

Luuqaasi Xaafeedda Mishiraachchuwaa Qaalaa Geluwaa

Luuqaasi xaafeedda mishiraachchuu, Yesuusa koyro yaanawaa yaagetti nabatuwaan aabay odetteeddawaa, daro wodiyaappe naagetteedda hidootaw huuphe gideeddawe, Israa7eeliyaa asay naagiidde de7iyaa Xoossaani Oketteeddawe, asaa zerethaa ubbaa ashshiyaawaa gidiyaawaa qonccissee. Yesuusi Xoossaa Aawuwaappe hiyyeesatoo mishiraachchuwaa qaalaa odanaw kiitetteeddawaa gidiyaawaanne ha Mishiraachchuwaa Qaalay asaassi de7iyaa dumma dumma metuwaa qaariyaa wolqqaa oyqqeeddawaa gidiyaawaa Luuqaasi odee. Luuqaasa Mishiraachchuwaa Qaalaa gidдон, Yesuusa yuussaabaa odiyaa koyro shemp-patuwaaninne qassikka Yesuusi saluwaa pude keseeddawaa odiyaa wursethaa shemp-patuwaan loythiide, odetteeddawe nashechchaabaa. Yesuusi saluwaa keseeddawaappe guyyiyan ammanuwaabay waani dicceeddenttonne waani aakkeeddentto odiyaa taarikiyaa ha maxaafaa xaafeedda bitani Yesuusi Kiitteeddawanttu Oosuwaa maxaafaan odeedda.

Kiitanchchatuwaa yethaabay, Yesuusi yeletteedda wode wudiyaa heemmiyaawanttu biide be7eeddawaa odiyaa taarikii, Yesuusi na7atethaan de7iidde Geeshsha Golliyaa beeddabay, qaretanchcha Saamiraawiyaanne

bayiide beetteedda na7aa taarikii Luuqaasa Mishiraachchuwaa xalalaan beettiyaawanta. Ha Mishiraachchuwaa Qaalaa gidдон ha gaxaappe hini gaxaa gakkanaw huuphe gidiide xeeletteeddabay woosaabaa, Geeshsha Ayyaanaabaa, Yesuusa oosuwaa gidдон macca asaw de7iyaa saabaanne Xoossay nagaraa atto yaagiyaabaa.

Shemppatuwaa Ubbatuwaassi Imetteedda Qantha Qofatuwaa

Geluwaa (1:1-4)

Xammaqiyaa Yohaannisanne Yesuusa yeletaa (1:5-2:52)

Xammaqiyaa Yohaannisa oosuwaa (3:1-20)

Yesuusa xinqqataanne paaciyaa (3:21-4:13)

Yesuusi oosuwaa Galiilaan doommowaa (4:14-9:50)

Yesuusi Galiilaappe Yeerusalaame boowaa (9:51-19:27)

Yeerusalaameninne izi yuushshuwaan Yesuusa wurssethaa saaminttaa (19:28-23:56)

Godaa Yesuusa dendduwaa, qonccethaanne saluwaa buussaa (24:1-53)

¹⁻⁴ Bonchchetteedda Toofiloosa, koyro barenttu ayfiyan be7eeddawatntunne barenttu qaalaan markkatteddawatntu nuussi odeeddino. Xaafetteedda yewuwaa ta baggan ubbaa xaphuwappe bidda xeellowaappe gyye, taarikiyaa maaraa naageedda ogiyaan new xaafanaw lo77a gideed-dawe taw beetteedda.

Xammaqiyaa Yohaannisa Yeletay Koyro Odettedda

5 Yihudaa gadiyaa Kaatiyaa Heroodisa wodiyaan, * Aabiyaa qeesatethaa oosuwaa baggappe gideedda Zakkaraasa geetettiyyaa itti qeesay de7ee. Machchattakka Elssaabeexo geetettiyyaa Aaroone yaraappe yeletteed-dawunno. 6 Laa77atuukka Godaa azazuwanne seeraa darissiide naagiyaawanttanne kadhee banttaan Xoossaa sinthan de7iyaa xillatuwaa. 7 Gidoppe attin Elssaabeexa mantha gido diraw, yeluu untunttoo baawa. Laa77atuukka laythaa sugeeddawantta.

8 Itti gallassi Zakkaraasi bare bagga kaallaan Xoossaa sinthan Qeesatethan oothiyaa wode, 9 bare Qeesatethaa wogaa dooyaadan Geeshsha Golliyyaa geliide ixaanaa cuwissuwaa † saamay A gakteedda. 10 Ixaanay cuwiyyaa wode asay ubbay karen eqqiide woossi de7ee.

11 Godaa kiitanchchay ixaanaa yarshshuwaasaappe ushechchanna eqqiide aw beetteedda. 12 Zakkaraasikka be7eedda wode dagammiide yashshaan mitetteedda. 13 Kiitanchchaykka qassi yaageedda, “Zakkaraasaa, yayyoppa; ne woosay sisetteedda, ne machchatta Elssaabeexa attuma na7aa yelanawunnu. 14 A yeletaan nashetaynne ishaluu new hananawaa; coratuukka I yeletto diraw hashshu gaanawantta; 15 Ikka Godaa sinthan dara gidanawaa. Mathoyiyaa woyiniyyaa ushshaa gido

* 1:5 Yihudaa: Hawaani Yihudaa gadiyaa geetetteeddawe Fil-sxxeeme gadiyaa ubbaa bessiyaawaa. 1:5 1Od 24:10 † 1:9 ixaanaa cuwissuwaa: Hawaa guussay cuway woosaa kotaa Xoos-saakko gaktee giide wonttanne omarssi wode cuwissiyyaa wogaa.

haraa mathoyiyaa ushshaa aynne ushenna; bare daay uluwaan de7ishshin Ayyaanaa Geeshshay aani kumanawaa.

¹⁶ “Isra7eeliyaa asatuwaappekka coratuwaa untuntu Godaa Xoossaakko, I zaaranawaa.

¹⁷ Ikka giigenna asaa Godaw giigissanaw, aawatuwaa wozanaa naanatuwaakko, azazettennawanttakka xillotethaa eraakko zaaranaw, Eelaasa[†] ayyaanaaninne wolqqaan Godaappe sinthanna bee.”

¹⁸ Zakkaraasikka kiitanchchaa, “Taani cimaaddi, tamachchattakka bare laythaan sugeeddawunno, hawaa taani ayaan eranitaa?” geedda.

¹⁹ Kiitanchchaykka zaariide, “Taani Xoossaa sinthan eqqiyaa Gabreela; hawaa mishiraachchuwaa new odanaw neekko kiitettaaddi; ²⁰ Hekko he wodiyaan hanana ta qaalaa ne ammana beenna diraw, ha yewuu hanana gallassay gakkanaw neeni duude gidanaassa; haasayanawukka danddayakka” geedda.

²¹ He wode asay, Zakkaraasi Geeshsha Golliyaappe kesennaan ayaw gami77eeddentto maalalettiidde naagiino. ²² Keseedda wodiyanikka haasayanaw danddaybeenna; Geeshsha Golliyan saxaa I be7eeddawaa akeekeeddino; ikka haasayanaw danddayibeennawaa xorssi bessiide, duude gidiide de7eedda.

1:15 Pay 6:3 [†] **1:17** Eelaasa: Hawe geetetteeddawe, kase Eca Caaquwaa maxaafaan Nabiyaa Eelaas oorathabaa oothiyaa wolqqaani eretteeddawaa diraassa. **1:17** Mil 4:5,6 **1:19** Dan 8:16; 9:21

23 Zakkaraasikka bare oosuwaa wodiyaawурссо wode, bare golle simmeedda.
 24 Hewaappe guyyiyan A machchatta Elssaabeexa shahaaraade ichcheshu agenaa barena genthaaddu. 25 Elssaabeexakka, “Ta tooshiyaa asaa giddoppe digganaw§ Goday bare maarotethaan taana xeello wode, hawaadan taw ootheedda” gaaddu.

Yesuusa Yeletay Kasetiide Odetteedda

26 Usuppuntha agenaan Xoossaa kiitanchchaa Gabreel Galiilaa gadiyaan Naazireete Katamaa

27 Daawita yaraappe gideedda Yooseefa geetettiyaa bitanew ooshetta qashetteedda wodorattikko Xoossaa matappe kiitetteedda; wodoratti sunthaykka Mayraamo geetettee.

28 Kiitanchchaykka Mayraamikko yiide, “Darissaade dosettawunne, sarotethay new gido; Godaykka neenanna gatho de7ee; Neenikka maccawanttu gidдон anjjetteddawunno” * yaageedda.

29 Mayraamakka A haasayaappe denddowaan darissa dagammaade, “Hawe ayaa mala sarotaa gidanee” gaade yewuwaa qoppaaddu.

30 Kiitanchchay izo, “Hanne Mayraamee, Xoossaa matan sabaa demmaadda yayyoppa. 31 Neeni shahaaraade, attuma na7aa yelanaassa; A

§ 1:25 Ta tooshiyaa asaa giddoppe digganaw: Asinaa geleedda mishiratta na7aa yelennaan attooppe, Isiraa7eeliyaa asaa qofaan, “Xoossay izo muri de7ee” yaagettaw. 1:27 Mat 1:18 * 1:28 Neenikka maccawanttu gidдон anjjetteddawunno: Ha qofay beni cimeedda Griikiyaa maxaafaan baynnawaa gididiyaa diraw, itti itti Inggilizeethuwaaninne Amaaraathuwaa maxaafaanikka baawa.

sunthaakka Yesuusa gaanaassa. ³² Ikka dara gidanawaa; Ubbaappe Dhoqqa Xoossaa Na7aa geetettana; Godaa Xoossay A aabbu Daawita kaawutethaa oydiyaa aw immanawaa. ³³ Ikka Yayiqooba gollen medhinaw kawutanawaa; A kawutethawukka wurssethay baawa” yaageedda.

³⁴ Mayraamakka kiitanchchaa, “Taani wodoratto gido diraw, hawe wooti hananawee?” yaagaaddu.

³⁵ Kiitanchchaykka zaariide iziw, “Ayyaanaa Geeshshay ne bolla yaanawaa; Dhoqqa Xoossaa wolqqay neenan shemppanawaa. Hewaa diraw, neeppe yelettiyaawe geeshsha Xoossaa Na7aa geetettana. ³⁶ Ne dabbatta Elssaabeexa bare cimatethaa wodiyaan attuma na7aa shahaaraaddu. Mantha geetetteeddawunna Elssaabeexa shahaarodeppe usuppuntha agenaa oyqqaaddu. ³⁷ Xoossaa xooniyaa yewuu baawa” yaageedda.

³⁸ Mayraamakka, “Taani Godaa ayllatto; neeni goowaadan hano” gaaddu. Hewaappe guyyiyan kiitanchchay izi matappe beedda.

Mayraamakka Elssaabeexo Oochchanaw Baaddu

³⁹ Mayraamakka he agenaa gidдон dendaade killi zoozetiyyaa Yihudaa gaden de7iyaa itti katamaa elleella kesaaddu. ⁴⁰ Zakkaraasa golle gelaade Elssaabeexo sarotaaddu. ⁴¹ Elssaabeexakka Mayraami sarotaa siseedda wode, izi uluwaan de7iyaa

shahaaray guppeedda; Elssaabeexakka
 Ayyaanaa Geeshshaan kumaaddu. ⁴² Bare
 kooshshaakka dhoqqu oothaade, “Neeni
 maccawanttu giddoppe anjjetteddawunno.
 Neepe yelettiyaawekka anjjettoawaa. ⁴³ Neeni
 ta Godaa daaya taakko yaanaw taani oone?
⁴⁴ Hekko ne sarotaa kooshshay ta haythaan
 sisetteedda wode, ta uluwaan de7iyaa shahaaray
 nashechchaan guppeedda. ⁴⁵ Goday polettee
 giide iziw odeeddawaa ammaneeddawunna iza
 anjjetteddawunno” yaagaaddu.

Mayraami Galataa Yethaa
(1:46-53)

⁴⁶ Mayraamakka,
 “Ta shemppatta ta Godaa bonchchaw,
⁴⁷ Ta ayyaanaykka ta Xoossaa, ta dhaliyan
 loytha nashettaw.
⁴⁸ Ikka bare ayllatti tooshiyaa
 xeelleedda.
 Hachcheppe dommiide yeletay ubbay
 anjjetteddawunnee giino.
⁴⁹ Wolqqaama gideedda I daro
 yewuwaa taw otheedda;
 A sunthaykka geeshshaa.
⁵⁰ A maarotay yayyiyaawanttussi yeletaappe yeletay
 gakkanaw de7ee.
⁵¹ Bare wolqqaan mino kiitaa kiitetteedda;
 barenttu wozanaa qofaan otorettiyaawantta
 laaleedda.
⁵² Mooddiyaawantta kawutethaa maataa
 oydiyaappe wotheedda;

ashikkatuwaakka qassi dhoqqu dhoqqu
ootheedda.

⁵³ Koshatteeddawantta lo77o yewuwaan kalis-
seedda;

duratuwaa qassi mela yedersseedda

⁵⁴ Bare maaretethaa qoppiide
bare ayliiyaa Israa7eeliyaa maaddeedda.

⁵⁵ Nu aawatoo I odeeddawaadan
Abraahaamewunne A yaraw geeddawaa
medhinaw naagana diraassa”
yaagaaddu.

⁵⁶ Mayraamakka heezzu agenaa keena
Elssaabeexi matan gami77owaappe guyyiyan
bare golle simmaaddu.

Xammaqiyaa Yohaannisa Yeletaa

⁵⁷ Elssaabeexiwukka yeliyaa wodii gakkina, at-
tuma na7aa yelaaddu. ⁵⁸ Izi shooratuunne izi
dabbo gideeddawanttu, Goday maaretethaa iziw
ootheeddawaa sisiide izinna ittippe nashetteed-
dino.

⁵⁹ Hosppuntha gallasaan na7aa qaxxaranaw
yeeddino; A, aawuwaa sunthaan Zakkaraasa gi-
ide sunthanaw koyyeeddino. ⁶⁰ A daaya qassi,
“Hanenna, Yohaannisa geetettanaw koshshee”
yaagaaddu.

⁶¹ Unttuntukka izo, “Ne dabbatuwaappe
hachche gakkanaw ittuukka ha sunthaan
xeesettibeenna” yaageeddino.

⁶² A aabba, oona giyaa sunthan xeegettanaw
koyyintto xorssi oochcheeddino.

⁶³ A aabbukka xaafiyaabaa oochchi akkiide,
“Na7aa sunthay Yohaannisa” giide xaafina,

ubbatuukka yewuwaan maalaletteeddino.
⁶⁴ Hewankka Zakkaraasa doonay dooyetteedda, A inxxarssaykka biletina haasayaa doommeedda, Xoossaakka galateedda.

⁶⁵ A shooratuukka de7iyaasaa ubbaan yashshaan kumeeddino. Ha yewuukka zoozetiyaa Yihudaa gadiyaa ubbaan darii haasayetteedda. ⁶⁶ Hawaakka siseeddawanttu ubbatuu, “Ha na7ay ayaa gidaneeshsha?” yaagiide yewuwaa barenttu wozanaan oyqqeeddino; Xoossaykka aananna de7iyaawaa ereeddino.

Zakkaraasa Galataanne Timbbitiyaa Oduwaa

⁶⁷ Yohaannisa aabbu Zakkaraasi Ayyaanaa Geeshshaan kumiide timbbitiyaa yaagi odeedda:

⁶⁸ “Israa7eeliyaa Goday Xoossay anjjetto;
 yiide bare asaa xomooseddanne wozeedda.

⁶⁹ Bare ayliiyaa Daawite golliyan;
 wolqqaama ashshiyaawaa nuussi
 giigisseedda.

⁷⁰ Hawekka beni Godaa geeshsha nabatuwaa
 doonan odettowaadan,

⁷¹ I nuuna, nu morkketuwaappenne
 nuunanna eqettiyaawanttu kushiyaappe
 ashshanaassa.

⁷² Hawaakka I ootheeddawe, nu aawatoo
 maarotethaa bessanaassanne,
 bare geeshsha caaquwaa wozanaa
 aathanaassa.

⁷³ Nu aawuwaa Abraahaamossi
 caaqqeedda caaquwaa qoppaw,

⁷⁴ nu morkketuwaa kushiyaappe kesiide
 yashshay banttaan aw oothanaadan

- maataa nuussi immeedda.
 75 Hawenneekka, nuuna nu wodiyaa ubbaan
 geeshshatethaaninne xillotethaan
 bare sinthaan essana diraassa.
 76 Zaariidekka, neenoo, ta na7aw,
 Dhoqqa Xoossaa nabiyyaa
 geetettanaassa;
 ogiyaa giigissanaw Godaappe sinthanna
 baanaassa.
 77 Asaa nagaraa maariyaa atotethaa eraa
 untunttoo immanaassa.
 78 Hewekka killippe yeedda poo7uu,
 nuuna xomooseeddawe nu Xoossaa
 maarotethaanne
 qaretaa gaasuwana.
 79 A poo7uukka dhumaaninne hayquwaa kuwaan
 utteeddawanttoo poo7issee;
 nu gediyaakka sarotethaa ogiyaan suuris-
 see.”
 80 Na7aykka dicciide, ayyaanaan minneedda;
 Israa7eeliyaa asaw beetteedda gallassay
 gakkanaw mela biittaaan de7eedda.

2

Yesuusa Yeletaabaa *(Mat 1:18-25)*

1 He wode * Roomaa kawutethaa garssan
 de7iyaa asay ubbay sunthaa xaafettanaadaninne
 paydettanaadan Awugisxxoose Qeesareppe †

* **2:1** Hewode, geetettowe Xammaqiyyaa Yohaannisi yeletti
 simmiide biro guuthatethaan de7ishshin Yesuusi yelotto
 wodiyaana. † **2:1** Qeesaara, giyaa sunthay kaatiyaa guussa.
 Hewenneekka cora gadiyaa mooddiyaa wolqqay de7iyaa cora
 kaatatuwaa kaatiyaa guussaa.

azazuu kaseedda. ² Hewenneekka, Qereneyoose[†] Sooriyaa gadiyaa mooddiyaa wode haneedda koyro asaa payduwaa.

³ Hawaa diraw itti itti asay xaafettanaw bare katamaa bare katamaa beedda. ⁴ Yooseefokka Daawita golliyaappenne yaraappe gidiyaa diraw Galiilaa Awuraajaan de7iyaa Naazireete katamaappe dendiide Daawita katamaa gideeddawunnikko Yihudaan de7iyaa Beeteliheeme geetettiyaa katamaa kaseedda. ⁵ He wode yeliyaa wodii mateedda aw ooshetta utteedda Mayraamakka aananna ittippe baaddu. ⁶ Unttuntu hewaan de7ishshin iziw yeliyaa wodii gakkii aggeedda. ⁷ Izakka bayra Na7aa § gideedda attuma Na7aa yelaaddu; imathay shemppiyaasaa demma beenna diraw, na7aa mayuwan xaaxaade gaphatiyaan * qeraaddu.

Wudiyaa Heemmiyaawanttanne Ki-itanichchatuwaa

⁸ He gadiyaan gamma barenttu wudiyaa heemmiide dembban aqiyaawanttu de7iino. ⁹ Xoossaa kiitanchchay qoppennaan yiide untunttu miyyiyaan eqqeedda; Godaa bonchchuu untunttu yuushshuwaan poo7eedda wode, wolqqaama yashshay untuntta oyqqeedda. ¹⁰ Kiitanchchay untuntta,

[†] **2:2** Qereneyoosa, geetettiyaawe Roomaa kaatii Awugisxxoose, Sooriyaa geetettiyaa Yihudaanne Galiilaa Awuraajjatuwaa oyqqeedda gadiyan sunthayeeddawaa. **§ 2:7** bayra na7aa: Isiraa7eeliyaa asay yeletteedda na7aa ubba golliyaankka Xoossaw bessiyaawaa giino. ***** **2:7** gaphatiyaa: Ha miishshay miyay miyaabay sa7aan laalettennaan maana mala yeggiide immiyaabaa.

“Yayyoppite, asaw ubbaw haniyaa daro nashechchiyaa mishiraachchuwaa taani hinttenttoo ahaaddi. ¹¹ Hachche Daawita katamaan ashshiyaawe yeletteedda. Ikka Godaa Kiristtoosa. ¹² Hawe hinttenttoo malla gido: Gacino na7ay mayuwan xaaxettiide gaphatiyaa gidдон giseeddawaa demmanita” yaageedda.

¹³ Qoppennaan cora Xoossaa kiitanchchatuu koyro kiitanchchaanna ittippe qoncceddino.

¹⁴ Xoossaakka galatiide, hawadan geeddino:

“Bonchchuu Xoossaw
bolla saluwan gido.

sa7an I dosiyaa asaw
sarotethay gido”

yaageeddino.

¹⁵ Kiitanchchatuu untuntuppe shaakettiide saluwaa kesowaappe guyye, wudiyaa heemmiyaawanttu, “Goday nuussi qonccisseed-dawaa, hawaa haneedda yewuwaa be7anaw Beeteliheeme boytte” geetetteeddino.

¹⁶ Untunttukka elleelliide beeddino. Mayraamonne Yooseefa demmiide, gacino na7aykka gaphatiyaan giseeddawaa be7eeddino.

¹⁷ Hewaappe guyyiyan guutha na7aa diraw odetteeddawaa qonccissiide odeeddino.

¹⁸ Hawaa siseedda ubbay untunttu odeedda yewuwaan maalaletteeddino. ¹⁹ Mayraama qay hawaa ubbaa bare wozanaan oyqqaade qoppaadde gami77aaddu. ²⁰ Wudiyaa heemmiyaawanttukka ubba yewuu untunttoo odetteeddawaadan hanina demmo diraw, siseeddawoonne be7eeddawoo ubbaw Xoossaa bonchchiiddinne galatiidde simmeeddino.

21 Na7aw hosppun gallassa gidina qaxxarettiyyaa wodii gakko wode, I aatti uluwaan attanaappe kase, kiitanchchay kesso sunthaan, Yesuusa geetettedda.

*Yesuusi Geeshsha Golliyan Xoossaw Sheedhet-
teedda*

22 Muse wogaa maaraadan geeyyiyyaa wodii † poletteedda wode Yooseefonne Mayraama gacino na7aa Xoossaw sheedhdhanaw Yeerusalaame akki beeddino. 23 Hewenneekka Godaa wogaan, “Attuma na7aa gideedda bayra na7ay ‡ ubbay Xoossaw dummateeddawaa gidanawaa” geetetti xaafetteeddawaadaninne, 24 qassikka Godaa wogaan, “Laa77u dogommatuwaa woy laa77u haraphphe maratuwaa” geetettowaadan, Godaw yarshshuwaa yarshshanaw afeeddino.

25 He wode xillonne gencca gideedda Simoona geetettiyyaa itti bitani Yeerusalaamen de7ee. Ikka, Israa7eeliyyaa asaw atotethaa hidootaa naagiyaawaanne Ayyaanaa Geeshshay A bolla shemppeedda asa. 26 Godan oketteedda Kiristtoosa be7ennaan hayqqennawaa Ayyaanaa Geeshshaan aw qoncciseedda.

27 Ikka he wode Ayyaanaa Geeshshay kaaalethina, Geeshsha Golliyyaa geleedda. Na7aa yelawantu eriya wogaa maaraadan, koshshiyaawaa aw polanaw guutha na7aa

2:21 Wog 12:3; Luq 1:31 † **2:22** geeyyiyyaa wodi: Ay-ihudatuwaa macca asay attuma na7aa yelowaappe guyyiyaan, “Geeshsha gidukku” yaagi qoppiino. Qaykka he na7ay qaxxaret-tana gakkanaw iza soyippe kesennaadaan udetaw. Ha wodii, geeyyiyyaa wodiyyaa geetettee. ‡ **2:23** bayra na7ay: 2:7 xeellite.

2:23 Kes 13:2,12

Yesuusa oyqqiide gelo wode, ²⁸ Simoone mokki akki na7aa idimmiide Xoossaa galatiidde hawaa yaageedda:

²⁹ “Godaw, Neeni qaalaa gelo maaraadan ha77i taana ne aylliyyaa saruwan neekko afa.

³⁰⁻³¹ Gaasuukka, ta ayfatuu asaa ubbaa sinthan Neeni giigisseedda, ashshiyaa hidootaa be7eeddino.

³² Hewekka Israa7eeliyaa gidenna asaw qonccethaa immiya poo7uwaa.

Qassi Ne asaw Israa7eelew bonchchuwaa.”

³³ Yoosefonne A daaya A diraw haasayetteedda yewuwaassi maalaletteeddino. ³⁴ Simoonikka anjjiide Mayraamo, “Hawe Na7ay Israa7eeliyan coratuwassi dendduwassinne kunddethaw gaaso gidanaw, qassikka iitaa haasayiyaawanttussi malla gidanaw dooretteedda. ³⁵ Coratookka wozanaa qofay qonccowaa gidanaw, ne shemppuukka mashshaan qanxxowaadan seelettanawaa” yaageedda.

³⁶ Qassikka Aaseera yaraappe gideedda Paanu7eela naatta Haanno geetettiyaa nabatta de7aw; Izakka loytha cimaaddu. Bare wodorotethaan geleedda asinaanna laappu laythaa de7eeddawunno. ³⁷ Izi laythaykka hosppun tammanne oydduwaa gidana gakkanaw gallaasaanne qammaa geeshsha golliyaappe shaakettennaan xoomaaninne woosaan kiitettaadde am77e § gidaade gami77aaddu.

§ 2:37 am77e: Am77e guussay asinay hayqqina gelennaan gami77eedda maccawunno. Ha payduwaan xaafetteedda mishi-ratta laappu laythaa xalalaa asinaanna gami77owaappe guyye 84 laythaa ubbaa am77e gidaade gami77aaddu.

³⁸ He wodekka shiiqaade Xoossaa galataaddu; Qassikka Yeerusalaame asay wozettanaw naagiyaawanttoo ubbatoo gacino Na7aa Yesuusabaa odaaddu.

Yooseefonne Mayraama Naazireete Simmeeddino

³⁹ Yooseefonne Mayraama Godaa higgiiyan azazetteeddawaa ubbaa polowaappe guyye Galiilaa Awuraajaan de7iyaa barenttu katamaa Naazireete simmeeddino. ⁴⁰ Guutha na7aykka dicciiddenne minniidde beedda; aadho eraanikka kumeedda; Xoossaa aadho keekatethay Aabolla shempeedda.

Guutha Na7aa Yesuusi Geeshsha Golliyan

⁴¹ Yooseefonne Mayraama laythaan laythaan Paasigaa Baalaa bonchchanaw Yeerusalaame katamaa biino. ⁴² Na7awukka tammanne laa77u laythaa gido wode dooyaadan baalaw hini Yeerusalaame keseeddino. ⁴³ Baalaa polowaappe kaalla barenttu golle untuntu simmoode guutha na7aa Yesuusi Yooseefonne Mayraama erennaan Yeerusalaamen atti aggeedda. ⁴⁴ Untuntunna ittippe de7iyaawaa malatina itti gallassaa ogiyaa hametteeddino. Guyyeppe qassikka barenttu dabbatuwaannanne barenttu siiqettiyaawanttu matan koshshaa dommeeddino.

⁴⁵ Dhayo wode koyyiidde hini Yeerusalaame simmeeddino. ⁴⁶ Heezzu gallassaappe guyye, tamarissiyaawanttu gidдон Yesuusi uttiide untuntu giyaawaa sisiiddenne untunta oochchiidde Geeshsha Golliyaa garssan

de7iyaawaa be7eeddino. ⁴⁷ Sisiyaawanttu ubbatuukka, A akeekaaninne A zaaruwan maalaletteeddino.

⁴⁸ Yooseefonne A daaya A be7o wode maalaletteeddino. A daayakka, “Ta Na7aw, ayaw nuuna hawadan oothay? Ne aabbunne taanne Neena koyyiidde, daro metooteeddo” yaagaaddu.

⁴⁹ Yesuusikka untunttoo, “Ayaw taana koyyiitee? Ta aabbu gollen* de7anaw taw koshshiyaawaa eribeykkitee?” yaagi zaaredda.

⁵⁰ Hewaa yaagi odoppe attin, untunttoo I odedda yewuu ayaa ginto gelibeenna.

⁵¹ Hewaappe simmiide, untunttunna ittippe hini Naazireete beedda; hewankka untunttoo azazettee. A daayakka hewaa ubbaa bare wozanaan wothaaddu. ⁵² Yesuusikka eraaninne geesan, sabaanikka Xoossanne asaa sinthan dicceedda.

3

Xammaqiyaa Yohaannisi Yesuusaw Ogiyaa Giggissee

(Mat 3:1-12; Mar 1:1-8)

¹ Xibaariyoosa geetettiyaa kaatii kawuteedda tammanne ichcheshethiyaa laythaan Phenxxenaawiyaa Philaaxoosi Yihudaa mooddiyaa wode, Heroodise Galiilaan oyddenthiyaa shaakuwaa mooddiyaa wode, A ishay Piliphphoosikka Ixuuriyaaninne Xirkkonddoosan oyddenthiyaa shaakuwaa mooddiyaa wode, Lisaaniyoosikka Abileenen

* **2:49** Ta aabbu gollen: Guussay, Ta aabbu kiitteedda oosuwaa polanaw bessee guussaa. **2:52** 1Sa 2:26; Lem 3:4

oydenthiiyaa shaakuwaa mooddiyawaa gidiide mooddi de7ishshin, ² Haanninne Qeyyaafay qeesatuwaa kaappatuwaa * gidiide de7ishshin, Xoossaa qaalay Zakkaraasa na7aa Yohaannisakko mela biittaan yeedda. ³ Yohaannisi Yorddaanoosa Shaafaa heeraa ubbaa biide, “Hintte nagaray atto geetettana mala nagaraa paaxiide xammaqettite” yaagi tamarisseedda.

⁴ Nabiyyaa Iisiyaasa maxaafan xaafetteedda qaalaaadan,
 “Mela biittaan waassiyaa bitaniyaa kooshshay,

‘Godaw ogiyaa giigissite;
 A ogiyaakka suurissite.

⁵ “ ‘Ollay ubbay kumo;
 deriinne zoozii denbbaa gido,
 giigenna ogi ubbay giigo,
 hanchchiro ogi ubbay liiqo.

⁶ “ ‘Hewaa gidoope Asay ubbay Xoossay ashshiyaawaa be7ana’ ”
 yaageedda.

⁷ Hawaa diraw Yohaannisi A kushiyan xammaqettanaw kaseedda asaw hawaadan oduwaa doommeedda, “Hentteno, shooshshaa naatoo; yiyaa hanqquwaappe attana mala hinttentta ooni maqqeeddee? ⁸ Simmi hinttenttu nagaraappe simmeeddawanttoo bessiyaa ayfiyaa ayfite. Hinttenttu wozanaan Abraahaamo nu aabbu de7ee

* **3:2** qeesatuwaa kaappatuu Haanninne Qeyyaafay: Haanna kaappotethaa wodi Yesuusi yelettanaappe kase 6-15 laythaa gakkanaassa. Qeyyaafaa geetettiyaa Haanna bolluu 18-37 laythaa kaappo gidiide Yesuusa yeletaappe kase gami77eedda. **3:4** Isa 40:3-5 **3:7** Mat 12:34; 23:33

gooppite. Xoossay Abraahaamossi † naanaa ha shuchchatuwaappe denthaw danddayee yaa-gaade taani hinttentoo oday. ⁹ Ha77i ubba beexi mithaa xaphuwan qanxxanaw giigi uttedda; simmi lo77o ayfiyaa ayfenna mithay ubbay qanxxettiide tamaan olettanawaa.”

¹⁰ “Yaatina ha77i nu ayaa udanee?” yaagiide A cora asay oochcheedda.

¹¹ Yohaannisikka, “Laa77u mayuu de7iyaaawe baynnawoo immo; qumay de7iyaaawekka baynnawoo gisho” yaagi zaareedda.

¹² Qaraxaa shiishshiyaawanttukka xammaqetanaw yiide, “Tamaarssiyaawoo, nu ayaa udanee?” yaagi oochcheeddino.

¹³ I untunttoo, “Geetettowaappe aadho qaraxaa aathi shiishshoppite” yaagi odeedda.

¹⁴ Hewaappe kaalla wottaaddaratu, “Nuunishi, ayaa udanee?” yaagi A oochcheeddino.

Yohaannisikka, “Asaa shaluwaa naaquwaan bonqqi akkoppite, oonanne wordduwan mootoppite, hinttentu dirgguu hinttentoo gidana” yaagi zaareedda.

¹⁵ He wode asay ubbay Kiristtoosa yuussaa naagiidde de7iyaa diraw Yohaannisa, “Hawekka Kiristtoosa gidennaan attenna” yaagiide barenttu wozanaan maleeddino. ¹⁶ Yohaannisi ubbatuwaakka, “Taani haathan xammaqay; gidoppe attin taappe wolqqaamayenne taanikka

† **3:8** Abraahaamossi naanaa: Ayihuda asatuu barentta Xoossay dooredda asaa yaagi qoppiino. Gaasuunneekka, beni hidootaa qaalay Xoossaappe nu aabbu Abraahaamossi imettedda yaagiide qoppiyaa diraassa. **3:9** Mat 7:19 **3:12** Luq 7:29

A caammaa qashuwaa billana danddayennawe † biro yaanawaa; ikka Ayyaanaa Geeshshaaninne tamaan xammaqaanawaa; ¹⁷ A kushiyan kathaa dalaappe shaakki geeshshiyaa layday de7ee. Kathaa uddummaan bukkowaa geeshshi punniide ayfiyaa diyyiyan qolee; shin dalaal to7enna tamaan guuddee.”

¹⁸ Yohaannisikka hara cora qaalaan cora asaa maqqiidde mishiraachchuwaa qaalaa odeedda.

Heroodise Xammaqiyaa Yohaannisa Qachcheedda

¹⁹ Galiilaa mooddiyaa Heroodisa qassi bare ishaa Piliphphoosa machchatto Herodiyaado I akkeedda dirawunne haraakka cora iita kiitaa kiitetto diraw, Yohaannisi seereedda. ²⁰ Hawaa diraw ha ubbaa gujjiide Heroodise Yohaannisa qasho golle gelsseedda.

*Yohaannisi Yesuusa Xammaqeedda
(Mat 3:13-17; Mar 1:9-11)*

²¹ Asay ubbay xammaqetti simmowaappe guyyiyan Yesuusi xammaqetteedda. I woossi de7ishshinkka saluu dooyetti aggeedda. ²² Geeshsha Ayyaanaykka haraphphiya malatiide A bollaal wodhdheedda. Saluwaappekka, “Ta dosiyaa na7ay neena; neenan Taani nashettay” yaagiyaa qalay yeedda.

† **3:16** A caammaa qashuwaa billana danddayennawe: Hawe qoomaa woy danggaaxiratti oosuwaa. **3:20** Mat 14:3-4; Mar 6:17-18 **3:22** Dom 22:2; Maz 2:7; Isa 42:1; Mat 1:17; Mar 1:11; Luq 9:35

*Yesuusa Yeletay Kase Guyye Mayizzaappe
De7iyaa Payduwaa
(Mat 1:1-17)*

²³ Yesuusi tamarssuwaa doommoo de aw hattamu laythaa gideedda; cora asaykka barenttoo malatowaadan A Yooseefo na7aa yaagiino; Yooseefo Eele na7aa; ²⁴ Eele Maate na7aa; Maate Leewiyaa na7aa; Leewii Milkke na7aa; Milkke Yoonaa na7aa; Yooni Yooseefo na7aa; ²⁵ Yooseefo Maataatiyaa na7aa; Maataati Amooxe na7aa; Amooxe Naahoomme na7aa; Naahoomme Esiliime na7aa; Esiliime Naage na7aa; ²⁶ Naage Maa7aate na7aa; Maa7aate Maataatiyyu na7aa; Maataatiyyu Seemeye na7aa; Seemeyi Yooseefo na7aa; Yooseefo Yooda na7aa; ²⁷ Yoodi Yoonana na7aa; Yoonani Reese na7aa; Reese Zerubaabeela na7aa; Zerubaabeeli Salaatiyaala na7aa; Salaatiyaale Neele na7aa; ²⁸ Neeli Milkke na7aa; Milkke Haadde na7aa; Haadde Yoosaase na7aa; Yoosaase Qoosaama na7aa; Qoosaami Elmaadoome na7aa; Elmaadoome Eere na7aa; ²⁹ Eere Yoosee7e na7aa; Yoosee7e, Eli7eezera na7aa; Eli7eezere, Yoorame na7aa; Yoorami Maaxaate na7aa; Maaxaate Leewiyaa na7aa; ³⁰ Leewii Simoonaa na7aa; Simooni Yihudaa na7aa; Yihuday Yooseefo na7aa; Yooseefo Yoonana na7aa; Yoonani Eeliyaaqeema na7aa; ³¹ Eeliyaaqeemi Meeliya na7aa; Meeliye Mayinaana na7aa; Mayinaani Maaxaate na7aa; Maaxaate Naataane na7aa; Naataane Daawite na7aa; ³² Daawite Issey na7aa; Issey Iyyoobeeda na7aa; Iyyoobeedi Boo7eeza Na7aa; Boo7eezi Salmoona na7aa; Salmooni Nahishoona na7aa; ³³ Nahishooni Aminadaaba na7aa; Aminaadaabi

Raama na7aa; Raami Ariina na7aa; Ariinay Hezroona na7aa; Hezrooni Pereeza na7aa; Preezi Yihudaa na7aa; ³⁴ Yihuday Yayiqooba na7aa; Yayiqoobi Yisaaqa na7aa; Yisaaqi Abraahaamo na7aa; Abraahaamo Taara na7aa; Taari Naakoora na7aa; ³⁵ Naakoori Seeroohe na7aa; Seeroohi Ragawa na7aa; Ragawi Pelega na7aa; Pelegi Abeera na7aa; Abeeri Saalla na7aa; ³⁶ Saalli Qaynaana na7aa; Qaynaani Arfaakisiide na7aa; Arfaakisiide Seeme na7aa; Seemi Nohe na7aa; Nohe Laameehe na7aa; ³⁷ Laameehi Maatusaala na7aa; Maatusaali Heenooke na7aa; Heenooki Yaareda na7aa; Yaaredi Malaali7eela na7aa; Malaali7eeli Qaynaana na7aa; ³⁸ Qaynaani Heenoosa na7aa; Heenoosi Seete na7aa; Seeti Addaama na7aa; Addaami Xoossaa na7aa.

4

Yesuusaw Shiiquedda Xalahiyaa Paaciyaa (4:1-13; Mat 4:1-11; Mar 1:12,13)

¹ Yesuusi Geeshsha Ayyaanaan kumiide Yorddaanoosa Shaafaappe simmeedda; Ayyaanaan mela sa7aa kaalesettiide beedda. ² Hewaan oytamu gallassaa daabiloosan paacetteedda. He gallassatuwan ayaanne mibeenna diraw wurssethaa poluwaa heeran I koshatteedda.

³ Daabiloosikka, “Neeni Xoossaa Na7aa gidoppe ha shuchchaa, ‘Ukitha gida’ gaade azaza” yaageedda.

⁴ Yesuusikka, “‘Asay Xoossaa Qaalaa ubbaappe attin ukithaa xalalaan de7enna’ geetetti Xoossaa Qaalaaan xaafetteedda” yaagi zaareedda.

⁵ Daabiloosikka dhoqqa gideedda deriyaa Yesu-
usa kessiide alamiyaa kawutethaa ubbaa liphoo
ayfii simmanaw besseedda. ⁶ Daabiloosikka, “Ha
kawutethaa maataynne bonchchuu ubbay taw
imetteedda. Taani ta dosiyaa oossinne immana;
newukka immana. ⁷ Hewaa gidiyaa diraw, ne
ta sinthaan taw goyinnooppe ha ubbay neessa
gidanawaa” yaageedda.

⁸ Yesuusikka zaariide, “ ‘Godaa Xoossaw
goyinna, A xalalaa Godaya’ geetetti Xoossaa
Qaalaan xaafetteedda” yaageedda.

⁹⁻¹¹ Daabiloosikka Yesuusa Yeerusalaame afiide
Geeshsha Golliyaa huuphiyaa kessiide,

“ ‘Xoossay neena naagana mala
kiitanchchatuwaa kiittanawaa,
unttunttukka ne gedi shuchchaan dhubettenna
mala
barenttu kushiyaan neena denthanawantta’
yaagettiide Geeshsha Maxaafaan xaafetteedda;
ane Neeni Xoossaa Na7aa gidoope
hawaappe duge neena ola”
yaageedda.

¹² Yesuusikka zaariide, “ ‘Ne Godaa Xoossaa
paaccoppa’ geetetteedda” yaageedda.

¹³ Daabiloosikka paacyyaa ubbaa
wurssowaappe guyye guutha wodew Yesuusappe
shaaketteedda.

Yesuusi Galiilaan Oosuwwa Doommeedda
(*Mat 4:12-17; Mar 1:14,15*)

¹⁴ Yesuusikka Ayyaanaa wolqqaan Galiilaa
gadiyaa simmeedda. A waariikka yuushshuwaan
de7iyaa ubbaa gakteedda. ¹⁵ Yesuusikka

Ayihudatuwaa Woosa Golliyān tamarissiide asaan ubbaan galatettedda.

Naazireeten Yesuusa Ixxeeddino
(*Mat 13:53-58; Mar 6:1-6*)

¹⁶ I bare dicco katamaa Naazireete yeedda; kase oothiyaawadankka sambbata gallassi Ayihudatuwaa woosa golle geliide nabbabanaw denddiide eqqedda. ¹⁷⁻¹⁹ Nabiyaā Isiyaasan xaafettiide xaaxettedda maxaafaa aw immeeddino. He maxaafaa billiide:

“Taani hiyyesatuwassi mishiraachchuwaa odanaw okettedda diraw Godaa Ayyaanay Ta bollan de7ee.

Qashetteeddawanttussi bilethaa,
qooqatuwassi xeellana mala odanaw,
qaykka naaqetteeddawantta naaquwaappe
kessana mala dosettedda Godaa laythaa
odana mala, Taana kiittedda”
geetetti xaafetteeddasaa demmedda.

²⁰ Maxaafaakka xaaxiide Ayihudatuwaa woosa golliyān oothiyaawoo immiide uttedda. Ayihudatuwaa woosa golliyān de7iyaa asay ubbay A caddi xeelledda. ²¹ Yesuusikka, “Hachche hintew nabbabettina hinttenttu siseedda qaalay pollettedda” yaagedda.

²² Ubbay aw markkatteeddino. A doonaappe kesiyaa aadho keekatethaa qaalaappe denddeed-dawaan maalalettiide, “Hawe Yooseefo na7aa gidennee?” geeddino.

²³ Yesuusikka sidhe banttaan ha leemisuwan, “Hinttenttu taw ‘Dhaliyaa Godaw, ne huuphiyaa

patha, neeni Qifirinaahooman oothina nu sisowaa ubbaa ha ne katamaanikka qassi ootha' yaagiide odiita" yaageedda. ²⁴ Qassikka, "Tumuwaa yaagay, nabii bare yeletto gadiyaan gammakka bonchchettenna.

²⁵ "Yewuwaan qassi tumuwaa oday: Eelaasa wodiyaan heezzu laythanne usuppun agenaa iray bukkennaan ixgina sa7aa ubbaan wolqqaama koshay geleedda wode, Israa7eelen cora am77atuu de7iino.

²⁶ Eelaasikka Sidoonaa gadiyaan de7iyaa Seraafta heeraa itti am77attikko kiitetteeddappe attin ookkonne kiitetti beenna. ²⁷ Nabiyaa Elssaa7a wodiyanka Israa7eeliyaan cora oolluwaa harggiyan * oyqetteeddawanttu de7iino; Sooriyaa biittaa de7iyaa Ni7imaaneppe attin untuntuppe ooninne paxi beenna" yaageedda.

²⁸ Ayihudatuwaa woosa golliyaan de7iyaawanttu ubbatuu hawaa sisiide darissiide hanqqetteeddino.

²⁹ Untunttu denddiide Yesuusa katamaappe gaxaa kessiide duge olanaw katamay keexetteedda deriyaa huuphiyaa afeeddino. ³⁰ Shin Yesuusi untunttu gidduwanna aadhdhiide beedda.

Iita Ayyaanay Oyqqeedda Bitaniyaa

(4:31-37; Mar 1:21-28)

³¹ Hewaappe guyyiyaan Yesuusi Galiilaa gadiyaan de7iyaa Qifirinaahooma katamaa

4:24 Yoh 4:44 **4:25** 1Ka 17:1 **4:26** 1Ka 17:8-16 * **4:27** oolluwaa harggiyaa: Xoossaa qaalay tamarisettiyya wodiyaan ubbaan, "Oolluwaa" giyaa qaalay galbbaa bolla sakkiiyaa sakuwaa ubbaassi akettiyaawaa. **4:27** 2Ka 5:1-14

beedda. Sambbata gallassaanka asaa taaarisseedda. ³² I taaarissiyaa timirttii maataan gidiyaa diraw siseedda asay ubbay maalaletteeddino.

³³ Ayihudatuwaa woosa golliyan iita ayyaanay oyyqeedda bitani de7ee; bare kooshshaa dhoqqu udi waassiide, ³⁴ “Hayya godo aggaarikki Naazireetiyyaa Yesuusa; nuussi neenanna ay it-tippetethay de7ii? Nuuna bayizzanaw yaaddi? Neeni oonentto eraaddi; Neeni Xoossaa Aawuu kiitteedda geeshshaa gidikkii!” yaageedda.

³⁵ Yesuusikka, “Co77u ga, aappekka kesa” yaagi seereedda. Iita ayyaanay bitaniyaa untunttu gidduwan kunddissiide aynne qohennaan aappe keseedda.

³⁶ Asay ubbay maalalettiide ittu ittoo, “Hawe ayaa qaalee? Barew de7iyaa maataaninne wolqqaan iita ayyaanatuwaa seeree; qassi iita ayyaanaykka kesee” yaagiidde haasayeeddino.

³⁷ A waariikka he yuushshuwaan de7iyaa gadiyaa ubbaa gakkeedda.

*Yesuusi Cora Hargganchcha Asaa Patheedda
(Mat 8:14-17; Mar 1:29-34)*

³⁸ Yesuusi Ayihudatuwaa woosa golliyappe denddiide Simoona golliyaa geleedda, Simoona bollotatta wolqqaama qoxuwaa harggiyan harggettaade giseeddawunniw Yesuusi izo pathanaadan asay A woosseedda. ³⁹ I matan eqqiide qoxuwaa harggiyaa seerina, harggii yeddiisheedda; hewodiyanka denddaade untunttoo kiitettaaddu.

⁴⁰ Away wullo wodiyaan dumma dumma harggiyan oyqetteedda harganchchatuwa ubbaa aakko aheeddino; ikka ittuwa ittuwa bolla bare kushiya wothiide patheedda. ⁴¹ Iita ayyaanatuukka, “Neeni Kiristtoosa Xoossaa Na7aa” yaagi waassiidde cora asaappe keseeddino. I Kiristtoosa gidowaa untunttu ereedda diraw haasayenna mala diggeedda.

Yesuusi Galiilaan Tamaarisseedda
(*Mat 4:23-25; Mar 1:35-39*)

⁴² Sa7ay wontto wode asay baynnasaa beedda; asay ubbay A koyyiidde I de7iyaasaa yeeddino. Barenttuppe shaaketti beennaadan digganaw koyyeeddino. ⁴³ I qay, “Hini hara katamatuwassi baade Xoossaa Kawutethaa mishiraachchuwaa Qaalaa odanaw koshshee; taani kiitetteeddawe hawaa diraassa” yaageedda.

⁴⁴ Galiilaan de7iyaa Ayihudatuwaa woosa gollen Qaalaa tamarissiidde gami77eedda.

5

Yesuusi Koyro Barena Kaalliyaawantta Dooreedda
(*Mat 4:18-22; Mar 1:16-20*)

¹ Itti gallassi Yesuusi Gensaareexe Abbaa * gaxaan eqqiide de7ishshin cora asay aakko shiiqiide Xoossaa qaalaa sisanaw sugetti de7iino.

* **5:1** Gensaareexe Abbaa: Galiilaa Abbaassi imetteedda dumma sunthaa.

² He wode laa77u wongiratuu † Abbaa gaxaan eqqowaa I be7eedda; moliyaa phiriyaawantu qassi wonggiratuwappe wodhdhiide barenttu dabbaa meecci de7iino. ³ Yesuusi wonggiratuwaa giddoppe Simoonawunno gideeddawunnini geliide sa7aappe yaa abbaakko guuthaa shiishshanaadan oochcheedda. Hewaappe guyye wonggiriya bollan uttiide asaa tamarissu waa doommeedda.

⁴ Tamarissu waa bethowaappe guyyiyan Simoona, “Wonggiriya yaa abbaa ciimmuwakko shiishshite; hinttentu dabbaakka moliyaa phiranaw olite” yaageedda.

⁵ Simoonikka, “Godaw, qammaa kummenthaa daaburi aqiide ayinneekka oyiqqibeykko; shin ha77i Neeni goowaadan dabbaa oleetto” yaagi zaareedda.

⁶ Hewaadankka ootheedda wode, daro cora moliyaa oyqqeeddino. Untuntu dabbatuukka duuxerettanaw haneeddino.

⁷ Hara wonggiriyaan de7iyaa laggethatuu yiide maaddanaadan wutteeddino; untuntu laa77u wonggiratuwankka moliyaa kunthina wonggiratu mitettussaa doommeeddino.

⁸ Simooni Phexiroosikka hawaa be7eedda wode Yesuusa gulbbatan kunddiide, “Godaw, taani nagaranchcha asa gido diraw taappe shaaketta” yageedda. ⁹ Hawaa geeddawe inne aananna ittippe de7iyaawantu ubbay barenttu oyqqeedda

5:1 Mat 13:1,2; Mar 3:9,10; 4:1 † **5:2** wonggiriya: Wonggiriya geetettowe, wogga haathaa woy abbaa bollaana asay hefintha bagga pinnanaw go77ettiyaa miishshaa. Hayqqo asay moogettiyaawaa gidennawaa eranaw koshshee. **5:5** Yoh 21:3 **5:6** Yoh 21:6

moliyaa coratethaan maalaletteeddino.
¹⁰ Hewaadankka qay Simoona laggethaa gideeddawanttu Zabiddiyoosa naanatuu Yayiqoobinne Yohaannisi maalaletteeddino.

Yesuusikka Simoona, “Yayyoppa hawaappe guyyiyan asaa phiriyaawaa gidanaassa” geedda.

¹¹ Unttunttukka wonggiratuwaa haathaappe gaxaa kessiide, ubbabaa aggiide Yesuusa kaalleeddino.

Yesuusi Oolluu Oyqqeedda Bitaniyaa Patheedda
(Mat 8:1-4; Mar 1:40-45)

¹² Yesuusi katamatuwaappe ittuwan de7ishshin oolluu † bollaa ubbaa meedda bitani de7iyaawe Yesuusa be7iide A sinthankka kunddiide, “Godaw, neeni koyyoope taana pathanaw dand-dayaa” yaagiide woosseedda.

¹³ Yesuusikka bare kushiya yeddi bochchiide, “Dosay geeyya!” geedda. Heman77iyankka oolluu A yeddeedda.

¹⁴ Yesuusi A, “Hawaa oossinne odoppa. Shin qeesaakko baade neena besa. Hewaappe guyye oolluwaa harggiyaappe paxeeddawaassi markka gidanaadan Muse higgiiyan azazetteedda yarshshuwaa shiishsha” geedda.

¹⁵ Gidoshshin A waarii loythi aakkiidde beedda; daro cora asaykka Yesuusi odiyaawaa sisanawunne barenttu harggiyappe paxanaw shiiqeeddino. ¹⁶ Yesuusi cora wode geemasaa biide woossee.

Yesuusi Bollay Sileedda Bitaniyaa Patheedda
(5:18-26; Mat 9:2-8; Mar 2:3-12)

† 5:12 oolluwaa: 4:27 xeellite.

17 Itti gallassi Yesuusi tamarissiidde de7ishshin Galiilaappenne Yihuudaa heeraa ubbaappe, Yeerusaame yeedda Parisaawatuunne higgiiyaa tamarissiyaawanttu utti de7ishshin hargganchchatuwaa pathana mala Xoossaa Aawuwaa wolqqay aw imetteedda. 18 He wode bollay sileedda § itti bitaniyaa amareedda asay shanchchamaan tookki ahi golle gelssiide Yesuusa sinthan wothanaw koyyeeddino. 19 Asaa coratethaappe denddeeddawaan Yesuusakko shiiqanaw danddayi beykkino. Hewaa diraw bollow gi77i golliiyaa kaaraa * qaariide A, shanchchamaanna asaa gidдон Yesuusa sinthaan wotheeddino.

20 Yesuusikka untunttu ammanuwaa be7iide, “Ha bitanew, ne nagaray atto geetetteedda” yaageedda.

21 Muse higgiiyaa tamarissiyaawanttunne Parisaawatuu, “Hawe Xoossaa boriyaawe oone? Itti Xoossaappe attin nagaraa atto gaanaw ooni danddayii?” yaagi qofaa doommeeddino.

22 Yesuusikka untunttu qofaa ero diraw hawaadan geedda, “Ayissi hinttenttu

§ 5:18 bollay sileedda: Hawaa guussay Griike qaalaan “Paralumoo7ay” geetettiyaawaa. Ha qaalaale biletthay Inggilizeethuwaan “Paraalayizid” guussaa. Ha laa77atuwaakka Dawuroothuwan biletthaa immoode, keechcheeddawaa woy qaaxxenna mala daabureeddawaa guussaa. * 5:19 kaaraa: Ha payduwaan geetetteedda golliiyaa kaaray Dawurowaa mala gidennaadan, Palestine gaden golliiyaa bollan de7iyaa kaaray gede qerettiide keexettee. Hewe yaatiide qay dufettiide gaxaan gaxaan hara mithay tecettina loythi keexettee. Hewaa mala keexay ooratha qaalaale caaquwaa wodiyaan eretteeddawaa.

wozanaan hawaadan qoppiitee? ²³ ‘Ne nagaray atto geetetteedda’ gaanawaappenne ‘Denddaade ba’ gaanawaappe haqawe matee? ²⁴ Yewuwaan qassi hawaa taani geeddawe, Asaa Na7ay biittaa bollan nagaraa maaranaw maatay de7iyaawaa hinttenttu eranaadana.” Hewaappekka gunddeedda bitaniyaa, “Dendda ne shanchchamaa tookkaade ne golle ba gay” yaageedda.

²⁵ Gunddaykka asaa sinthaan dendowaashshin bare shanchchamaa tookkiide Xoossaa galatiidde bare soy beedda. ²⁶ Ha wode ubbatuukka darii maalaletteeddino; Xoossaakka galatiidde, “Hachche malabaa be7eeddo” yaagiide yashshaan kumeeddino.

Yesuusi Leewiyaa Dooreedda
(5:27-32; Mat 9:9-13; Mar 2:13-17)

²⁷ Hewaappe guyyiyan Yesuusi kesiide beedda; Leewiyaa geetettiyaa qaraxaa shiishshiyaawe, qaraxaa shiishshiyaasan uttowaa be7iide, “Taana kaalla” geedda. ²⁸ Ikka denddiide ubbabaa aggiide A kaalleedda.

²⁹ Hewaappe simmiide Leewii bare gollen daro shoobiyaa giigisseedda; cora qaraxaa shiishshiyaawanttunne hara cora asaykka untuntunna uttiide mide7iino. ³⁰ Parisaawatuunne higgiiya taaarissiyaa, untuntunna oothiyaawanttu, Yesuusa kaalliyawanttu bollan, “Ayissi qaraxaa qanxxiyaawanttunne nagaranchchatuwaanna miiteennee ushiitee?” yaagiide zuuzummeeddino.

³¹ Yesuusikka, “Hargganchcha asaappe attin paxa asaassi aakimiyaa koshshenna. ³² Taani yeeddawe, nagaranchchatuu barenttu nagaraa paaxiide simmanaadanappe attin, xillatuwaa xeesanaw yabeykke” yaagi zaareedda.

Yesuusi Xoomaabaa Ooshetteedda
(5:33-39; Mat 9:14-17; Mar 2:18-22)

³³ Hawaappe guyyiyan Yesuusa, “Yohaannisa kaalliyawanttunne Parisaawatuwaa kaalliyaawanttu ubba wode xoomiinonne woossiino; shin Neena kaalliyaawanttu qassi ubba gallassi miinonne ushiino” yaagiide oochcheeddino.

³⁴ Yesuusikka, “Mishiray untuntunna de7ishshin miyaatatuu xoomanaw danddayi-ino? ³⁵ Yewuwaan qassi mishiray untuntuppe shaakettiide baana wodii yaanawaa; he wode xoomanawantta” yaagi zaareedda.

³⁶ Yesuusikka kaalliyaa leemisuwaa odeedda: “Ooratha mayuwaappe peedhi akkiide eca mayuwaa bollan dheppiyaawe baawa; gaasuukka hawaada udooppe ooratha mayuwaa peedhee; ooratha dhefiikka eca mayuwaan giigenna. ³⁷ Hawaadankka eceedda cilggiyaan † ooratha woyiniyaa eessaa wothiyaawe baawa; wothooppe qay ooratha woyiniyaa eessay cilggiyaa dhuussee; eessaykka gukkee; cilggayikka bayee. ³⁸ Ooratha woyiniyaa eessaa, ooratha cilggiyaan wothanaw bessee. ³⁹ Eca woyiniyaa eessaa ushiide oorathaa koyyiyaawe

† 5:37 cilggiyaa: Hawoo Dawuroothuwan imettiyaa guja bilethay eessaa naa77iyaa ogoruwaa.

ooninne baawa; gaasuukka ecay mal77ee giya diraw.”

6

Yesuusa Kaalliyaawanttu Sambbataan Tishaa Duutheeddino

(Mat 12:1-8; Mar 2:23-28)

¹ Sambbata gallassi Yesuusi barena kaalliyaawanttunna ittippe itti goshshaa gidduwanna aadhhiya wode A kaalliyaawanttu zarggaappe tishaa duuthiide barenttu kushiyan shigechchiide muussaa doommeeddino.

² Parisaawatuwaa giddoppe, “Sambbata gallasaan oothanaw woga gidennawaa ayaw oothiitee?” yaageeddino. ³ Yesuusi, “Kaatiyaa Daawitenne ittippe de7iyaawanttu koshattedda wode ootheeddawaa nabbabi beykkitee? ⁴ Daawite Xoossaa golliya geliide qeesatuwaappe attin hara asay meennaadan digettedda, Xoossaw yarshshettedda qumaa meedda. Ittippe de7iyaawanttukka I imminaade meeddino” yaagi zaaredda.

⁵ Hawaappe kaalliide Yesuusi, “Asaa na7ay sambbataw Godaa!” geedda.

Yesuusi Kushii Gunddeedda Bitaniyaa Patheedda

(Mat 12:9-14; Mar 3:1-6)

⁶ Hara sambbata gallasaan Yesuusi Ayihudatuwaa woossiyaa golliyaa geliide tamarissi de7ee. Hewankka ushechcha kushii sileedda bitani de7ee. ⁷ Higgiyaa tamarssiyaawanttunne

Parisaawatuu Yesuusa mootiyaa gaasuwaa demmanaw I sambbataan asaa pathooppe be7ana giide naagi de7iino. ⁸ Ikka untuntu gofaa eride kushii sileedda bitaniyaa, “Dendda asaa gidduwan eqqa” yaageedda. Bitaniikka denddi eqqeedda.

⁹ Hewaappe simmiide Yesuusi, “Haninttonne sambbata gallasaan lo77obaa oothanaw bessiyee iitabaa oothanaw bessii? Shemppuwaa ashshanaw bessiyee wodhanaw bessii?” yaageedda. ¹⁰ Yesuusi bare yuushshuwaan de7iyaa asaa ubbaa xeellowaappe guyyiyan bitaniyaa, “Ne kushiyaa micca!” yaageedda. Ikka micciide paxeedda.

¹¹ Untuntu loythi hanqqeettiide Yesuusa bolla oothanawaa barenttu gidдон maqqetteeddino.

Yesuusi Tammanne Laa77u Kiitetteeddawantta Dooreedda

(Mat 10:1-4; Mar 3:13-19)

¹² He wodiyaan Yesuusi deriyaa bolla woossanaw keseedda; hewankka qammaa kumenthaa Xoossaakko woossiide aqeedda.

¹³ Sa7ay wonttowaan barena kaalliyaawantta xeeseedda. Hewantuppekka tammanne

laa77atuwaa dooriide, “Kiitetteeddawantta” * yaagiide suntheedda. ¹⁴ Untuntu sunthaykka:

Phexiroosa giide I suntheedda Simoona, A ishaa Inddiraasa, Yayiqooba, Yohaannisa, Piliphphoosanne Barttalamoosa, ¹⁵ Maatoossa, Toomaasa, Ilppiyoosa na7aa Yayiqooba, bare

* **6:13** Kiitetteeddawantta: Hawaa guussay tammanne laa77u Yesuusi kiittedda hawaaratuwaa guussaa.

gadew seelettiyaa Simoona, ¹⁶ Yayiqooba na7aa Yihudaanne Yesuusa aathi immeedda asqqorttu Yihudaa. †

Yesuusi Cora Asaa Tamaarisseeddanne Patheedda

(Mat 4:23-25)

¹⁷ Yesuusikka untuntunna ittippe deriyaappe wodhdhiide dembbasaan eqqeedda. A kaalliyaawanttuppekka cora asay hewaan de7ee. Qaykka Aappe sisanawunne barenttu harggiyaappe paxanaw Yihudaa gadiyaappe, Yeerusalaame katamaappe, abbaa matan de7iyaa Xiirrosappenne Sidonaappe yeedda cora asay hewaan de7iino. ¹⁸ Ha asaykka A sisanawunne barenttu harggiyaappe paxanaw yeeddino. Tuna ayyaanan oyqettiide metootiyaawanttukka paxeeddino. ¹⁹ Wolqqay aappe kesiide ubbaa pathiyaa diraw asay ubbay A bochchanaw koyyee.

Anjuwaabanne Metuwaabaa

(Mat 5:1-12)

²⁰ Barena kaalliyaawantta xeelliide yaageedda: “Hinttenttu manqqatuu anjjetteddawantta; Ayissi gooppe, Xoossaa kawutethay hinttenttuwaa.

²¹ Hinttenttu ha77i koshattiyaawanttu anjjetteddawantta;
gidini kaallanita; hinttenttu ha77i
yeekkiyaawanttu

† **6:16** asqqorttu: Hawaa guussay Ayihuda gadiyaan de7iyaa Asqqorootu geetettiya gadiyaappe yeennaan attenna guussa. Ha sunthaa bilethay, “Worddanchchaa”. Qaykka, “Hayqoo aathi immiyaawaa” guussaa.

anjjetteddawannta;
gidini miiccanita.

²² “Asaa na7aa diraw hinttentta asay ixxiyaa wodenne toochchiyaa wode, hinttenttu sunthaakka iitaan denthiyaa wode, anjjetteddita.

²³ Saluwan hinttenttu akkana woytay dara gidiyaa diraw he gallassi nashechchaan guppite; gaasuukka kase hinttenttu aawotuu nabatuwaa bollan hawaadan oothiidde de7eeddino.

²⁴ Yewuwaan qassi dure asatoo
hinttenttoo aayyee; hinttenttu ishalo
de7uwan de7eeddita.

²⁵ Hinttenttoo ha77i kalleeddawanttoo aayyee;
gidini koshattanita;

hinttenttoo ha77i miicciyaawanttoo aayyee;
gidini kayyottanitanne yeekkanita.

²⁶ Asay ubbay hinttenttu lo77otethaabaa
haasayiyaa wode,
hinttenttoo aayyee;

kase hinttenttu aawotuu worddo nabatoo
hawaadan ootheeddino.

Morkkiyaa Siiganaw Bessee
(*Mat 5:38-48; 7:12*)

²⁷ “Shin Taani odiyaawaa sisiyaawanttoo yaagay: hinttenttu morkketuwaa dosite; hinttana ixxiyaawanttoo, lo77uwaa oothite;

²⁸ hinttana sheqqiyaawantta anjjite, hinttana naaqqiyaawanttoo, woossite. ²⁹ Itti bagga shayyiyaa baqqiyaawoo, laa7ethuwaakka besa; ooninne ne kootiya akkiyawoo, ne shaamiciyaakka diggoppa.

³⁰ “New de7iyaawaa neena woossiyaawoo, imma; newaa akkeeddawaa, zaara gaade

oochchoppa. ³¹ Asay hinttenttoo oothana mala hinttenttu dosiyaawadan, hinttenttukka haraw hawaadan oothite.

³² “Hinttentta dosiyaawantta xalalaa dosooppe ay galatay de7ii? Hawaa gidooppe nagaranchchatuukka barena dosiyaawantta dosiino. ³³ Hinttenttoo lo77obaa oothiyaawanttu xalalaw hinttenttu lo77obaa oothooppe hewoo ay galatay de7ii? Nagaranchchatuukka hawaadan oothiino. ³⁴ Tal77iide hinttew zaaranaw danddayiyaawanttu xalalaw tal77ooppe ay galatay de7ii? Bare tal77eeddawaa zaariide akkanaw nagaranchchatuukka barenttu garssan tal77ettiino. ³⁵ Shin hinttenttu, hinttenttu morkkiyaa dosite; untunttookka lo77obaa oothite; hinttenttuppe tal77owaa zaariidi akkanaw qoppoppite. Hawaa hinttenttu polooppe hinttenttoo gatii daranawaa. Qassi hinttenttu Ubbaappe Bolla Xoossaa naanaa gidanita. I iitatoonne galatennawanttookka keeka. ³⁶ Hinttenttu aabbu maariyaawaa gidowaadan hinttenttukka maariyaawantta gidite.

Hara Asaa Pirddanaw Bessenna
(Mat 7:1-5)

³⁷ “O bollankka pirddoppite, hinttenttu bollankka pirddettena; haraa bolla kunaaniyaa oothoppite; hinttenttu bollankka kunaani ooset-tena. Atto giite; Xoossay hinttenttoo atto gaana. ³⁸ Immite; hinttenttoo imettana. Hinttenttu mak-keeda makaan hinttenttoo makettana. Baqqi naaqqina siilli kumi palah laalettiiyaa makaa hinttenttu kiwuwaan idinthana” geedda.

39 Qassikka Yesuusi hawaappe kaalliyaa leemisuwaa odeedda; “Qooqay qooqaa kaaletthanaw danddayii? Qooqay qooqaa kaaletthoophe laa77atuukka oygettiide ollaan kunddikkinoo? 40 Tamaariyaawe barena tamarissiyaawaappe aadhdhenna; tamaariyaawe minni tamarooppe barena tamarissowaa mala gidanaw danddayee.

41 “Ne ayfiyaa gidдон de7iyaa tuussaa kessennaan de7aadde hara ne laggiiyaa ayfiyaa gidдон de7iyaa suullaa ayaw xeellay? 42 Ne ayfiyaa garssan de7iyaa tuussaa be7ennaan hara asaakko shiiqaade, ‘Ta ishaw, ne ayfiyaa garssappe suullaa ta kessoo?’ yaaganaw woota danddayay? Ha lo77uwaa malatiyaa iitaw, koyrottaade ne ayfiyaa gidдон de7iyaa tuussaa kessa. Hewaappe guyyiyan ne ishaa ayfiyaa gidдон de7iyaa suullaa kessanaw geeshshaade xeellanaw danddayaa.

Mithattonne Iza Ayfeedda Ayfiyaa

(Mat 7:16-20; 12:33-35)

43 “Lo77o mithay iita ayfiyaa ayfenna; hewaadankka iita mithay lo77o ayfiyaa ayfanaw danddayenna. 44 Mithay ubbay bare ayfiyaa ayfiyaawan erettee. Agunthaappe woddenthaa ayfii maxettenna; hewaadankka, xundduqiyaaappe † laadiyaa ayfiyaa maxanaw danddayettenna. 45 Lo77o asay bare lo77o wozanaappe lo77o yewuwaa haasayee. Qay iita asay bare iita wozanaappe iita yewuwaa

6:39 Mat 15:14 † **6:44** xundduqiyaa: Ha mithay gomi77oriyaa zariyaa gidiide A ayifii ayawunne maaddennawaa. **6:44** Mat 12:34

haasayee. Ayissi gooppe, asay bare doonan haasayiyawe bare wozanaan kumeeddawaa doonay haasayiyaa diraassa.

*Laa77u Qommo Golliyaa Keexxiyaa Asaa
(Mat 7:24-27)*

⁴⁶ “Taani odowaa oothikkita, shin ayaw Godaw, Godaw, yaagiide Taana xeegiitee? ⁴⁷ Taakko yiyaa ubbay ta qaalaakka sisiide oosuwan peeshshiyaawe oona malatintto ta hinttentta bessana; ⁴⁸ ikka golliyaa keexxiidde daro ollaa bookkiide zaallaa bolla ginbbiide keexxeedda asaa malatee; di7uu di77iide he golliyaa suginakka, mino zaallaa bolla keexetto diraw qaathanaw danddaybeenna. ⁴⁹ Qay Ta qaalaa sisiide oosuwaan peeshshenna uray baasuu banttasaa shafiyaa bollan golliyaa keexxeeddawaa malatee. Di7uu di77iide he golliyaa sugo wode man77iyankka kunddeedda; he golliikka iita wodaa woddiide bayeedda” yaageedda.

7

*Yesuusi Xeetuwaa Kaappuwaa Qoomaa
Patheedda
(Mat 8:5-13; Yoh 4:43-54)*

¹ Yesuusikka hawaa ubba asaa sinthan haasay wursowaappe guyyiyan hini Qifrinaahooma beedda. ² Hewankka itti xeetuwaa kaappuu de7ee. I daroppe dosiyaa A qoomay harggiide hayyanaw mateedda. ³ Ikka Yesuusabaa siseedda wode, bare qoomaa woossiide pathana mala Yihudaa cimatuwaa hini aakko kiitteedda.

⁴ Unttunttukka Yesuusakko yiide, “Ha bitani, Neeni A maaddanaadan daroppe koyyeedda; ⁵ gaasuukka nu asaa I daroppe dosiide Ayihudatuwaa woossiyaa golliyaa keexissowekka A” yaagiide daroppe woosseeddino.

⁶ Yesuusikka unttunttunna ittippe beedda. Ikka hini golliyaa heeraa gakkeedda wode xeetuwa kaappuu bare laggethatuwaa barekko xeeksiide, “Ta Godaw, daabuoppa; ayissi gooppe, neena ta golliyaa kaaraappe garssa bagganna gelssanaw taw bessenna. ⁷ Hawaa diraw ne sinthaan eqqanawukka haray atto bessiyaawaa gidikke. Shin neeni qaalaa xalalaa oda; ta qoomaykka paxanawaa. ⁸ Taani taappe bollanna maatay de7iyaawanttussi eeno gaade de7iyaa asa. Taappe garssannakka taani kiitissiyaa wottaaddaratuu de7iino. Ittuwaa, ‘Ba’ yaagiyaa wode, bee; harakka qay, ‘Haaya’ gooppe yee. Ta qoomaykka, hawaa ‘Ootha’ giyaa wode azazettee; oothee” yaageedda.

⁹ Yesuusikka hawaa sisiide A yewuwaan maalalteeedda; guyye simmiide A kaalliyaa daro asaa, “Taani hinttenttoo tumuwaa gay; taani hawaa mala ammanuwaa haray atto, Israa7eeliyaa garssankka be7abeykke” yaageedda. ¹⁰ Kase kiitetteedda asatuukka xeetuwa kaappuwaa golle guyye simmiyaa wode, A qoomay paxowaa be7eeddino.

Yesuusi Am77atti Na7aa Hayquwaappe Dentheedda

¹¹ Wonttissa gallassi Yesuusi barena kaalliyaawanttunne cora asaanna ittippe

Nayno geetettiyaa katamatto beeddino. ¹² Yesuusi katamaa gakkana mato wode, asay hayqqeedda anhaa tookkiide keseeddino. Hayqqowekka bare daayiw mexxi itti na7aa; aattakka asinay baynna am77atto. Daro katamaa asaykka izo kaalleeddino.

¹³ Yesuusikka izo be7eedda wode qarettiide, “Yeekkoppa!” yaageedda. ¹⁴ Shiiqiide shanchchamaa bochcheedda; tookkowanttukka eqqeeddino. Yesuusi, “Neeno yalagaw, dendda gay!” yaagina, ¹⁵ bitani suuri utteedda. Hasayaakka doommeedda. Yesuusikka A, A daayiw immeedda.

¹⁶ Ubbaykka yashshaan kumiide, “Wolqqaama nabii nu garssan denddeedda; Xoossaykka bare asaa ashshanaw yeedda!” yaagiide Xoossaa gala-teeddino. ¹⁷ Hewenneekka Yesuusa waarii Yihudaa yuushshuwaan de7iyaa gadiyaa ubbaan sisettedda.

Xammaqiyaa Yohaannisa (Mat 11:1-19)

¹⁸ Yohaannisa kaalliyaawanttu hanowaa ubbaa aw odeeddino. Yohaannisikka barena kaalliyaawantuppe laa77atuwaa xeeksiide, ¹⁹ “Yaanawe neeneyee? Woy nuuni haraa naagane?” yaagi, untuntu oochchana mala hini Yesuusakko kiitteedda.

²⁰ Asatuukka Yesuusakko yiide, “Xammaqiyaa Yohaannisi, yaana getetteeddawe neeneyee? Woy haraa naagane? Yaagiide oochchana mala neekko kiitteedda” yaageeddino.

²¹ He wodiyaan Yesuusi cora asaa dumma dumma harggiyaappe patheedda; tuna

ayyaanatuwaakka asaappe kesseedda; cora qooqatuwaa ayfiyaa dooyeedda. ²² Yesuusikka Yohaannisi kiittowanttoo, “Biide hinttenttu be7eeddawaanne siseeddawaa Yohaannisaw odite; qooqatuu xeellanawantta; gunddatuu hamettanawantta; oolluu oyqqowanttu geeyyanawantta; tulleeddawanttu sisanawantta; hayqqeeddawanttu denddanawantta; hiyyeesatuwaasikka mishiraachchuwaa qaalay odettanawaa. ²³ Taanan dhubettenna asay ubbay anjjetteeddawantta” yaageedda.

²⁴ Yohaannisi kiitteeddawanttu bidiggowaappe guyyiyan Yesuusi asaw Yohaannisabaa oduwaa doommeedda: “Ayaa be7anaw biittaa bazzuwaa keseedditee? Carkkuu qaathiyaa uusunthaa? ²⁵ Woy ayaa be7anaw keseedditee? Lo77o mayuwaa mayyeedda asaa de7uwaa? Lo77o mayuwaa mayyeeddawanttunne barena giigissiyaawanttu kaatiyaa gollen de7iino. ²⁶ Woy ayaa be7anaw keseedditee? Nabiyaa be7anaw keseedditee? E; taani hinttenttoo yaagay; hinttenttu be7anaw kesowe nabiyaaappekka aadhuwaa. ²⁷ Xoossaa Maxaafan, ‘Ne ogiyaa neeppe sinthanna giigissiyaa kiitanchchaa neeppe sinthayaade kiittana’ geetetti Yohaannisabay xaafetteeddawe hawaa. ²⁸ Maccawanttuppe yeletteeddawanttu garssan xammaqiyyaa Yohaannisappe aadhdhiyaa ooninne baawa. Xoossaa kawutethaan qassi ubbaappe laafa geetettiyaawekka aappe aadhdhanawaa” yaageedda.

²⁹ Haray attoshshin qaraxaa kessiyaawanttu attennaan hawaa Yesuusi haasayowaa siseedda

ubbay Yohaannisa kushiyan xammaqettowanttu Xoossaw bessiyaa bonchchuwaa immeeddino.

³⁰ Shin higgiiyaa tamaarissiyaawanttunne Parisaawatuu Yohaannisan xammaqettibeenna diraw, Xoossay untunttoo qoppeeddawaa ixceeddino.

³¹ Yesuusi, “Simmi Taani ha wodiyaa asaa ayaanna leemisoo? Untunttu ayaa malatiinoo?

³² Untunttu geyaasan uttiide ittu ittuwa xeeksiide, ‘Suusulliyaa hinttenntoo punninakka

kaa7ibeykkita;

yeekuwaa yethaa kesseeddoshshinkka

yeekkibeykkita

yaagettiyyaa naanaa malatiino’ geedda.

³³ Xammaqiyaa Yohaannisi qumaa meennaan woyiniyaa eessaakka ushennaan yiina, ‘A bollaana gaaleenay de7ee’ yaageeddita. ³⁴ Taani Asaa

Na7ay maaddenne ushaadde yiina, ‘Hawe nafisaamaa; woyiniyaa eessaakka ushiyaawaa; qaraxiyaawanttoonni

nagaranchchatoo

dabbuwaa’ yaagiita. ³⁵ Gidoppe attin Xoossaa aadho eratethay bare oosuwan tuma gidiide beettedda” yaageedda.

Parisaawiyaa Simoona

³⁶ Parisaawatuwaappe ittu barenanna qumaa maana mala shoobbina, Yesuusi A soy biide maanaw utteedda. ³⁷ He

katamaan nagaranchchaa geetetteedda itti mishiratta de7ewunna, Yesuusi A soyin utteeddawaa sisaade, albasxxiroosa geetettiyyaa shuchchaappe oosetteedda bilqqaasiyyaa

kumeedda shittuwaa akkaa yaaddu. ³⁸ Guyyenna A gediya mataan eqqaade, yeekkaade A gediyaakka bare afothaan okaa doommaaddu; izi afothay bayizzeedda A gediyaakka bare huuphiyaa binnanaan quccaaddenne A gediya yeraade gediyan shittuwaakka caccafaaddu.

³⁹ Yesuusa bare soy xeeseedda Parisaawiikka hawaa be7iide, “Hawe nabiyaa gideeddento, hanna A bochchiyaa mishiratta oonenttonne qaykka iza nagaranchchaa gidiyawaa I eranashshin” yaageedda.

⁴⁰ Yesuusikka zaariide, “Simoonna, taani new odiyaa yewuu de7ee” yaagina, Simoonikka, “Tamaarissiyaawoo, oda” yaageedda.

⁴¹ Yesuusi, “Itti bitaniyaappe miishshaa tal7eedda laa77u asatuu de7iino. Ittuwaa matan ichcheshu xeetu diinaari, qay yokkuwaa matan ishatamuu de7ee. ⁴² Laa77atookka ciggiyaawe dhayina, laa77atuwaa acuwaakka maarii aggeedda. Hawanttuppe haqawe loythi dosiyawaa malatii?” yaageedda.

⁴³ Simoonikka zaariide, “Daruwaa aggowaa malatee” yaageedda. Yesuusikka, “Tumuwaa zaaraadda” yaageedda.

⁴⁴ Yesuusi mishirattikko xeelliide, Simoonna hawaadan yaageedda; “Hanno mishiratto be7aaddii? Taani ne golle yiina haray attoshshin haathaakka ta gedew immabeykka; shin iza bare afothaan tagediyaa irxxissaaddu; bare huuphiyaa binnanaanikka quccaaddu.

⁴⁵ Neeni Taana yera beykka; shin iza taani

geloodeppe doommaade tagediyaa yeriyaawaa agga beykku. ⁴⁶ Neeni ta huuphiyan zaytiyaa okka beykka; shin iza ta gediyan shittuwaa caccafaaddu. ⁴⁷ Hawaa diraw ta hinttenttoo oday: daroppe iza doseeddawaa diraw, daro nagaray iziw de7iyaawe maaretteedda; guuthay maarettiyaawe guuthaa dose” yaageedda.

⁴⁸ Yesuusi mishiratto, “Ne nagaray qucetteedda” yaageedda.

⁴⁹ Yesuusanna ittippe qumaa maanaw utteeddawanttu barenttu wozanaan, “Nagaraa maaranaw danddayiyaawe hawe oone?” yaageeddino.

⁵⁰ Yesuusi mishiratto, “Ne ammanuu neena ashsheedda, sarotethaan ne golle ba” yaageedda.

8

Yesuusa Kaalleedda Maccawantta

¹ Yesuusi hawaappe simmiide, sabbakiiddinne Xoossaa kawutethaa mishiraachchuwaa qaalaa katamaaninne heeraan odiidde aadhdheedda. Tammanne laa77u Yesuusa kaalliyaawanttukka aananna ittippe de7iino. ² Iita ayyaanaappenne wolqqaama harggiyaappe paxeeddawanttu itti itti maccawanttukka de7iino. Hewanttukka: Laappu xalahii kseedda Magdala geetettiyaa katamaappe yeedda Mayraamonne, ³ Heroodisa golliyan suntha gideedda Kuuza machchatti Yohaanno, Soosina geetettewunnanne hara coratuwanna ittippe gidiide, Yesuusanne A kaalliyaawantta miishshaan maaddeeddino.

Zerethaa Leemisuwaa
(*Mat 13:1-9; Mar 4:1-9*)

⁴ Cora asay daro katamatuwaappe shiiqiide, Yesuusakko yeedda wodiyaan leemisuwan, ⁵ “Zeriyaawe zerethaa zeranaw keseedda. Zeriya wode itti itti zerethay, ogiyaa doonan wodhdhiide yedhetteedda. Yatina saluwaa kafuu hewaa meedda. ⁶ Haray qay zaallaa bolla wodhdhiide doleedda wode koshshiyaa haathaa demmenna diraw meleedda. ⁷ Hara zerethay agunthaa garssan wodhdheedda. Agunthay ittippe dicciide mitteedda. ⁸ Haray lo77iyaa tu7e biittaaan wodhdheedda. Dolowaappe guyyiyan, zerettowaappe xeetu kushiyaa dakkuwaa mokkeedda” yaageedda.

*Yesuusi Leemisuwan Haasayeedda Gaasuwaa
(Mat 13:10-17; Mar 4:10-12)*

Yesuusi hawaa haasayiide, “Haythay de7iyaa ubbay siso” yaagi qaalaa dhooqqu udiide waasseedda.

⁹ A kaalliyaawanttu, “Ha leemisuu ayaa guussee?” yaagi A oochcheeddino. ¹⁰ Ikka zaariide,

“Hinttenttoo Xoossaa kawutethaa xuuraa eray imetteedda; shin haratoo, xeelliiddikka erenna mala, sisiiddikka akeekenna mala leemisuwan oday” yaageedda.

*Yesuusi Zerethaa Leemisuwaa Billiide Odeedda
(Mat 13:18-23; Mar 4:13-20)*

¹¹ Yesuusi, “Zerethaa leemisuu hawaa: Zerethay Xoossaa qaalaa. ¹² Ogiyaa gaxaan wodhdheedda zerethay, guutha wodew qaalaa sisiyaa asaa; ellekka xalahii yiinne, untunttu sisowaan amman attenna malanne qaalay

wozanaappe dogettana mala oothee. ¹³ Zaallaa bollan wodhdheedda zerethay, koyro qaalaa nashechchaan sisiyaawantta. Hewanttukka guutha wodiya ammaninnee paacii gakkiiyaa wodiyaan xaphuu bantta diraw ellekka ammanuwaa kaddiino. ¹⁴ Agunthaa garssan wodhdheedda zerethay, qaalaa sisiyaawantta; shin de7uwaa hirggayenne duretethaa ishaluu cuulleeddawantta. Hewanttu lo77o ayfiyaa immanaw danddayikkino. ¹⁵ Lo77o tu7e biittaaan wodheedda zerethay bessiyaawe, lo77anne xillo wozanaan qaalaa sisiide naagiyaa asaanne he qaalaan minni eqqiide lo77o ayfiyaa ayfiyaawantta.

Xomppiyaa

(Mar 4:21-25)

¹⁶ “Xomppiyaa sathiide ittibaan qum77i ag-giyaawe woy arssaappe garssanna woithiyaawe ooninne baawa. ¹⁷ Qonccennaan qosuwan at-tiyaabay itti yewuunne baawa. Erettennaaninne beettiyaasaa kesennaan attanabay aynne baawa.

¹⁸ Hewaa gidiyaa diraw loythi akeekaan sisite. Wozanaappe sisiyaawoo ubbaw gujji akeekay imettana; akeekennawaappe he aw de7iyaawaa malatiyaa akeekaykka akettanawaa” yaageedda.

Yesuusa Daayonne A Ishatuwaa

(Mat 12:46-50; Mar 3:31-35)

¹⁹ He wodiyaan aattanne ishatuu Yesuusanna gaketanaw aakko yeeddino; shin asaa

coratethaappe denddo gaasuwan A demmanaw danddaybeykkino. ²⁰ Itti bitani, “Ne daayanne ne ishathuu neenanna gaketanaw koyyo diraw karen yiide eqqeeddino” yaagi odeedda.

²¹ Ikka, “Ta daayanne ta ishathuu, Xoossaa qaalaa sisiide oosuwaa bollan peeshshiyaawantta” yaagi zaareedda.

Yesuusi Beetaa Co77u Ootheedda

(Mat 8:23-27; Mar 4:35-41)

²² Itti gallassi Yesuusi barena kaalliyawantunna ittippe wonggiriya geliide, “Abbaappe hefintha boytte” geedda. Unttuntukka denddiide hametaa doommeeddino. ²³ Pinni de7iyaa wode, Yesuusi gemi77isheedda. Abbaan gotuwaa carkkuu denddo diraw, wonggiriya garssan haathay kumina daro metooteeddino.

²⁴ Unttuntu Yesuusakko shiiqiide, “Godaw, Godaw! Nuuni bayoyttettee!” yaagiide A beegotheeddino.

Ikka beegottiide gotuwaanne haathaa beetaa seerina, gotuunne haathaa beetay eqqeedda; ub-babaykka co77u geedda. ²⁵ Ikka, “Hinttenttoo ammanuu haqan de7ii?” yaageedda.

Unttuntukka yayyi maalalettiide ittu ittuwaa, “Hawaadan carkkuunne haathay co77u giite gina azazettiyaawe hawe oone?” yaagetteeddino.

Yesuusi Xalahii Oyqqeedda Bitaniyaa Patheedda

(Mat 8:28-34; Mar 5:1-20)

²⁶ Galiilaa Abbaappe hefinthanna de7iyaa Gerggesenoona geetettiyaa gadiyaa, Yesuusinne A kaalliyaawanttu, wonggiriyaan pinniide

gakkeeddino. ²⁷ He haathaappe pinni sa7aa wodhdho wode, iita ayyaan an oyqettedda itti bitani, katamaappe kesiide aananna gakettedda. Daro wodiyaappe doommiide mayuwaa mayyennaan kallo golliyyaa aggiide duufuwan de7ee.

²⁸ Yesuusa demmowaappe guyyiyan, waassi A sinthaan guufanniide wolqqaama kooshshaan, “Wolqqaama Xoossaa na7aa Yesuusaa, tawunne new aybe ittippetethay de7ii? Taana waayissop-paarikki; ta neena woossay” yaageedda. ²⁹ I hewaa ayissi geeddee gooppe, bitaniyaa yeggi ke-sana mala Yesuusi A azazo diraassa.

Iita ayyaanay bitaniyaa oyqqoodeppe daro wode gido diraw, birataa santhalataan gediyaanne kushiyaa qashettiide naagetee. Santhalataa duuthi akkiide iita ayyaanay kaaletthina bazzuwaa bee.

³⁰ Yesuusikka, “Ne sunthay oone?” yaagi oochcheedda. Ikka cora iita ayyaanay geli utto diraw, “Leegiyoona” * yaageedda. ³¹ Barentta Yesuusi, “Hini ciimmo ollaa biite” yaagenna mala woosseeddino.

³² Hewaan de7iyaa zooziyaa gaxaan hemettiyaa cora gudunthatuu de7iino. Cora tuna ayyaanatuu, he gudunthatuwaa garssa, “Gelite” gaana mala Yesuusa woosseeddino. Ikka, “Biide gelite” geedda. ³³ Iita ayyaanatuukka bitaniyaappe kesiide gudunthatuwaa garssa geleeddino. Gudunthaa wudiikka lanqqiyappe kajjottiidde ellekka abbaan mitetteeddino.

* **8:30** Leegiyoona: Ha sunthay Giriike geetettiyaa qaalaappe aketteedda. Sunthaa bilethay “Cora” guussaa.

³⁴ Gudunthaa heemmiyaawanttu hanowaa ubbaa be7o wode harasaa biide, he katamaaninne yuushshuwaan hanowaa odeeddino. ³⁵ Ayee ha-needdentto be7anaw kesiide, asay Yesuusakko yeeddino. Iita ayyaanay kaseedda bitani, A wozanay simmina mayuwaa mayyiide Yesuusa gediya mataan uttowaa be7iide yayyeeddino.

³⁶ Iita ayyaanay oyqetteedda bitani wooti paxeeddentto be7eedda asay, hara asaw odeeddino. ³⁷ Gerggesenoona gadiyaaninne he heeran de7iyaa asay ubbay darii yayyeedda diraw, Yesuusi barenttu matappe baana mala woosseeddino. Ikka wonggiriyaan geliide beedda. ³⁸ Iita ayyaanay kaseedda bitaniikka Yesuusanna baana giide, A woosseedda; shin Yesuusi, ³⁹ “Ne golle simmaade Xoossay new ootho wolqqaamabay ayentto markkatta” yaagi yeddeedda.

*Hayqqeedda Naattonne Sakettiyaa Mishiratto
(Mat 9:18-26; Mar 5:21-43)*

⁴⁰ Yesuusi simmeedda wode asay ubbay naagi de7iyaa diraw, A mokki akkeeddino. ⁴¹ He wode, Ayihude asaa woosa gollew sunthaa gideedda Yaa7iroosa yaagettiyaa bitani aakko yeedda. Ikka Yesuusa gediya sinthaan kunddiide, bare golle gelana mala woosseedda. ⁴² Gaasotethaykka tammanne laa77u laythay kumeedda aw de7iyaa itti naatta hayqqanaw mata utto diraassa.

Yesuusi biya wode cora asay A yuushshuwaan sugettiidde metootheeddino. ⁴³ He asaa gidдон he wodiyaan tammanne laa77u laythaa ubbaa suuthay goggiyaa mishiratta de7aw. Bare de7iyaa

shaluwaa ubbaa dhaliyaa eriyaawanttoo wurssi-nakka pathanaw danddayowe ooninne baawa.

⁴⁴ Guyyenna yaade A mayuwaa macaraa bochchaaddu; he man⁷⁷iyankka iippe goggiyaa suuthay eqqii aggeedda. ⁴⁵ Yesuusi, “Oone taana bochchowe?” yaageedda.

Ubbay kaddina Phexiroosi, “Godaw, asay sugettiidde metoothiyaa wode, ‘Oone taana bochchowe’ yaagay?” geedda.

⁴⁶ Shin Yesuusi, “Itti asay taana bochcheedda; wolqqaykka taappe kesowaa taani eray” yaageedda. ⁴⁷ Mishirattakka, Yesuusa iza bochchowe erettennaan attibeennawaa eraade, kokkoraadde yonna Yesuusa sinthan kunddaa aggaaddu. Ayaa gaasuwan Yesuusa bochchaaddentto iza paxowaa ubba asaa sinthan odaaddu.

⁴⁸ Ikka iziw, “Ha mishirattee! Ne ammanuu neena patheedda; saro ba” yaageedda.

⁴⁹ Yesuusi haasay de⁷ishshin, Ayihuda asaa amananiyaawanttu sunthaa soyippe itti bitani yeeddawe, “Ne naatta hayyaaddu; simmi tamarisiyaawaa metoothoppa” yaageedda.

⁵⁰ Yesuusi hawaa sisiide, “Yaa⁷iroosaa, amanappe attin, yayyoppa! Iza paxanawunnu” yaagi zaareedda.

⁵¹ Soy geliide: Phexiroosappe, Yayiqoobappe, Yohaannisappe, naatti aabbuppenne naatti daayippe attin, ooninne gelanaadan eeno gibeenna. ⁵² Ubbay he naattiw yeekkiidenne kayyottiiddi de⁷iino. Shin Yesuusi, “Yeekkoppite, gisaadduppe attin hayyabeykku” yaageedda.

⁵³ Iza hayqqeeddawaa eriide A bolla miicceeddino. ⁵⁴ Gidoppe attin Yesuusi izi kushiya ooyqqiide, “Ha naattee, beegotta!” yaageedda. ⁵⁵ Izi shemppuukka simmina ellekka dendda eqqina maanabaa immana mala, Yesuusi azazeedda. ⁵⁶ Izi aabbunne izi daaya maalaletteeddino; shin Yesuusi untuntta, hano yewuwaa oossinne odenna mala azazeedda.

9

Yesuusi Barena Kaalliyaa Tammanne Laa77atuwaa Kiitteedda (Mat 10:5-15; Mar 6:7-13)

¹ Yesuusi tammanne laa77u A kaalliyaa wantta ittippe barekko xeesiide, xalahiyaa ubba asaappe kessanawunne harggiyaawantta pathana mala wolqqaanne maataa immeedda. ² Xoossaa kawutethaabaa odanawunne hargganchchatuwaa pathana mala untuntta kiitteedda. ³ I untuntta kiittiidde, “Ogiyaa biidde, xam77aa gidinakka, woy qarcciiyaa, woy qumaa, woy miishshaa gidinakka ayaanne oyqqoppite; laa7ethiyaa mayuwaakka oyqqoppite. ⁴ Hinttena asay haqan mokkooppenne, hewaappe kesana gakkanaw, hinttenttu geleedda golliyan gami77ite. ⁵ He katamaa asay hinttena mokkennaan ixxoops, hewaappe kesiidde, untunttu hinttena mokkennaan ixxowoo markka gidana mala, hinttenttu gediyaappe baanaa shoci diiggiide biite” yaageedda.

⁶ A kaalliyaa wanttu biide, qeeri katamaa ubbaan mishiraachchuwaa qaalaa odiiddenne hargganchchaa pathiide yuuyyeeddino.

*Heroodise Ootheeddabaa
(Mat 14:1-12; Mar 6:14-29)*

⁷ Ha77i Galiilaa biittaa kaatiyaa Heroodisekka haneedda yewuwaa sisiide yatti geedda. Gaasotethaynneekka itti itti asay, “Yohaannisi hayquwaappe denddeedda” yaagee. ⁸ Hara asay, “Eelaasi kesiide beetteedda” yaagiyaa wode, haranttu qassi, “Beni nabatuwaappe ittu hayquwaappe denddeedda” yaagiino. ⁹ Heroodisekka, “Taani Yohaannisa qoodhiyaa qanxxissa diggaaddishshin, hawaadan asay haasayiyaa bitani oonee?” yaagiide, Yesuusa be7anaw koyyeedda.

Yesuusi Ichcheshu Sha77a Asaa Miziide Kalisseedda

(Mat 14:13-21; Mar 6:30-44; Yoh 6:1-14)

¹⁰ Yesuusi kiittowanttu simmiide, untunttu ootheeddawaa ubbabaa Yesuusaw odeeddino. Ikka untuntta akkiide, Beetesayda yaagettiyyaa katamaa matan de7iyaa takkasaa beedda.

¹¹ Asay I de7iyaasaa eriide kaallina, untuntta mokki akkiide Xoossaa kawutethaabaa odeedda; harggiyaappe paxanaw bessiyaawanttakka patheedda.

¹² Sa7ay omarssiyaa wode, Yesuusa kaalliyaa tammanne laa77atuu aakko yiide, “Ha asay ubbay nu yuushshuwaan de7iyaa heeraa gidдоне qeeri katamatuwaa giddo biide, aqiyaasaanne qumaa demmana mala moyizza; ayaw gooppe

nuuni hawaan asay baynnasan de7eetto” yaageeddino.

¹³ Shin Yesuusi untuntta, “Asaw meetetiyaabaa hinttenttu immite” yaageedda.

Untunttu zaariide, “Ane biide, ha ubba asaw qumaa shammennaan dhayooppe nuussi ichcheshu soolluwaappenne laa77u moliyaappe haray baawa; hewaassi nuuni ha cora asaw qumaa shammana mala koyyay?” yaageeddino.

¹⁴ (Gaasuukka, hewaan de7iyaa asay ichcheshu sha77aa keena) *

Yesuusi barena kaalliyaawantta, “Ishatamu ishatamu asaa citan citan shaakki shaakki utissite” yaageedda.

¹⁵ Unttunttukka I gowaadan ubba asaakka utisseeddino.

¹⁶ Yesuusikka ichcheshu soolluwanne laa77u moliyaa oyqqiide, pude saluwaa bonggotti xeelliidde Xoossaa galateedda; duuthiide, asaw gishana mala A kaalliyaawanttoo immeedda. ¹⁷ Asay ubbaykka miide kalleeddino. Unttunttuppe atteedda dokkaa, tammanne laa77u sampaa kumeeddawaa dentheeddino.

Phexiroosi Yesuusabaa Awaayeedda

(Mat 16:13-19; Mar 8:27-29)

¹⁸ Itti gallassi Yesuusi barekka woossiyaa wode, A kaalliyaawanttukka aananna ittippe de7ishshin, “Asay taana oona giinoo?” giide untuntta oochcheedda.

* **9:14** ichcheshu sha77a: Israa7eeliyaa wogaan maccawenne qeeri naanay paydettenna diraw, ichcheshu sha77aa guussay maccawaanne qeeri naanaa paydennaan kumeeddawaa. Ha payduu de7iyaa koyro maaray beni maxaafaa ituwa ituwan baawa.

19 Unttuntu zaariide, “Asay neena xammaqiyaa Yohaannisa yaagee; hara asay qassi Eelaasa † yaagee; haray qassi beni nabatuwaappe ittu dendeedda yaagee” yaageeddino.

20 Yesuusi untunnta, “Hinttashi, taana oona giitee?” yaageedda.

Phexiroosikka zaariide, “Neeni Xoossay okkeedda Kiristtoosa” yaageedda.

Yesuusa Kaalliyawanttu Hananaw Bessiyaabaa

(Mat 10:38-39; 16:24-26; Mar 8:34-38; Luq 14:26-27)

21 Yesuusikka untunnta, “Hawaa oossinne odoppite” yaagi minissi azaziidde, 22 “Taani, Asaa Na7ay, daro metuwaa akkanaw bessee; cimatuwan, qeesatuwaa kaappatuwaaninne Muse higgiiyaa tamarissiyaawantun ixettanaw koshshee; untunntu taana wodhanawantta; taanikka heezzenno gallassi hayquwaappe denddanaw bessee” yaageedda.

23 Yesuusikka asaa ubbaa, “Taana kaallanaw dosiyaawe de7ooppe, bare huuphiyaa kaddo; bare masqqaliyaa ‡ gallasaan gallasaan tookkiide taana kaallo. 24 Bare shemppuwa

† 9:19 Eelaasa: Ha nabii I hayqqoodeppe daro wodeppe guyye, Yesuusi Kiristtoosi biittaa bollan tamarissiidde deriyaa bolla woosaw kesiide laametti booxeeddawaappe guyye baggaan aanannanne Musenna haasayeedda. Hewaa guussay hayqqi simmiide daro cora wodiyaappe guyye paxa qonceedda guussaa.

9:19 Mat 14:1,2; Mar 6:14,15; Luq 9:7,8 9:20 Yoh 6:68,69 9:23 Mat 10:38; Luq 14:27 ‡ 9:23 masqqaliyaa: Hawaa guussay, itti asay bare laythaa ubbaan Xoossaa kaalliidde shaakettannaan tookkanaw bessiyaa metuwaanne waayiyaa.

ashshanaw dosiyaawe ubbay bayizzee; shin ta diraw bare shemppuwaa bayizziyaawe ubbay ashshee. ²⁵ Itti uray ha alamiyaabaa ubbaa ashshiide bare shemppuwaa bayizzooppe woy barew pacissooppe, ayaa maaddii? ²⁶ Asay taananinne taqaalaan yeellatooppe, taani Asaa Na7ay, ta bonchchuwaannanne geeshsha kiitanchchatuwa bonchchuwanna yiyaa wode aani yeellatanawaa. ²⁷ Taani hinttenttoo tumuwaa yaagay; hawaan de7iyaa asaappe, Xoossaa kawutethaa be7ana gakkanaw hayquwaa hayqqennawanttu ittu ittu de7iino” yaageedda.

Yesuusa Malay Laametteedda

(Mat 17:1-8; Mar 9:2-8)

²⁸ Yesuusi hawaa goowaappe guyyiyan, itti saaminttaa keena gami77iide, Phexiroosanne Yohaannisa, Yayiqoobakka akkiide, woossanaw deriyaa huuphiyaa kaseedda. ²⁹ I woossishshin, A deemuwaa malay laametteedda; A mayuukka booxxiide pholqqeedda. ³⁰ Qoppennaan laa77u asatuu, Musenne Eelaas kesi beettiide, Yesuusanna haasay de7iino. ³¹ Unttuntu bonchchuwan qoncci beettiide, Yesuusi Xoossaa qofaa polanaw Yeerusalaamen hayqqanawaa § aananna haasayeeddino. ³² Phexiroosanne aananna ittippe de7iyaawantta gemi77ishuu geeroyeeddashshin, ellekka beegottiide A

9:28 2Ph 1:17,18 **§ 9:31** hayqqanawaa: Griike maxaafaa qofaan hawaa guussay, “Yesuusi saluwaa biyaawaa”; hawe qay I hayquwaappe denddiyaawaanne yaatiide saluwaa biyaawaa ubbaa shiishshi oyqqeedda qofaa.

bonchchuwanne aananna gatho eqqedda laa77u asatuwaa be7eeddino. ³³ He laa77u asatuu, Yesuusa miyyiyaappe shaakettiyaa wode, Phexiroosi Yesuusa, “Godaw, hawaan de7iyaawe nuussi lo77a gidiyaa diraw, heezzu daasiyaa ittuwaa new, ittuwaa Musew, ittuwaa Eelaasaw keexxana” yaageedda.

³⁴ Phexiroosi hewaa haasay de7ishshin, shaarii yiide untuntta kammi aggina Yesuusa kaalliyaawanttu yayyeeddino. ³⁵ Shaariyaappekka, “Taani dooreedda ta Na7ay hawaa; I giyaawaa sisite” yaagiyaa qaalay yeedda.

³⁶ Qaalay sisettowaappe guyyiyan, Yesuusi bare xalalaa gidiide beetteedda; untunttukka yewuwaa barenttu wozanaan oyqqiide he wodiyan ooninneekka ayaanne odibeenna.

Yesuusi Iita Ayyaanaan Oyqetteedda Laa77u Asatuwaa Patheedda

(Mat 17:14-18; Mar 9:14-27)

³⁷ Wonttetha gallassi, Yesuusinne heezzu A kaalliyaawanttu deriyaappe duge wodhdhiyaa wode, cora asay Yesuusanna gaketteedda.

³⁸ He wode asaappe itti bitani bare kooshshaa dhoqqu oothiide, “Tamaarissiyaawoo, taw de7iyaawe itti na7aa gido diraw, neeni A be7ana mala neena woossay; ³⁹ qassi iita ayyaanay wozanaa aathennaan denddiide A waasissee; doonaanna paaroyana gakkanaw A kokkorssiide, ubba gallassi metoothiyaawaappe attin, A elle yeddenna. ⁴⁰ Neena kaalliyaawanttu he iita ayyaanaa kessana mala, taani untuntta woossaaddi; shin danddaybeykkino” yaageedda.

⁴¹ Yesuusi zaariide untunttu, “Ammanenna ha wodiya desha asaw, taani hinttenanna awude gakkanaw de7anee? Qassi hinttentubaa awude gakkanaw danddayanee? Ne na7aa haa akkaaya” yaageedda.

⁴² Na7ay yiidde de7ishshin, iita ayyaanay A sa7aan oliide kokkorsseedda; Yesuusi iita ayyaanaa agga gi na7aa pathiide A aabboo zaariide immeedda. ⁴³ Asay ubbaykka Xoossaa wolqqaama wolqqaappe denddowaan maalaletteeddino.

Yesuusi Bare Hayquwaabaa Laa7enthuwaa Odeedda

(Mat 17:22-23; Mar 9:30-32)

⁴⁴ “Taana Asaa Na7aa, asay asaa kushiyaan aathiide immanawaa; hinttenttu ha yewuwaa dogoppite” yaageedda. ⁴⁵ Shin I giyaawaa untunttu akeekibeykkino. Untunttoo gelenna mala untunttuppe geemmeedda diraw, ha yewuwaa Yesuusa oochchanaw yayyeeddino.

Ubbaappe Aadhdhiyaawe Ooneesha? Yaagiyaa Ooshaa

(Mat 18:1-5; Mar 9:33-37)

⁴⁶ A kaalliyawanttu, “Nu giddoppe dariyawee oonee?” yaagiide palumetteeddino. ⁴⁷ Yesuusi untunttu wozanaa qofaa eriide, guutha na7aa ahiide, bare matan essiide, ⁴⁸ “Ha guutha na7aa ta sunthaan mokkiyaawe ooninne taana mokkeedda; qassi taana mokkiyaa ubbay, taana kiit-teedda ta aabba mokkee. Hinttenttu ubbaappe guuxxiyaawe ubbaappe dara” yaageedda.

Hinttenttu Giyaawaa Phalqqenna Uray Hinttenttu Bagga

(Mar 9:38-40)

⁴⁹ Yohaannisikka zaariide, “Godaw, itti asay ne sunthaan iita ayyaanatuwaa kessiyaawaa nuuni be7iide, nu bagga gidenna diraw, A diggeeddo” yaageedda.

⁵⁰ Shin Yesuusi A, “Hinttenttu giyaawaa phalqqennawe hinttenttu bagga gidiyaa diraw, A diggoppite” yaageedda.

Sammaryiaa Katamaa Asatuu Yesuusa Mokkanaw Koyyibeykkino

⁵¹ Yesuusi saluwaa biyaa wodii matina, bare wozanaa qofaa Yeerusalaamekko zaareedda.

⁵² Bareppe sinhaw ubba yewuwaa giigissana mala, kiitettiyaa asaa Sammaryiaa katamaa kiitteedda.

⁵³ Shin I Yeerusalaame baanaw dendeedda diraw, asay A morkibeykkino. ⁵⁴ A kaalliyaawanttu Yayiqoobinne Yohaannisi hewaa be7iide, “Godaw, nuuni Eelaasi udowaadan, * tamay saluwaappe yiide untuntta maanaadan xeesana mala koyyay?” yaageeddino.

⁵⁵ Shin Yesuusi guyye simmiide, untuntta seereedda. † ⁵⁶ “Taani, Asaa Na7ay, asaa shemppuwaa ashshanaw yoowaappe attin, bayizzanaw yabeykke” yaageedda. Untunttu harasaan de7iyaa qeeri katamaa beeddino.

* **9:54** Eelaas udowaadan: Itti itti Geeshsha Maxaafaa bilethaan, “Ha asaa wurssanaw” yaagee. † **9:55** untuntta seereedda: Itti itti Geeshsha Maxaafaan de7iyaa bilethay, “Neeni ayi mala ayyaantto, neena erikkii? Asaa Na7ay asaa shemppuwaa ashshanaw yeeddappe attin, bayizzanaw yibeenna” yaagee.

*Yesuusa Kaalliyaa wantta Gakkiyaa Paaciyaa
(Mat 8:19-22)*

⁵⁷ Unttuntu ogiyanna biishshin, itti bitani Yesuusa, “Godaw, neeni biyaasaa ubbaa taani neena kaallana” yaageedda.

⁵⁸ Yesuusi A, “Worakanatoo ollay, saluwaa kafa-tookka gollii de7ee; shin taani, Asaa Na7ay, gela shemppa akkiyasay taw baawa” yaageedda.

⁵⁹ Yesuusi hara uraa, “Taana kaalla” yaageedda. Shin, bitani, “Godaw, taani kasiyan baade ta aabba moogana” yaageedda.

⁶⁰ Yesuusi, “Hayqqowantta barenttu hayqqowanttu moogino; neeni baade, Xoossaa kawuteethaabaa oda” yaageedda.

⁶¹ Qassi hara bitani, “Godaw, taani neena kaallana; shin koyruwaan ta soy asaa baade sarotana” yaageedda.

⁶² Shin Yesuusi A, “Booraa goshanaw doommowe ooninne guyye xeellooppe Xoossaa kawutethaw bessenna” yaageedda.

10

Mishiraachchuwaa Qaalaw Kiitetteedda Asat-uwaa

¹ Hawaappe kaalla Goday hara laappun tammu

* asaa sunthiide laa77uwaa laa77uwaa udiide

9:61 1Ka 19:20 * **10:1** laappun tammu: Itti itti Geeshsha Maxaafaa bilethaan, “Laappun taamanne laa77a”. Ayihuda wogaan biittaa bollan de7iyaa asaa zerethay laappun tamma. Shin kase Eca Griike Maxaafaa bilethaan de7iyaawe, “Laappun tammanne laa77a”. Ooni eri Yesuusi bare qaalaa alamiyaa yuushshuwaan gathanaw ha payduwaanna qara asaa sunthiide kiittennaan aggenna yaagiyaa qofay de7ee.

I baanaw de7iyaa katamaa ubbaa kiitteedda.

² Yesuusi untuntta,

“Qoychchaw gakteedda kathay dara; kiitetiyaa asay guutha. Simmi qoycettiyaa kathaa Goday, qoychchaw kiitettiyaawantta yeddana mala woossite. ³ Taani dorssatuwaadan wallatuwaa giddo hinttana kiittay, biite. ⁴ Hinttenttu ogew ayaanne oyqqoppite: borssaa, qarcciitiyaa, caammaa, gidinakka oyqqoppite; asaanna sarotettiidde ogiyaan wodiyaawurssoppite. †

⁵ “Hinttenttu geliyaa golle ubbaa kasiyan, ‘Sarotethay ha gollew gido’ yaagite. ⁶ He golliyan sarotethaa dosiyaa asay de7ooppe, hinttenttu sarotay he golliyan aqanawaa; koyyennawaa gidooppe, hinttenttu sarotay hinttenttoo simmanawaa. ⁷ He golliyan untunttoo de7iyaawaappe miiddinne ushiidde de7ishshite; oosanchchaw A dirgguwaa cigay koshshee; itti golliaappe hara golliyaa yuuyyoppite.

⁸ “Ay katamaanne hinttenttu geliyaa wode, asay hinttana mokki akkiide mizanaw shiishshowaa ayaanne miite. ⁹ He katamattin de7iyaa hargganchchatuwaa pathiidde asaw, ‘Xoossaa Kawutethay hinttekko mateedda’ † yaagiide odite. ¹⁰ Yewuwaan qassi ay katamaanne geloode, asay hinttentta mokki akkennawantta

10:2 Mat 9:37,38 **10:3** Mat 10:16 † **10:4** asaanna sarotettiidde ogiyaan wodiyaawurssoppite: He gallasaan garatethaan udiyaa sarotay wodiyaaw loythi miyaa diraw, hawe haasayetteedda.

10:4 Mat 10:7-14; Mar 6:8-11; Luq 9:3-5 **10:7** 1Qo 9:14; 1Xi 5:18 † **10:9** Xoossaa Kawutethay hinttekko mateedda: Hawaa guussay, “Xoossaa Kawutethay hawaan woy hinttenttu gidдон de7ee” guussaa.

gidooppe he katamaa qadhdhaakko kesinnee,
¹¹ ‘Nuuni hinttena yeellayanaw, haray atto
 nu gediya bollan de7iyaa hinttenttu katamaa
 baanaakka hinttenttoo qoqqofeetto§; yewuwaan
 qassi, Xoossaa Kawutethay hinttenttukko
 mateeddawaa erite’ yaagite. ¹² Pirda gallassi
 ha katamattippe Sodoomaa katamaa gakteedda
 muray kawushanawaa yaagaade taani hinttew
 oday.

Ammanennaan Ixceeda Katamatuwaa
(Mat 11:20-24)

¹³ “Aayye new Koraaziine; aayye new
 Beetesayde; hinttenttun haneedda malaatatuu
 Xiirsoo katamaaninne Sidoonaa katamaan
 haneeddentto, hewaan de7iyaa asatuu kayyuwaa
 mayuwaa mayyiide, bidintha bollan uttiide,
 benippe barenttu nagaraappe simmanawant-
 tashshin. ¹⁴ Hawaa diraw, murettiyaa gallassi
 hinttenttuppe aathiide Xiirsoo katamawunne
 Sidoonaa katamaw muray kawushanawaa.
¹⁵ Hanne Qifirinaahoome, neeni saluwaa pude
 dhoqqu gaanaw koyyaaddi? Duge Si7ooliyaa
 wodhdhanaassa.

¹⁶ “Hinttenttu giyaawaa sisiyaa asay, taani
 giyaawaa sisee; hinttentta ixxiyaa uray taana
 ixxee; taana ixxiyaa uray taana kiitteeddawaakka
 ixxee” yaageedda.

§ **10:11** baanaakka hinttenttoo qoqqofeetto: Hawaa guussay,
 iXuwaa bessiyaawaa. **10:11** Kit 13:51 **10:12** Dom 19:24-28;
 Mat 10:15; 11:24 **10:15** Isa 14:13-15 **10:16** Mat 10:40; Mar
 9:37; Luq 9:48; Yoh 13:20

A Kaalliyaawanttu Kiitetteeddasaappe Simmeeddino

¹⁷ Laappun tammu asatuukka, “Godaw, iita ayyaanatuukka ne sunthaan nuussi azazetteeddino” yaagiidde nashechchaan simmeeddino.

¹⁸ Yesuusikka untunttoo, “Seexaanay walqqanthaadan saluwaappe wodhdhishshin be7aaddi. ¹⁹ Simmi shooshshaanne sogguwaa yedhdhanaadan hinttentu morkkiyaa xalahiyaa wolqqaa xoonana mala maataa immaaddi. Hinttentta qohanawe aynneekka de7enna. ²⁰ Gidoppe attin hinttentu sunthay saluwaa maziggobiyaan xaafetto diraw, nashettiteppe attin iita ayyaanatuu azazetto diraw nashettoppite” yaageedda.

Yesuusi Bare Nashechcha Qonccissedda (Mat 11:25-27; 16:13-17)

²¹ He wodiyaan Yesuusi Ayyaanaa Geeshshaan daro nashettiide, “Saluwaanne sa7aa Godaw, neeni ha yewuwaa tamarowanttuppenne aadho eranchchatuwaappe genthaade, qeeri naanaw qonccisso diraw, neena galatay; E, ta Aabboo, ayissi gooppe, hawaa oothanaw ne lo77o shene gideedda.

²² “Ubba yewuu taw ta Aabbuppe imetteedda. Na7ay oonentto Aawuwappe attishshin ooninne eriyaawe baawa; hewaadankka Aawuu oonentto Na7aappenne I qonccissanaw koyyo uraappe atin, haray ooninne eriyaawe baawa” yaageedda.

²³ Kaalliiddekka Yesuusi barena kaalliyaawanttukko simmi wodhdhiide, untuntu xalalaa, “Hinttentu be7iyaawaa xeelliyaa ayfatuu anjjetteddawannta. ²⁴ Ta hinttew odiaawe ayee

gooppe, cora nabatuunne kaatatuu hinttenttu be7iyaawaa be7anaw amotteeddinoshshin be7ibeykkino; hinttenttu sisiyawaakka sisanaw amotteeddino; shin sisibeykkino” yaageedda.

Asaw Qarettiyyaa Sammaariyaa Bitaniyaa

²⁵ Itti gallassi higgiiyaa eriyaawe ittu Yesuusa paaccanaw aakko yiide, “Tamaarissiyaawoo, medhinaa de7uwa laattanaw, taani ayaa udoo?” yaagi oochcheedda.

²⁶ Yesuusi zaariide, “Muse higgiiyaa maxaafan xaafettowe ayee? Neeni ayaa gaade billay?” yaageedda.

²⁷ Bitaniikka, “Muse higgiiyaa maxaafay, ‘Xoosaa ne Godaa polo ne wozanaappe, polo ne shemppuwaappe, polo ne wolqqaappenne polo ne qofaappe siiqa; hewaadankka ne laggethaakka ne huuphiyaadan dosa’ gee” yaageedda.

²⁸ Yesuusi A, “Likke, tumuwaa gaadda; simmi neenikka hawaa ootha; de7uwan de7anaassa” yaageedda.

²⁹ Muse higgiiyaa tamarissiyaa bitani qay barena xillo oothanaw koyyiide Yesuusa, “Hanoshshin, ta laggethay oonee?” yaagiide oochcheedda.

³⁰ Yesuusi zaariide, “Itti bitani Yeerusalaameppe Iyyarkko biidde de7ishshin, ogiyaa bollan paannatuu A demmiide, A mayuwaa qaarowaappe guyye shociide, hayqqanaw pollu goode oliide beeddino.

³¹ Qoppennaan itti qeesay he ogiyaanna bide7iyaawe, shocettiide kunddeedda bitaniyaa

be7eedda wode, ayaanne udennaan miyyiyaanna aadhdhiide beedda. ³² Hewaadanka itti Leewii he ogiyaanna bide7ee. Ikka bitaniyaa be7iide, miyyeti aadhdheedda. ³³ Shin Sammaariyaa asa gideedda itti bitani, he bagganna aadhdhiide, ha bitaniyaakko yeedda. A be7eedda wode aw qaretteedda. ³⁴ Aakkokka shiiqiide, zaytiyaanne woyiniyaa eessaa * A maythaan tigiide, qachcheedda. Hewaappe guyye bare hariyaa togissiide, imathay aqiyaa golliyaa akki beedda; hewaan bidhayiide naageedda. ³⁵ Wonttetha gallassi guutha biraa bare kiisiyaappe kessiide, imathay aqiyaa golliyaa godaw immiide, ‘Ha bitaniyaa taw loytha bidhaya; hawaappe daruwaa neeni kessooppekka, taani simmiyaa wode new ciggana’ yaageedda.

³⁶ “Simmi ha heezzu asatuwaappe, paannatuwaa kushiyan shocettiide kunddeedda bitanew, lagge gideeddawe haqawaa malatii?” yaageedda.

³⁷ Higgiyaa tamaarissiyaawekka, “He aw qaret-towaa” yaageedda.

Yesuusikka A, “Simmi baade neenikka hewaadan ootha” yaageedda.

Yesuusi Marttinne Mayraami Soy Beedda

³⁸ Yesuusi barena kaalliyaawanttunna ogiyaa biidde, itti heeraa garssa gakkeedda. Hewaan Martto geetettiyaa itti mishiratta bare gollen

10:33 2Od 28:15 * **10:34** zaytiyaanne woyiniyaa eessaa: Ooratha Caaquwaa wodiyaan hawanttu dhalliyaawanta geetettiide akettiino. Ubba hawaani xaafetteedda zaytii, ooratha dhal-liyaa malaataa geetettee. Yay 5:14 xeellite.

mokkaaddu. ³⁹ Iziwukka Mayraamo geetettiyaa michchatta de7aw; hennakka Yesuusa gediya mataan uttaade, I odiyaawaa hayzzaadde de7aw. ⁴⁰ Martta qay soybaa giigissaadde daabura de7aw; hewaa diraw Yesuusakko shiiqaade, “Hanna ta michchatta, kiitaa ubbaa ta bolla olina, taani taarekka labbanooode xeellaadde co77u gay? Hayyanaa taana maaddanaadan iziw oda” yaagaaddu.

⁴¹ Yesuusikka zaariide izo, “Marttee, Marttee, neeni cora yewuwaa qoppaadde hirggaa; qas-sikka metootaa. ⁴² Shin koshshiyaawe ittibaa; Mayraama bareppe ooninne akkenna lo77obaa dooraaddu” yaageedda.

11

Yesuusi Woosaabaa Tamaarisseedda (Mat 6:9-13; 7:7-11)

¹ Itti gallassi Yesuusi ittisaan woosaa woossi de7ee. Woosaa wurssowaappe guyye A kaalliyaawanttuppe ittuu, “Godaw! Yohaannisi barena kaalliyaawantta woosaa tamarissowaadan, nuunakka neeni waagi woossanentto tamarissa” yaageedda.

² Ikka untuntunta, “Xoossaa woossiidde yaagi woosite:

‘Saluwan de7iyaa nu aabboo,

ne sunthay anjjetto;

ne kawutethay yo;

ne shenii saluwan hanowaadan sa7ankka hano;

³ “Gallasaan gallasaan koshshiyaa qumaa

nuussi hachche imma;
 4 “Nuuni nuuna naaqqeeddawanttuwaa
 ubbaa atto goowaadan,
 neenikka nunaaquwaa atto yaaga;
 nuuna iitaappe naagappe attin,
 paaciyaan gelssoppa’
 yaagite” yaageedda.

5 Qaykka Yesuusi barena kaalliyaawantta,
 “Hinttentuppe ittoo siiqo laggi de7intto giddo
 bilahiyan aakko yiide, ‘Ta siiqo laggew, taw
 heezzu soolluwaa tal77a; 6 Ayissi gooppe, itti ta
 laggethay yiina A miziyaawaa dhayaaddi’ yaagi
 woosseedda goytte. 7 Bare gollen de7iyaa A siiqo
 laggi soyippe haasayiidde, ‘Taana metoothoppa;
 penggi qashetteedda; tanaanaykka taananna
 giseeddino; hewaa diraw taani denddaade new
 aynne immanaw danddaykke’ gaanawee? 8 Taani
 hinttenttoo odiyaawe ayee gooppe, I aw siiqo
 laggiyaa gido diraw, immennenttonneekka
 un77etho diraw I koyyiyaawaa ubbaa immee.
 9 Hawaa diraw, ‘Woosite, hinttenttookka
 imettanawaa; koyyite, demmanita; kariyaa yiide
 xeesite, hinttenttoo dooyettanawaa’ yaagay.
 10 Gaasuukka, woossiyaa ubbay akkanawaa;
 koyyiyaay uraykka demmanawaa; kariyaa yiide
 xeesiyaa uraw, kari dooyettanawaa.

11 “Hinttenttu gid Doppe bare na7aw, moliyaa
 woossina shooshshaa, qumaa imma giina
 shuchchaa immiya aawuu de7ii? 12 Woy
 quuquulliyaa woossina sogguwaa immiyee?
 13 Hinttenttu iita gidi de7iidde hinttenttu
 naanaw lo77obaa immiyaawaa erooppe, yaatina
 saluwan de7iyaa hinttenttu aawuu barena

woossiyaawanttoo Ayyaanaa Geeshshaa wooti darissiide immanddeeshsha?” yaageedda.

Yesuusanne Bi7eel-Zebuula
(*Mat 12:22-30; Mar 3:20-27*)

¹⁴ Itti gallassi Yesuusi itti bitaniyaappe duud-issiyaa ayyaanaa kessowaappe guyye duude bitani haasayaa doommina, asay maalaletteedda.

¹⁵ Shin untuntuppe ittu ittu, “Gaaalenatuwaa kaappuwaa Bi7eel-Zebuuli aw wolqqaa immina gaaleenatuwaa kessee” yaageeddino.

¹⁶ Ittu ittu qassi Yesuusa paaccanaw saluwaappe malaataa bessanaadan aappe koyyeeddino.

¹⁷ Shin Yesuusikka untuntu qofaa eriide untunta hawaa yaageedda: “Bare gidдон shaakettiyaa kawutethay ubbay dhayanawaa; shaakettiyaa golliikka kunddee.

¹⁸ Yaatina Seexaanaa kawutethay bare gidдон shaakettooppe A kawutethay wooti eqqanawee? Hinttenttu taana, ‘Xalahiyaa kaappuwaa Bi7eel-Zebuuli new wolqqaa immina kessaa’ yaagi haasayiita.

¹⁹ Simmi taani bi7eel-zebuula wolqqaan gaaleenatuwaa kessiyaawaa gidoope hinttenttu naanay O wolqqaan kessanawanttee? Hawaa gidiyaa diraw, untuntu hinttenttu bollan pirddiyaawantta gidanawantta.

²⁰ Shin taani gaaleenatuwaa kessiyaawe Xoossaa wolqqaana gidoope, simmi Xoossaa kawutethay hinttenttukko yeeddawaa erite.

²¹ “Wolqqaama asay bessiyaawaadan minniide bare golliyyaa naagoope, A shaluu loythi naagetanawaa.

²² Yewuwaan qassi aappe minuwaa

dariyaawe yiide A qohooppenne xoonooppe I ammanetteedda tooraanne gonddalliyaa aappe wothi akkiide, aw de7iyaa miishshaa gishetti akkee.

²³ “Ta bagga gidennawe taananna eqettee; taananna shiishshi beennawekka laalee.

*Tuna Ayyaanay Kase Yeggi Beedda Asaakko
Simmiide Yiyaa Gaasuwaa
(Mat 12:43-45)*

²⁴ “Tuna ayyaanay asaappe kaseedda wode, barew shemppiyaasaa koyyiide, haathay banttasaanna aadhdhi bee. Shemppiyaasaa demmennaan attooppe, ‘Taani kase yegga kaseedda ta golliyaa simmana’ yaagee; ²⁵ simmiyaa wodekka golli pitettiide giigowaa demmee. ²⁶ Hewaappe kaalla, biide haraa aappe iita laappu tuna ayyaanatuwaa akkiyaa geliide, hewaan de7iino; he bitaniyaa de7uu koyrowaappe kaallawe iitowaa gidee” yaageedda.

²⁷ Yesuusi hawaa haasay de7ishshin, itti mishiratta cora asaa giddoppe bare kooshshaa dhoqqu oothaade, “Neena yeleddawunne dhantheedda ne daaya anjjetteddawunno” yaagaaddu. ²⁸ Yesuusi qassi, “Anjjetteddawanntu Xoossaa qaalaa sisiide azazettiyaawantta” yaagi zaareedda.

*Xoossaappe Oosetto Malaataa
(Mat 12:38-42; Mar 8:12)*

²⁹ Cora asay shiiqo wode Yesuusi, “Ha yeletay iita; ooratha malaataa koyyee; shin nabiya Yoon-aasa malaataappe haray imettenna. ³⁰ Gaasuukka Yoonasi Nennewe katamaa asaw malaata gidowaadan, Taani, Asaa Na7aykka, ha yeletaw malaata gidana. ³¹ Away mokkiyaasaa xeelliyaa wode, ushechcha dugebagganna de7iyaa gadiyaa kaatatta Solomonew de7iyaa aadho eratethaa sisanaw biittaa gaxaappe yeedda diraw, pirddaa wode ha yeletaan denddaade pirddanawunnu; be7ite, Solomoneppekka aadhdhiyaawe hawaan de7ee. ³² Nennewe asay pirddaa wode hinttentu bolla denddiide pirddanawantta; ayaw gooppe, untunttu Yoonasi odowaa sisiide barenttu nagaraa paaxi simmeedda diraassa; be7ite, Yoon-aasappe aadhdhiyaawe hawaan de7ee.

Bollaa Poo7issiyaa Xomppiyaa
(Mat 5:15; 6:22-23)

³³ “Soy geliyaa asaw poo7anaadan, Xomppiyaa xomppiide dhoqqasaan wothanaappe attin, geemasaan woy poo7uwaa kammiyaa yewuwaappe garssanna wothiyaawe ooninne baawa. ³⁴ Ne asatethaw ne ayfii xomppiyaa mala; ne ayfi paxa gidooppe ne kumentha asatethaykka poo7uwaa demmee; shin ne ayfii harggooppe ne kumentha asatethaykka dhumaa. ³⁵ Akeeka; hewaa gidiyaa diraw, ne garssan de7iyaa poo7uu dhumennaadan naagetta. ³⁶ Simmi ne asatethay ubbay poo7uwan kumeeddawaa gidooппenne, dhumeedda asatethay neenan baynnawaa

gidooppe, ne asatethay ubbay, xomppii bare poo7uwaa ne bollan poo7iissiyaawadan, ne bollan wagagga poo7uwaa gidanawaa” yaageedda.

Yesuusi Parisaawatuwaanne Muse Higgiyaa Tamaarissiyaawantta Kunaaneedda

(Mat 23:1-36; Mar 12:38-40; Luq 20:45-47)

³⁷ Yesuusi haasayaa wursowaappe kaalla, itti Parisaawe bitani bare gollen qumaa maanaadan ataalleedda; Yesuusikka ittippe geliide gayitaan utteedda. * ³⁸ Parisaawiiikka Yesuusa qumaa maanaappe kasiyan kushiya meecetti beennawaa be7iide maalalettina, ³⁹ Godaykka, “Hinttenttoo Parisaawatoo, xuu7aanne shaataa bolla bagga geeshshiita; shin hinttenttu garssay uuziyaaninne iitatethaan kumeedda. ⁴⁰ Hinttenttoo eeyatoo! Bolla bagga medhdheeddawe garssaa medhdhibeennee? ⁴¹ Shin hinttenttu xuu7aaninne shaataa garssan de7iyaawaa hiyyeesatoo immite; hewode ubbabaykka hinttew geeshsha gidanawaa.

⁴² Shin hinttenttoo Parisaawatoo, hinttew aayyee! Ayaw gooppe, anuugaappenne xalotiyaappe, aguppiyaa do7uwaappe, tammu kushiyaappe itti kushiya Xoossaw immiita; shin tumu pirddaanne Xoossaa siiqiyaawaa hinttenttu aggiita. Yewuwaan qassi hewaa aggennaan hawaa oothanaw bessee.

⁴³ Hinttenttoo Parisaawatoo, hinttew aayyee! Ayaw gooppe, Ayihuda asaa woosa gollen bonchcho utuwaa, geyaa giddonikka bonchcho sarotaa koyyiita.

* **11:37** gaytaan utteedda: Qumaa maanaw utteedda guussa. **11:42** Wog 27:30

44 Asay erennaan bollanna hamettiyyaa beettenna duufuwaa malatiyyaa diraw hinttew aayyee!” yaageedda.

45 Muse higgiiyaa tamarissiyaawantuppe ittuu, “Tamarissiyaawoo, neeni hawaa yaaga haasayo diraw nuuna boraadda” yaagi zaareedda.

46 Yesuusi, “Hintteno higgiiyaa eriyaawantto, henttew aayyee! Ayaw gooppe, asay tookkiide danddayenna deexo tookuwaa haraa toossiita; shin hinttenttu hintte huuphew biradhdhiyankka bochchikkita.

47 Hinttenttu aawotuu wodheedda nabatuwaa duufuwaa loythiyaa diraw hinttew aayyee!

48 Simmi hinttenttu aawotuu nabatuwaa wodhina, hinttenttu untunttu duufuwaa bollan golliyyaa keexxiyaa diraw, ‘Nabatuwaa oosuu lo77a’ yaagiide, untunttuwaa markkattiita.

49 Hawaa diraw, Xoossaa aadho eratethay, ‘Taani nabatuwaanne Yesuusi kiittowantta untunttukko kiittana; untunttukka hewantuppe ittuwaa ittuwaa wodhanawantta; ittuwaa ittuwaa metoothanawantta’ yaageedda. 50 Hawaa gidiiyaa diraw, ha alami medhettoodeppe doommiide gukkeedda nabatuwaa suuthaw ha yeletay ooshettee. 51 Aabeelappe doommiide yarshshuwaasaappenne geeshsha golliyaappe

gidduwan gukkeedda Zakkaraasa † suuthaa gakkanaw koyettee. E! Taani gay; ha yeletay hawoo ooshettiyaawaa.

⁵² “Hinttentoo Muse higgiiyaa eriyaawanttoo, hinttew aayyee! Ayaw gooppe eraa penggiyaa dooyiyaa qulppiyaa akkeeddiita. Hinttentu hintte huuphewukka gelibeykkita; qassi gelanaw koyyiyaawanttakka diggeeddiita” yaageedda.

⁵³ Yesuusi hewaappe kesowaappe guyyiyaan, higgiiyaa tamarissiyaawanttunne Parisaawatu A ooshaan urgunthussaanne eqettussaa doommeeddiino. ⁵⁴ A doonaappe lo77ennabay kesooppe ooyqqanaw geeddiino; shin demmibeykkino.

12

Lo77a Malatiyaa Iitatethaappe Naagettana Mala Seeraa
(*Mat 10:26,27*)

¹ He wodiyaan cora sha77aan paydettiiyaa asay ittu ittuwaa yedhdhana gakkanaw shiiqi de7ishshin, Yesuusi barena kaalliyaawanttoo koyro odanaw doommiidde, “Parisaawatuwaa irshshuwaappe naagettite; hawekka lo77a malatiyaa untunttu immiyaa iita timirttiyaa.

† **11:51** Aabeelappe doommiide ... Zakkaraasa: Ayihudatuwaa Maxaafatuwaa garssan doomethaa maxaafay koyro maxaafaa. Ikka, Aabeeli asaa ubbaappe koyruwaan ishaya A wodheeddawaa odee. Ayihudatuwaa Geeshsha Maxaafatuwaan wursethaa maxaafay Laa7ethiyaa Oduwaa Maxaafaa. He maxaafaan Zakkaraasi wursethaan hayqqeeddawaa odiiyaa diraassa Luuqaasi Aabeelappe Zakkaraasa gakkanaw geeddawe. **12:1** Mat 16:6; Mar 8:15

² Shin ayaaninne kametteedda yewuu qoncciyaa kesennaan attenna; qassikka geemmedda yewuu erettennaan attenna. ³ Hewaa diraw hintte dhumaani haasayowe ubbay, gallassi poo7uwan sissettanawaa; hinttenttu asay baynnaasaan hini giso golliyaan haythaan saasukkowe ubbay dhoqqu geedda sissettiyaa qonccesaan awaajjettanawaa.

Itti Xoossaa Xalalaw Yayyana Bessee
(*Mat 10:28-31*)

⁴ “Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani hinttew yaagay; ha77i ashuwaa wodhiyaawantta, hewaappe kaalla qay ayaanne oothanaw danddayennawantta yayyoppite. ⁵ Yewuwaan qassi hinttenttu oossi yayyanaw bessintto taani hinttentta erissana; hewekka wodhowaappe guyyiyaan gaannamiyan olanaw maatay de7iyaa Xoossaa xalalaw yayyite; E, aw yayyite yaagay.

⁶ “Ichcheshu suunniyaa kafatuu santtimiyaan shamettikkinoyee? Hewanttuppe ittinnonne usa Xoossay dogenna. ⁷ Shin haray atto hinttenttu huuphiyan de7iyaa binnanay ubbaykka paydetteddawaa; hawaa diraw yayyoppite; hinttenttu cora suunniyaa kafatuwaappe dariita.

Yesuusan Ammaniyaawanttanne A
Ixxiyaawantta
(*Mat 10:32,33; 12:32; 10:19,20*)

⁸ “Taani hinttew oday; tabaa asaa sinthan markkattiyaawoo oossinne Taanikka Asaa Na7ay, qassi Xoossaa kiitanchchatuwaa sinthan markkattana; ⁹ shin asaa sinthan taana

kaddiyawantta taanikka asaa na7ay, qassi Xoossaa kiitanchchatuwaa sinthan kaddana.

¹⁰ “Ta bolla, asaa na7aa bolla, boriyaa qaalaa haasayiyaawe de7ooppe A naaquu atto geetettana; shin Geeshsha Ayyaanaa bolla boriyaa qaalaa haasayiyaawe de7ooppe qay A naaquu atto geetettenna.

¹¹ “Asay hinttentta Ayihude woossiyaa golliyaakko, gadiyaa ayissiyaawanttukonne maatay de7iyaawanttu sintha pirddaassi shiishshiyaa wode, ‘Waagi zaaraneeshsha? Woy ayaa giide haasayaneeshsha?’ yaagiide hirgoppite; ¹² ayaw gooppe, hinttena Ayyaanaa Geeshshay hinttenttu he saatiyaan haasayanaw bessiyaabaa tamarissanawaa” yaageedda.

Dure Bitaniyaa Boozatethaa Odiyaa Leemisuwaa

¹³ Asaa garssappe itti bitani Yesuusa, “Tamaaris-siyaawoo, nu aabbu hayqqina nuuni laattana mala atteeddabaa, taw gishana mala hayyagodo ta ishaw oda” yaageedda.

¹⁴ Yesuusi qay, “Ha bitanew, hinttenttu bollan pirddiyaawaa gidanaadanne hewaa hinttew gishanaadan taana oone suntheeddawe?” yaageedda.

¹⁵ Gujjiidekka ubbatuwaa, “Asaa shemp-puwaassi shaluwaa duretethay de7uwaa immenna diraw, yaaretiyaawaappenne yorattiyaawaappe naagettite; duretethaa amuwaa ubbaappekka hinttena naagite” yaageedda.

¹⁶ Kaalliiddekka hawaadan yaagi leemisuwaa untunttoo odeedda: “Aw de7iyaa biittay darissiide kathaa mokkeedda itti dure bitani de7ee. ¹⁷ Ha bitani, ‘Taw ta kathaa wothanaw gidiyaa sa7ay bantawaa diraw ayaa udooshsha?’ yaagiide, bare wozanaan qoppeedda; ¹⁸ hawaadan yaagi maleedda; ‘Taani wootane gooppe, taw de7iyaa yeesiya kolaade, hara aakkiya yeesiya medhdhana yaagiide maleedda; hewaan ta kathaanne taw de7iyaa miishshaa ubbaa wothana. ¹⁹ Yaataade taana, “Ne kaacay daro lo77a; new daro wodiyaassi gidiyaa maxuwaa shiishshaadda; simmi shemppaade ma, usha, nashetta” gaana’ yaageeddu.

²⁰ “Shin Xoossay A, ‘Ha boozaw, hachche qamma neeni hayqqaa. Yaatina ha neeni shiishsheedda maxuu ubbay oossi gidanawee?’ yaageedda.

²¹ “Barew biittaa bollan shaluwaa shiishshiyaawe, Xoossaa sinthan qay manqqo gideedda asay habitaniyaa mala” yaageedda.

*Ubba Wode Xoossaan Ammanettussaa
Koshshee
(Mat 6:25-34)*

²² Hawaappe kaalla Yesuusi barena kaalliyaawantta, “Hawaa diraw, ta hinttew oday: hinttenttu paxa de7anaw ayaa maanee? Hinttenttu bollaassi ayaa mayyanee? yaagiide hirgoppite.

²³ “Gaasuukka, shemppuu qumaappe, qassi asatethay mayuwaappe aadhhennee? ²⁴ Ane quuratuwaa xeellite; untunttu zerikkino; cakkikkino; untunttoo kathaa shiishshiyaa

sa7ay woy yeesii baawa; hanoppe attin, untuntta Xoossay mizee; hinttenttu kafatuwaappe daroppe darikkitee? ²⁵ Hinttenttuppe darii qoppiide daro wodiya de7anaw danddayiyaawe oonee?

²⁶ “Simmi hinttenttu ha laafabaa oothanaw danddayennawantta gidoope ayaw harabaw hirgettiitee? ²⁷ Ciishshatuu wooti dicciinontto ane xeellite; untunttu kiitaan daaburikkino; puuttuwaa suqqikkino; gidoshshin taani hinttew odiyaawe, Solomone hewaa keena bonchcheteeddawaa * gidiide, he ciishshatuwaappe ittuwaa malaanne mayyibeenna. ²⁸ Hinttenttoo laafa ammanuu de7iyaawanttoo, yaatoope Xoossay hachche beettiide, wontti tamaan eexxanaw olettiyaa, denbban doliyaa maataa hawaadan mayizziyaawaa gidoope, hinttentta wootiide untunttuppe aathiide mayizzennee?

²⁹ “Hawaa diraw, ‘Ayaa maanee? Ayaa ushanee?’ yaagiide ubba wode koyyoppitenne hirggoppite. ³⁰ Ayaw gooppe, hawaa demmanaw ha alamiyaan de7iyaa Xoossaan ammanettenna asay hirgettiino. Hinttenttoo hawe ubbay koshshiyaawaa saluwan de7iyaa hinttenttu aawuu eree. ³¹ Hewaa haniyaawaa aggiide, Xoossaa kawutethaa koyyite; I hinttentta koshshiyaawaa ubbaa immanawaa.

*Sa7aan Bare Duretethaan Ammanettowe
Saluwan Waanii?
(Mat 6:19-21)*

* **12:27** Solomone hewaa keena bonchcheteeddawaa: Ayihuda asay Solomone bare de7eedda laythaa ubbaan daro duretethaan de7eedda giide qoppiino. **12:27** 1Ka 10:4-7; 2Od 9:3-6

³² “Hinttenttu guutha gidinttonne, saluwaaw hinttenttu aawuu bare kawutethaa hinttenttoo immanaw nashetteedda diraw yayyoppite.

³³ “Hinttew de7iyaawaa zali77iide manqgoo immite; kayisuu shiiqennasaan, bil77aykka meennasaan, saluwan wureenna miishshaa dagayiidde, ecenna qarccitatuwaa hinttenttu huuphew wothite. ³⁴ Ayaw gooppe, hinttenttu wozanay hintte miishshay de7iyaasaan de7anawaa.

Mino Oosanchchaa

³⁵ “Hintte xeessay dancsettowaa, hintte xomppiikka po7eeddawaa gido. ³⁶ Hinttenttukka, barenttu Goday yiide penggiyaa qoxxiyaa wode, ellekka dooyyanaw bullachchaappe simmana gakkanaw naagiyaa oosanchchatuwaa malatite. ³⁷ Barenttu Goday soy yeedda wode beegotti de7ishshin demmiyaa he oosanchchatuu anjjetteddawannta. Taani tumuwaa gay; I untuntta, ‘Uttite’ giide, bare danccuwaa minissiide untunttoo qumaa aathiide shoobbanawaa. ³⁸ Goday hekka bilahiyan woy hekka bilahiyappe kaalla yeedda wode, beegottiide genci naagiidde beettiyaa qoomatuu anjjetteddawannta. ³⁹ Hawaa qay erite; kayisuu ay saatiyaan yinto golliyaawuu erinto, golli bookettiyaa wode co77u giide xeellennashshin. ⁴⁰ Asaa na7ay qoppenna saatiyaan yaanawaa; hinttenttu giigetti naagite” yaageedda.

⁴¹ Phexiroosikka “Godaw, ha leemisuwaa neeni odiyaawe nuxalalaassee haraa ubbaassikka it-tippe oday?” yaageedda.

⁴² Godaykka, “Simmi untunttu bare soy asaw qumaa immanaw bessiyaa saatiyaan immana mala, A goday sunthiyaa ammanetteeddanne eranchcha miziyaa qoomay oonee?” yaageedda.

⁴³ Goday simmiyaa wode hawaadan kiitettiina demmiyaa qoomay I anjjetteddawaa. ⁴⁴ Taani hinttew tumuwaa oday; de7iyaa maxuwaa ubbaa bollan A sunthanawaa. ⁴⁵ Yewuwaan qassi he qoomay, “Ta goday elle yeenna; gami77anawaa” yaagi bare wozanaan qoppooppenne attumanne macca qoomatuwaa shochchaa doommoope, qaykka koyyowaadan muussaanne ushshaa, mathottussaakka doommoope, ⁴⁶ he qoomaa goday, I qoppenna gallassinne sidhibeenna saatiyaan yaanawaa; he wodiyan A qanxxereethiide, A gishuwaa maadaaraakka ammanennawanttunna ittisaa udanawaa.

⁴⁷ Bare godaa sheniyaa eriide giigennawenne aasheniyaaadan kiitettenna qoomay, I iita dhoobaa dhoobettanawaa. ⁴⁸ Eribeennawe qay dhoobettanaw bessiyaawaa udeeddawe, guuthaa dhoobettee. Darobay imetteedda asaa ubbaappe, aappe darobay koyettee; wolqqaama hadaray imettowaappe, aappe darissiide koyettee.

⁴⁹ Yesuusi, “Taani yeeddawe, ha sa7aa bolla tamaa sathanaassa; ha77ikka eexxeeddento, taana ay keena nashechchanaweeshsha. ⁵⁰ Taani xammaqettana metuwaa xinqqatay polettana

gakkanaw waanaade un77ettaytaa! ⁵¹ Ha sa7aa taani yeeddawe, sarothaa ahanaassa malatiiyee? Hinttew malatoppo. Taani yoowe, sarotaassi gidennaan shaakkanaassappe attin. ⁵² Ayaw gooppe, ha77ippe doommina itti golliyan de7iyaa ichcheshu asatuu shaakettanawantta; heezzatuu laa77atuwaa bolla, laa77atuukka heezzatuuwaa bolla denddiide walaqettanawantta. ⁵³ Aawuu na7aa bolla, na7aykka aawuwaa bolla, aatta naatti bolla, naattakka aatti bolla, bollotatta na7aa machchi bolla, na7aa machchakka bollotatti bolla, walassaan denddiide shaakettanawantta” yaageedda.

Wodiyaa Hanotaa Eruwaa

(Mat 16:2-3)

⁵⁴ Qaykka Yesuusi asaassi, “Away wulliyaa bagganna hintte shaariyaa be7ooppe, ‘Ha77i ha saatiyan hekko wolqqaama iray bukkana hanee’ yaagiita; tumukka qay bukkee. ⁵⁵ Duge bagganna carkkuu carkkoode, ‘Hachche shammanawaa’ yaagiita; geetettowaadankka qay hanee. ⁵⁶ Hintteno lo77a malatiyaa iitattoo, sa7aanne saluwaa xeelliide, hananawaa eriita; shin ha wodiyaabaa wooti eranaw danddaykkitee?”

Sigatethaabaanne Mootuwaabaa

(Mat 5:25-26)

⁵⁷ “Wode hinttenttu xillo gideedda yewuwaa hinttenttoo ayaw pirddikkitee? ⁵⁸ Ne morkkiyaanna ittippe pirddiyaa daannaa sinthan shiiqanaw boode, biro ogiyaa bolla

de7ishshin sigetta digga. Hewe dhayooppe neena goochchiide pirddiyaa daannaakko afana; daannaykka polisew aathi immanawaa; polisii qasho gollen yegganawaa. ⁵⁹ Taani new odiyaawe, wursethaa acuwaa ciggana gakkanaw hewaappe kesakka” yaageedda.

13

Nagaraappe Simmenna Ubbay Dhayana

¹ He wodiyaan itti itti asatuu Yesuusakko yiide Philaaxoosi Galiilaa asaa wodhiide untunttu suuthaa jaarshshuwanna ittippe walakkeeddawaa aw odeeddino. ² Yesuusikka zaariide, “Hawanttu Galiilaa asatuu hayqqeedda diraw, yaatina untunttoo hara Galiilaa asaa ubbaappekka aadhdhiide nagaranchchatuwaa gidowantta malatiinoo? ³ Taani yaagay, hawaadan gidenna; yewuwaan qassi hintte nagaraa paaxiide nagaraappe simmennaan ixxoopspe, hinttenttu ubbatuukka hawaadan hayqqiita. ⁴ Woy Salihooma gimbbii untunttu bolla kunddiide, wodheedda tammanne hosppun asatuwaa Yeerusalaamen de7iyaawanttu ubbaappe aadhdhiide naaqqowantta malatiinoo? ⁵ Hawaadan gidenna yaagay; yewuwaan qassi nagaraa paaxana dhayooppe ubbatuukka hawaadan bayanita” yaageedda.

⁶ Yesuusikka hawaadan yaagi leemisuwaa odeedda, “Itti bitanew woyiniyaa turaa goshshaa gaden toketteedda balasiyaa geetettiyaa ayfii meetettiyaa mithatta de7aw; he bitaniikka mithatta ayfaaddenttonne giide yeeddawe,

aynneekka ayfiyaa demmibeenna. ⁷ Woyiniyaa turaa naagiyaawaa I, ‘Taani ha balasiyaa geetettiyyaa mithattippe ayfiyaa demmanaw heezzu laythaa simerettaade ayaanne demmabeykke. Hewaa diraw deka dentha digga; ayaw biittaa coo melissay?’ yaageedda. ⁸ Naagiyaawekka zaariide, ‘Godaw, taani I yuushshuwaa harumanaassinne pituwaa olanaassi, ha laythaa xalalaw basha. ⁹ Sinhaw ayfooppe lo77a; shin ayfennaan ixkooppe dekettu’ geedda” yaageedda.

Yesuusi Quuna Mishiratto Sambbata Gallassa Patheedda

¹⁰ Yesuusikka itti Sambbataa gallassi Ayihudaa woosa gollatuwappe ittuwaan tamarissi de7ee. ¹¹ Hewaanikka tammanne hosppun laythaa kumenthaa tuna ayyaanay quunisseedda mishiratta de7aw. Izakka suuraade eqqanaw aynne dand-dayabeykku. ¹² Yesuusikka izo be7eedda wode xeeksiide, “Ha mishirattee, ne harggiyaappe paxaadda” yaageedda. ¹³ Yesuusi bare kushiyyaa izi bolla wothina, hewode suura sitti ga eqqaade bare Xoossaa galataaddu.

¹⁴ Shin Ayihuda woosa golle kaappuu qassi Yesuusi Sambbataan patheeddawaa diraw hanqqetti zaarowaashshin asatuwaa, “Kiitettanaw bessiyaa usuppun gallassatuu de7iino; he gallasatun yiide paxiteppe attin Sambbataan gidenna” yaageedda.

¹⁵ Godaykka zaariide, “Ha lo77a malatiyaa iita asatoo, hinttentuppe ittuunneekka

Sambbata gallassi booraa magaduwappe woy hariyaa gaaxaataappe billiide haathaa ushshanaw afennee? ¹⁶ Hanna Abraahaamo yaraa gideeddawunna, tammanne hosppun laythaa kumenthaa xalahii qachcheeddawunna sambbata gallassi he qashuwaappe biletanaw bessekkee?” yaageedda. ¹⁷ Hawaa odeedda wode eqettiyaawanttu ubbay yeellateeddino; asay ubbay qay I ootheedda maalalissiyaa oosuwan ubbaan nashetteeddino.

Sannaaficiyaa Ayfiyaa Zerethaa Leemisuwaa
(Mar 4:30-32)

¹⁸ Yesuusikka, “Xoossaa kawutethay ayaa malatii? I ayaa malatintto, taani hinttentta woota bessoo? ¹⁹ Xoossaa kawutethay sannaaficiyaa geetettiyaa qeeri mithatti ayfiyaa malatee. He mithatti ayfiyaa asay akkiide goshshaa garssan zereedda; zerettoonna diccaade wogga mithaa gidaaddu; yaatina saluwaa kafatuukka izi aacaa bolla barenttoo golliyyaa keexxeeddino” yaageedda.

Irshshuwaa Leemisuwaa
(Mat 13:33)

²⁰ Yesuusikka zaariide, “Xoossaa kawutethay ayaa malatintto, taani hinttentta woota bessoo? ²¹ Itti mishiratta heezzu keriyaa dhiilliyaa akkaade, munaqqeedda munaqay ubbay denddana gakkanaw, aani tigeedda irshshuwaa malatee” yaageedda.

Un77a Penggiyaabaa
(Mat 7:13,14,21,22)

22 Hewaappe kaalla Yesuusi Yeerusalaame biide, wogga katamaaninne qeeri katamaan de7iyaa asaa tamarissiidde aadhheedda. 23 He wode itti bitani shiiqiide A, “Godaw, Xoossaa pirdaappe attiyaawanttu guutha asa xalalee?” yaageedda.

Hewaappe guyye Yesuusi untunnta,

24 “Taani hinttenttoo oday; un77a peng-giyaanna gelanaw baaxetite. Cora asay gelanaw koyyiino; shin danddaybeykkino. 25 Golliyaawuu denddiide, ipithaa qachchowaappe guyye hinttenttu karen eqqiide, ‘Godaw, Godaw, nuussi dooyyaarikkii’ yaagiide xeessaa doommiyaa wode, ikka zaariide, ‘Haqappe yeeditentto, taani hinttentta erikke’ yaaganawaa.

26 “He wode hinttenttu, ‘Nuuni neenanna it-tippe meeddo; usheeddo; neeni nu heerankka tamarissaadda’ yaaganawantta.

27 “Yesuusi qassi, ‘Taani hinttenttoo oday; hint-tenttu haqappe yeeditentto, taani hinttentta erikke; ubbatuukka makkalanchchatuu tamat-appe haakkite’ yaaganawaa.

28 “Abraahaamo, Yisaaqi, Yayiqoobinne nabatuu ubbay hinttenttu karen eqqishshin, Xoossaa kawutethaan de7iyaawantta hinttenttu be7iyaa wode, hinttenttoo yeekonne achchaa dhaquwaa gidanawaa.

29 “Asay away doliyaasaappenne wulliyaasaappe, qassi killibaggappenne hirkkibaggappe yiide, Xoossaa kawutethaa gayitaan uttiino. 30 Be7ite; guyyeteeddawanttu,

sinthatanawantta; sinthateeddawanttu qay guyyetanawantta” yaageedda.

*Yesuusi Yeerusalaamen Ootheeddabaa
(Mat 23:37-39)*

³¹ He wode Parisaawatuwaappe ittu ittu Yesuusakko yiide, “Heroodise neena wodhanaw koyyiyaa diraw, hawaappe badigga” yaageeddino.

³² Yesuusi zaariide, “Biide he worakanaassi, ‘Hachchenne wontti iita ayyaanatuwaa kessana; hargganchchatuwakka pathana; heezzenho gallassi ta oosuwaa wurssana’ yaagite. ³³ Hanoppe attin nabii Yeerusalaameppe harasaan hayqqanaw bessenna diraw, taani hachche, wonttinne wonttipeeshi ogiyaa bolla de7anaw bessee.

³⁴ “Yeerusalaame katamaa asaw, Yeerusalaame katamaa asaw, Nabatuwaa wodhiyaawanttoo, hinttenttukko kiitettowantta shuchchaan caddiyaawanttoo, kuttatta bare maratuwaa bare qefiyaappe garssanna shiishsha haphphiyaawaadan, taani hinttenttu naanaa itti gadiyaa shiishshanaw aappu gede koyyaadditaa! Shin taana diggeeddita. ³⁵ Be7ite; Xoossay hinttenttu golliyaa aynne olibeenna; taani hinttenttoo yaagay; hinttenttu, ‘Godaa sunthaan yiyaawe anjjetteddawaa’ gaana gakkanaw, taana be7ikkita” yaageedda.

14

*Yesuusi
Patheedda*

Hargganchchaa

Sambbataan

1 Sambbata gallassi Parisaawatuwaa sunthatuwaappe ittuwaa golle Yesuusi qumaa maanaw geleedda wode, ayaa kiitettinto be7anaw asatuu naagide7iino. 2 Bollay gaafina metootiyaa itti bitani Yesuusappe sinthanna de7ee. 3 Yesuusi higgiiyaa tamaaris-siyaawanttanne Parisaawatuwaa, “Sambbataan pathanaw danddayetti danddayettennee?” giide oochcheedda.

4 Unttuntukka co77u geeddino. I he bitaniyaa bollaa bochchi pathiide A moyizzeedda. 5 Yesuusi unttunta, “Hinttentuppe harii woy booray ollaan kunddinto, Sambbataa giide elleelli kessen-nawe oonee?” geedda.

6 Unttuntukka ha yewuwaassi itti zaaruwanne immanaw danddayibeykkino.

Ashikketethaaba

7 Yesuusi shoobettowanttu bonchchosaa dooriyaa wode xelliide, 8 “Ooninne bullachchaa xeesoophe, bonchchetteeddasaa uttoppa; ooni eri neeppe aathiide bonchchettowe xeesetteeddawaa gidanawaa. 9 Neenanne aanne xeesawe yiide, ‘Hawo, utuwaa aw yeedda’ yaagina; hewodiyani yeellataade xadenna de7iyaasaan utuwaa doommaasa; 10 Yewuwaan qassi neeni xeseetto wode neena xeesowe yiide, ‘Ta laggew, killi dhoqqasaan utta’ gaana mala, baade ubbaappe hokasaan utta; he wode neenanna ittippe utteeddawanttu ubbatuwaa sinthan new bonchchuu imettanawaa; 11 Bare huuphiyaa

dhoqqu udiyaa ubbay tooshettanawaa; bare huuphiyaa toochchiyaawanttu dhoqqu giino” yaagi leemisuwaa untunttoo odeedda.

¹² Yesuusi barena xeeseeddawaa zaariide, “Neeni laaxaa woy kawuwaa giigisseedda wode, ne laggethatuwaa woy ne ishaturwaa woy dure ne shooraturwaa xeesoppa; ayaw gooppe, untunttu neena barenttu taraan xeesiide kushiya ciggana danddayiino. ¹³ Shin ataalliyaabaa giigisseedda wode, hiyyeesaturwaa, gundaturwaa, doomaturwaanne qooqaturwaa xeesa. ¹⁴ Untunttu new kushiya zaaranaw danddayennawantta gidiyaa diraw, neeni anjettanaassa. Xillatuu hayquwaappe denddiyaa wode Xoossay new kushiya zaaranawaa” yaageedda.

Wolqqaama Baalaa Leemisuwaa
(Mat 22:1-10)

¹⁵ Yesuusi haasayaa wurssiyaa wode, qumaa maanaw utto asaappe ittuu hawaa sisiide, “Xoos-saa kawutethaa gayitaan uttiyaawe anjetteed-dawaa” geedda.

¹⁶ Yesuusikka hawaadan geedda; “Itti bitani daro lo77o kawuwaa giigissiide, cora asaturwaa xeeseedda. ¹⁷ Kawuwaa wodii gakkina, kase xesettowantta, ‘Ha77i kawuu giigeedda, haayite’ giide xeesana mala bare gollen kiitettiyaa qoomaa untunttukko kiitteedda. ¹⁸ Shin ubbatuukka ittippe, beennaadan aggana mala woosseeddino; koyro bitani qoomaw odiide, ‘Taani biittaa shammeedda diraw baade

be7anaw koshshee; hewaa diraw hayya godo taw hanqqettoppaarikki' geedda.

19 “Laa7ethiyaawe qassi, ‘Taani ichcheshu waatha booratuwaa shammeeddawantta waaxa be7anaw biya diraw, hayya godo taw hanqqettoppaarikki' geedda.

20 “Haray qassi, ‘Taani machchatto akkeedda diraw, yaanaw daanddayabeykke' geedda.

21 “Qoomaykka yiide bare godaw, hanowaa ubbaa odeedda. He wode Goday daro hanqqettiide, bare golliyan kiitettiyyaa qoomaa, ‘Hini katamaa ogiyaanne loosso ogiyaa elleellaade kesa; manqqatuwaanne gunddatuwaa, doomatuwaanne qooqatuwaa haa akkaade ya' geedda.

22 “A qoomaykka, ‘Godaw, neeni taana azazowaadan oothaaddi; shin ha77ikka hara asaa akkiyasay de7ee' geedda. 23 Godaykka bare qoomaa, ‘Ta gollii kumanaadan hini ogiyaappe kare bagganne dirssaa gaxaa ubbaa kesaade, asaa ta golle akkaade ya. 24 Ayaw gooppe, koyro ta golle shoobetteeddawanttuppe itti asaynne ta qumaa meenna' geedda” yaageedda.

Yesuusa Kaallanaw Barena Yarshshussaa Koshshee
(*Mat 10:37-38*)

25 Cora asay Yesuusanna ittippe bide7iyaa wode, ikka asaakko guyye simmiide, 26 “Ooninne taakko yiyaawe de7ooppe bare aabbanne aatto, bare machchattonne bare naanaa, bare ishatuwaanne michchatuwaa, bare de7uwaa ashshennaan taappe aathi dosooppe, taana

kaalliyaawaa geetettanaw danddayenna.

²⁷ Ooninne bare masqqaliyaa tookkiide, ta geeduwaa kaallennaan dhayooppe, taana kaalliyaawaa gidanaw danddayenna.

²⁸ “Hinttentuppe ittuu shuchchaa golliyaa keexxanaw koyyoope, kiitaa wurssanaw gidiyaa shaluwaa kasetiide utti heettennawe oonee? ²⁹ Hewe dhayooppe, golliyaa doommiide, kiitaa wurssanaw wolqqay ixoope, ³⁰ be7eeddawanttu ubbay, ‘Ha bitani keexxanaw doommeeda; shin kiitaa wurssanaw ixetteeda’ giide qilliicciino.

³¹ “Woy tammu sha77a olanchchatuwaa oyqqeedda itti kaatii, hara laatamu sha77a olanchchatuwaa oyqqeeddawanttunna olettanaw danddayooppenne koyronna, taani xoonanee xoonikkitaashsha giide utti qoppennee? ³² Barew danddayettannaan dhayooppe, olaw yiyaa yokko kaatii haakuwan de7ishshin kiittiide sigettanaw woossee. ³³ Simmi hawaadankka hinttentuppe ooninne barew de7iyaawaa ubbaa aggennawe, taana kaalliyaawaa gidanaw danddayenna.

Go77enna Maxiniyaabaa

(Mat 5:13; Mar 9:50)

³⁴ “Maxinii lo77a; shin loqiloqennaan dhayooppe, laa7etho A wooti loqiloqissanaw danddayettii? ³⁵ Biittawukka lo77enna; tu7eyanawukka maaddennawaa gido diraw, asay A oli aggee. Sisiyaa haythay de7iyaawe hawaa siso” yaageeda.

15

Bayeedda Dorssaa (*Mat 18:12-14*)

¹ Itti gallassi, qaraxaa shiishshiyaawanttunne nagaranchchatuu ubbay Yesuusa sisanaw aakko shiiqeeddino. ² Parisaawatuunne Muse higgiiyaa tamaarissiyaawanttu, “Ha bitani, nagaranchchatuwaa shiishshiyaawaanne untuntunna qumaa miyaawaa” yaagiide zuuzummeeddino. ³ Yesuusikka leemisuwaa zaaruwaa hawaadan yaagi odeedda:

⁴ “Xeetu dorssay de7iyaa uray hinttentu gididoppe de7intto hewaappe ittuu bayintto udduppu tammanne udduppunuwaa denbban aggiide bayeeddawaa beettana gakkanaw koyyennawe oonee? ⁵ Demmeedda wode nashechchaan bare hashiyaa bollan dorssaa tookki, ⁶ bare golle simmiide, bare dosiyaawanttanne shooratuwaa ittippe xeesiide, ‘Bayeedda ta dorssaa demmo diraw, taananna ittippe nashettite’ yaagiide odee. ⁷ Hewaadankka nagaraa paaxethaa koshshenna udduppu tammanne udduppu xillatuwaappe aathiide nagaraa paaxiyaa itti nagaranchchaan saluwan daro nashechchay gidanawaa.

Bayiide Beetteedda Santtimiyaa

⁸ “Qaykka tammu nahaasiyaa santtimii * de7iyaa mishiratta tammuwappe ittuu bayintto

15:2 Luq 5:29-30 * **15:8** nahaasiyaa santtimii: Griike qaalaa bilethaani ittinna, itti gallassaa muumiyaa oothi peesheedda wolqqaa oosanchchaw cigettiyaa miishshaa keenaa gidiyawaa odee.

demmana gakkanaw xomppiyaa xomppaade, golliyaa pittaade loythaa koyyennawunna iza oonee? ⁹ Izakka demmeedda wodiyaan bare dosiyaawanttanne bare shooratuwaa ittippe xeesaade, ‘Taappe bayeedda santtimiyaa demmeedda diraw, taananna ittippe nashettite’ yaagaade odaw. ¹⁰ Hewaadankka nagaraa paaxiyaa itti nagaranchchaa gaasothaan Xoossaa kiitanchchatuwaa sinthan nashechchay hananawaa” yaageedda.

Baya Na7aa

¹¹ Gujjiide Yesuusi, “Laa77u naanay de7iyaa itti bitani de7ee; ¹² untuntuppekka teefa na7ay, ‘Ne maxuwaappe taana gakkiiyawaa imma’ geedda. Aawuukka bare maxuwaappe naanattoo gisheedda. ¹³ Guutha wodiyaappe guyyiyan teefa na7ay barena gakeeddawaa ubbaa shiishshi akkiide hini haako gade beedda; hewaan bare akkeedda miishshaa ubbaa laali wurssi aggeedda. ¹⁴ Ikka de7iyaawaa ubbaa wursseeddawaappe guyyiyan he gaden wolqqaama koshay geleedda; ikka metuwan un77ettussaa doommeedda. ¹⁵ Hawaa diraw he gaden de7iyaawanttuppe ittuwakko shiiqiide, ‘Taana new qoomaa oothaariikkii?’ yaagina, bitaniikka bare gudunthaa wudiyaa heemmana mala A dembbaa yeddeedda. ¹⁶ Gudunthaa wudii miyaa hal77uwaa maanaw amotteedda; shin hewenttokka aw immiyaawe beettibeenna.

¹⁷ Bare bayizzuwaa ero wode, ‘Qumay xooniide sa7aan attiyaa ta aabboo oothiyaawanttu aappunee; shin taani hawaan koshaan hayqqana

mataytaa? ¹⁸ Denddaade ta aabbukko baanne' hawaadan yaagana; 'Ta aabboo, Xoossaakka neenakka naaqqaaaddi; ¹⁹ Hannippe guyye ne na7aa yaagettaade xeesettanaw bessikke; new kiitettiyaawanttuppe ittuwaadan taana wothaariikkii gaana' geedda. ²⁰ He man77iyankka denddiide bare aabbukko yeedda.

"I biro haakuwan de7ishshin, aawuu be7iide, aw qaretteedda; aakko woxxi biide, A idimmi yereedda.

²¹ "Na7aykka, 'Ta aabboo, taani Xoossaakka neenakka naaqqaaaddi; hannippe guyye ne na7aa geetettaade xeesettanaw bessikke' yaageedda.

²² Shin aawuu bare oosanchatuwaa, 'Elleelli biide, ubbaappe dooretteedda lo77o mayuwaa ahiide, A mayizzite; A biradhdhiyan migiduwa, A gediyanikka caammaa † wothite. ²³ Modhdheedda korumaa ahiide shukkite; moytte, nashettoytte. ²⁴ Ayaw gooppe, hawe ta na7ay hayqqeedda; shin ha77i paxeedda; bayeedda; shin ha77i beettedda' yaagina, nashechchaa doommeeddino.

²⁵ "He wodiyaan, bayra na7ay gaden de7iyaawe yiide gollekkko matiyaa wode, yethanne duruwaa kooshunchchaa siseedda. ²⁶ Ikka yewuu ayentto eranaw koyyiide, qoomatuwaappe ittuwaa xeesiide, 'Hawe ayee?' giide oochcheedda. ²⁷ Qoomatuukka, 'Ne ishay saro yeedda diraw, ne

† 15:22 migiduwa ... caammaa: Ha qaalatuu na7aa aabbu, A polo wozanaappe akkowaa bessiyaawantta. Migiduu, he na7ay gollen de7iyaa asatuwaa ubbaappe lo77o xeeletteeddawaa bessee. Caammay qay, I bare aabbussi aylle gidennaadan na7aa gidiyaawaa bessee. Ayllatuu hewode caammaa wothikkino.

aabbu modhdho korumaa aw shukkeedda' yaagi odeeddino.

²⁸ Bayra na7ay hanqqettiide golle gelikke yaagi ixxina, aawuu karew keesiide, gelanaada woosseedda. ²⁹ Shin I zaariide bare aabba, 'Hekko hawaa keena wodiya qoomaadan new kiitettaaddi; ne azazowaappe ittuwanneekka pacissa beykke; ta laggethatuwanna ittippe nashettana mala haray atto itti deeshshaa bul77uwanne taw imma beykka; ³⁰ shin hawe ne na7ay ne miishshaa caaratuwaanna ittippe diifssiide yiina, dhiiko boora shukkaadda' yaageedda.

³¹ Aawuukka A, 'Ta na7aw, neeni ubba gallassa taananna ittippe de7aa; taassa gideeddabay ubbaykka newaa. ³² Shin hawe ne ishaya, hayqqeeddawe paxo dirawunne bayeeddawe beetto diraw, nuuni miiddinne ushiidde nashettanaw bessee' yaageedda" giide odeedda.

16

Garssanna Sunthatethaa Akkeedda Cincca Bitaniyaa

¹ Yesuusi barena kaalliyaawanttoo odiidde, "Itti dure bitani, bare golliyaa ubbaa bolla suntheedda itti bitani de7ee; shin ha bitani A miishshaa bayizzee yaagiyaa zigirssay A gakteedda; ² hewaa diraw bare suntheedda bitaniyaa xeesiide, 'Hawe taani sisiyaa yewuu ayee? Hannippe guyye neeni ta Golliyaaninne ta miishshaa bolla taappe garssanna sunthettaade kiitettanaw danddayabeenna diraw, hachche

gakkanaw kiitetteeddawaa heettaade sheedhdha' yaageedda.

³ “Sunthetteeddawe bare wozanaan, ‘Ta goday taana sunthatethaappe kolana hanee; shin ta waanooshsha? Goshanaw wolqqay taw baawa; woossanaw qassi taw pokkee. ⁴ Ta oothanabaa ta eray; I taana sunthatethaappe kessoppe, bar-enttu golle biina, taana mokkiyaa laggethatuwaa taani demmana’ yaageedda.

⁵ “Bare godaappe shaluwaa tal77eedda asatuwaa huuphiyan huuphiyan xeesiide, koyro bitaniyaa, ‘Neeni ta godaappe woysa keena shaluwaa tal77aaddii?’ yaageedda.

⁶ “Ikka, ‘Taani xetu baareetaa kumeedda za-tyiyaa tal77aaddi’ yaageedda.

“Sunthetteedda bitaniikka, Neeni paramana waraqataa hey; uttaade ellekka ‘Ishatama’ gaade xaafa yaageedda.

⁷ “Hewaappe hara bitaniyaa, ‘Neeni aappunuwa tal77aaddii?’ yaageedda.

“ ‘Xetu qun77aa zargгаа’ yaageedda.

“Sunthaykka, ‘Waraqataa hey; hospupun tamma gaade xaafa’ yaageedda.

⁸ “He sunthay cinctatethaan ootheedda diraw, A goday A galateedda; ayaw gooppe, ha alamiyaa asay barenttuwoo poo7uwaa asaappe aadhd-heedda cinctatuwaa.

⁹ “Taani hinttenttoo yaagay, ‘Ha alamiyaa shaluu wuriyaa wode, medhinaw wurena golliyan hinttentta mukkana mala, ha miishshaan hinttenttoo laggiyaa demmite. ¹⁰ Laafa yewuwaan ammanetteeddawe, woggabaanikka

ammanettee. Shin laafa yewuwaan ammanet-tibeennawe, woggabaanikka ammanettenna. ¹¹ Simmi hinttenttu ha alamiyaa shaluwaan ammanettennawaa gidoope, tumatethaa shaluwaa hinttenttoo oone hadara giide immanawe? ¹² Hinttenttu hara asaa shaluwaan ammanettennawaa gidoope, hinttenttu miishshaa oone hinttenttoo immanawe? geedda.

¹³ “Itti kaalla laa77u godatoo qoomatanaw danddayyaawe ay qoomaykka baawa; ayaw gooppe, ittuwaa ixxiide, haraa doosee; woy ittuwaa bonchchiide, haraa kadhee; Xoossawunne shaloo modettanaw danddaykkita” yaageedda.

¹⁴ Shaluwaa dosiyaa Parisaawatuu hawaa ubbaa sisiide, Yesuusa bolla qilliicceeddino. ¹⁵ Shin Yesuusi untuntta, “Hinttenttu asaa sinthan hinttentta xillo asa oothiyaawantta; shin Xoossay hinttenttu wozanaa eree; ayaw gooppe, asaa sinthan bonchchetteeddawe Xoossaa sinthan tuna gidee.

Muse Higgiyaabanne Geluwaa Akaabaa
(*Mat 5:31-32; 11:12-13; Mar 10:11-12*)

¹⁶ “Muse higgiyaanne nabatuu xaafeedda maxaafaa * Yohaannisa wodiyaa gakkanaw asay azazettiidde de7eeddino; hewaappe kaalla qay Xoossaa kawutethay odetteedda; asay ubbay yaa gelanaw keesettee. ¹⁷ Shin higgiyaappe ittibay attiyaawaappe salunne sa7ay aadhdhiyaawe matattee.

* **16:16** Muse higgiyaanne nabatuu maxaafaa: Ayihudatuwaa Geeshsha Maxaafatuwaa; hewantta guussay Eca Caaquwaa maxaafaa. **16:16** Mat 11:12,13 **16:17** Mat 5:18

18 “Bare machchatto billiide hararo akkiyawee ubbay woshumme; qassi asinaappe biletteedda maccawunno akkiyawee ooninneekka woshumme.

Dure Bitaniyaabaanne Manqqo Gideedda Ali7aazarabaa

19 “Gatii loythiide al77o gideedda mayuwaa mayyiiddinne gallasaan gallasaan otoruwan nashettiidde de7iyaa itti dure bitani de7ee. 20 Qassikka kumentha asatethan maythay de7iyaa itti Ali7aazara geetettiyaa hiyyeesay, ha dure bitaniyaa kariyan giseedda. 21 Ha dure bitaniyaa samppaappe laaletteedda suuppaa maanaw amottee; haray atto kanatuukka yiide A maythaa laacciino.

22 “Ha hiyyeesaa bitani hayqqina, kiitanchchatuu A Abraahaamo bagga bonchchosaa afeeddino; dure bitaniikka qassi hayqqiide moogetteedda. 23 Si7ooliyan daro seelettiidde de7ishshin, dhoqqu giide haakuwan Ali7aazara, Abraahaamo baggan de7iyaawaa be7eedda.

24 “Ikka bare kooshshaa dhoqqu udiide, ‘Abraahaamo, ta aabboo, taw qaretta. Ha tamaa see laan metoota de7iyaa diraw, Ali7aazar bare biradhdhiyaa xeeraa haathan bochchiide, ta inxxarssaa irxxissanaadan hayyanaa taakko kiit-taarikkii’ yaageedda.

25 “Abraahaamo qassi, ‘Ta na7aw, neeni paxa de7aadde, lo77o de7uwaa de7ina, Ali7aazar lo77enna meto de7uwaa de7eeddawaa qoppa. Ha77i qay I hawaani nashettiyaa wode, neeni metuwaa bolla de7aa.

26 “ ‘Hawaappe haray qay, hawaappe yaa hinttentukko aadhdhanaw koyyiyaawanttu aadhdhennaadan, yaani de7iyaawanttukka qassi haa nuukko pinnennaadan, nu giddoninne hinttentu giddon wogga aafuu medhetteedda’ yaageedda.

27 “Dure bitaniikka, ‘Abraahaamo, simmi hewaa gidoope, neeni Ali7aazara ta aabbu golle yeddana mala, neena woossay. 28 Ayaw gooppe, taw ichcheshu ishatuu de7iyaa diraw, untunttu qay ha metuwasaa yeenna mala, untunttoo Ali7aazar biide markkatto’ yaageedda.

29 “Abraahaamo qassi, ‘Musenne nabatuu xaafeedda maxaafay untunttoo de7ee; he maxaafay giyaawaa untunttu sisiino’ yaageedda.

30 Dure bitani, ‘Hi77ii; Abraahaamo, ta aabboo, hewaa gidenna; shin itti bitani hayquwaappe denddiide, untunttukko bintto, untunttu barenttu nagaraa paaxiide, simmanawantta’ yaageedda.

31 “Abraahaamokka, ‘Untunttu Musenne nabatuu xaafeedda maxaafaa sisennawaa gidoope, haray atto itti uray hayquwaappe denddi yinttokka ammanikkino’ geedda” yaageedda.

17

Nagaraabaa Yesuusi Odeedda

(Mat 18:6,7,21,22; Mar 9:42)

1 Yesuusi barena kaalliyaawantta, “Asaa balethiyaawe yeennaan attenna; shin balethiyaawaa ahiyaa uraw aw aayyee;

2 He bitani ha guuthatuwappe ittuwaa balethiyaawaappe, gaacciyaa woxaa bare

qoodhiyaan qashettiide abbaan mitettiyaawe aw lo77a. ³ Hintte huuphew naagettite.

“Ne ishay neena naaqqooppe, A zora. Qassi nagaraappe I simmooppe, aw atto yaaga. ⁴ Itti gallassi I neena laappu gede naaqqiide, laappu gedekka, ‘Neena ta naaqqaaaddi, taana maara’ giidde neekko yooppe, aw atto ga” yaageedda.

⁵ Kiietteeddawanttukka Godaa, “Nuussi ammanuwaa gujja” yaagiide oochcheeddino.

⁶ Godaykka, “Hinttew sannaaficiyaa ayfiyaa keena ammanuu de7intto, hinttenttu ha boo7iyaa, ‘Hawaappe shodettaade, abbaan tooketta’ gintto hinttew eeno gaana” yaageedda.

Qoomay Oothanaw Bessiyaa Oosuwaa

⁷ Qassikka Yesuusi, “Hintteppe goshiyaawe woy miyaa heemmiyaa qoomay de7iyaa asay haqet de7ooppe, goshsha gadeppe woy miyaa gadeppe simmo wode ellekka, ‘Haaya shemppa akka, qumaa maanaw utta’ yaagiyaawe oonee?

⁸ Yewuwaan qassi, ‘Ta maana kawuwaa giigissa; ta maananne ushana gakkanaw minnaade taana eqqaade miza. Hewaappe guyye new ma, usha’ yaagiyaawaa gidennee?

⁹ He qoomay kiietteeddabaa ootheedda diraw, he bitani galatanaw bessennee? ¹⁰ Hewaadankka hintte qassi asay hinttena kiitto oosuwaa ootheedda wode, ‘Nuuni maaddenna qoomatuwaa; nu ooso xalalaa ootheeddo’ yaagite” yaageedda.

Yesuusi Oolluu Oyqqeedda Tammu Asatuwaa Patheedda

¹¹ Yesuusi Yeerusalaame biidde, Galiilaappenne Sammaariyaa giyaa gadatuwaappe gidduwanna

aadhdheedda. ¹² I itti guutha katamatto geliyaa wodiyaan, haakuwan eqqeedita tammu oolluwan oyqetteeddawanttu A be7eeddino. Unttuntukka haakuwan eqqiide, ¹³ barenttu kooshshaa dhoqqu udiide, “Yesuusa, Godaw, hayya godo nuuna pathaarikki!” yaageeddino.

¹⁴ Yesuusi untunta be7iide, “Biide, hinttentu bolla qeesatuwaa bessite” yaageedita.

Unttuntukka qeesatuwaakko bide7iide oolluwaappe paxeeddino.

¹⁵ Unttuntuppe ittuu bare harggiyaappe paxeeddawa be7iide, bare kooshshaa dhoqqu udiide, Xoossaa bonchchiidde simmeedita.

¹⁶ Galatiiddeikka Yesuusa gediya matan gulbbateedita. He bitani Sammaariya asa.

¹⁷ Yesuusi zaariide, “Tammuu paxibeykkinoo? Yaatina uduppunatuu haqan de7iinoo?”

¹⁸ Ayihuda asa gidenna Sammaariya bitaniyaappe attin, Xoossaa bonchchanaw simmeeddawanttu baawa guussee?” yaageedita.

¹⁹ Yesuusi A, “Dendda ba; ne ammanuu neena patheedda” yaageedita.

*Xoossaa Kawutethaa Yuussaabaa
(Mat 24:23-28,37-41)*

²⁰ Parisaawatuu itti gallassi, “Xoossaa kawutethay awude yaanee?” giide oochchina Yesuusi, “Xoossaa kawutethay hinttentu naagiyaa ogiyaan yeenna” yaagi zaareedita.

²¹ Qassikka, “Ooninne, ‘Xoossaa Kawutethay hawaan de7ee’, woy ‘Hawaan de7ee’ gaanaw

danddayenna; Xoossaa Kawutethay hinttentu wozanaa gidдон de7ee” yaageedda.

²² Yesuusi barena kaalliyawanttoo odiidde, “Asaa Na7ay qoncciyaa gallassatuwaappe ittuwaa be7anaw hinttentu amottiyaa wodii yaana; shin be7ikkita. ²³ Qassi untunttu hinttena, ‘Haweku hawaana’ woy ‘Hewaana’ yaaganawantta. Shin untuntta kaalliide, untunttunna booppite. ²⁴ Walqqanthay saluwan wolqqaamiyaa wode, ha gaxaappe hini gaxaa poo7uu po7iyaawaadan, asaa na7aa yuussaykka hewaadan hananawaa. ²⁵ Shin koyrottiide Asaa Na7ay daro metuwaa metootanawunne he wodiyan de7iyaa yeletaan ixettanaw bessee.

²⁶ “Nohe wodiyaan hanowaadankka, Asaa Na7ay qoncciyaa gallassankka hewaadan hananawaa. ²⁷ Nohe markkabiyyaa gelo gallassay gakkanaw untunttu, miiddinne ushiidde, akkiiddinne akettiidde de7ishshin, bashshaa haathay yiide ubba asaakka bayizzeedda.

²⁸ “Hewaadankka, Looxe * wodiyaan, asay miiddinne ushiidde, zali77iidde, tokkiiddinne golliyyaa keexxiidde de7eeddino. ²⁹ Shin Looxe, Sodoomaappe keso gallasaan qassi saluwaappe tamaynne eexxiyaa bonqgo shuchchay bukkeedda; ubbabaakka miide wursseedda.

17:26 Dom 6:5-8 **17:27** Dom 7:6-24 * **17:28** Nohe ... Looxe: Xoossay biittaa bashshaa haathan bayizzeedda wode, I Nohanne A golle asaa ashsheedda. Xoossay Sodoomaanne Gamoora kata-matuwaa, izin de7iyaa iitaa asatuwaa ubbaa tamaan bayizzeedda wode, Looxanne A golle asaa ashsheedda (Dom 19:1-29 xeellite).

17:29 Dom 18:20–19:25

³⁰ “Asaa na7ay qoncciyaa gallassaanka hawaadan hananawaa. ³¹ He gallasaan, golliyaa huuphiyaan de7iyaawe, golle garssan de7iyaa miishshaa akkanaw wodhdhoppo; hawaadankka goshsha gaden de7iyaawe, guyye simmoppo.

³² Ane Looxe machchattibaa qoppite! ³³ Bare shemppuwaa ashshanaw koyyiyaa ubbay, bayizzee; bare shemppuwaa bayizziyaa ubbay, de7uwan naagee. ³⁴ Ta hinttew odiyaawe ayee gooppe, he qammaan laa77u asatuu itti gisuwan gisanawantta; untuntuppe ittuu akettina laa7ethiyaawe attanawaa. ³⁵ Laa77u macca asatuu itti woxaan gaaccanawantta; ittinna akettina, ittinna attanawunnu. ³⁶ Laa77u asatuu goshsha garssan de7iino; ittuu akettanawaa, laa7ethiyaawe attanawaa” yaageedda.

³⁷ A kaalliyaawanttu Yesuusa, “Godaw, hewe haqan hananawee?” yaageeddino.

Ikka zaariide, “Bakutay de7iyaasaa shorttii shi-
iqanawaa” yaageedda.

18

*Manqqo Gideedda Am77attibaanne
Makkalanchcha Daannaabaa*

¹ Yesuusi barena kaalliyaawnttoo, salettennaan ubba gallassi woossanaadan leemisuwan odeedda. ² Ikka, “Itti katamaan Xoossaw yayyennawe, asaakka bonchchenna itti daannay de7ee. ³ He katamaan am77e mishiratta de7aw.

Izakka he daannaakko yaade, ‘Ta morkkewunne taw de7iyaa yewuwaa pirdda’ yaagaaddu.

⁴ “Daro wodiyaan iziw pirddennaan ixceedda. Shin bare wozanaan qoppiide, ‘Taani, ubba Xoossaw yayyana dhayooppekka, asaakka qay bonchchana dhayooppe, ⁵ ha am77e mishiratta taana labbanthiyaa dirawunne ubba wode taakko yaade taana daabursenna mala, taani iziw pirddana’ geedda.

⁶ “He makkalanchcha daannay goowaa akeekite. ⁷ Xoossay gallassinne qamma barentta maaddana mala, danddayaan aakko waassiyaa doorettawanttussi pirddenneyee? I untunttoo ellekka zaarennee? ⁸ Taani hinttenttoo yaagay; untunttoo elleelli pirddana; shin Asaa Na7ay yiyaa wode ha biittaaan ammanuwaa demmaneesha?” yaageedda.

Otorettiyya Parisaawiyaa Barena Kawushisseedda Qaraxaa Qanxxiyaa Bitaniyaa

⁹ Barentta geeshsha giide ammanettiyaawanttoonne haraa ubbaa darii kadhiyaawanttoo, Yesuusi ha leemisuwaa odeedda: ¹⁰ “Laa77u asatuu woossanaw geeshsha golliyya * geleeddino. Hewanttuppe ittu Parisaawiyaa; ittu qay qaraxaa qanxxiyaawaa. ¹¹ Parisaawii denddi eqqiide bare wozanaan woossiide, ‘Xoossaw, taani hara asaadan: bonqqiyaawanttudan, makkaliyaawanttudan, woshummiyaawanttudan, woy hawaadan qaraxaa shiishshenna diraw neena galatay. ¹² Saaminttaan laa77u

* **18:10** woossanaw geeshsha golliyya: Ayihuda asay ubba wode Geeshsha Golliyan wantta guuraaninne gallassa woossino.

kaalla xoomay; taani demmiyaa ubbaappe tammu kushiyaappe ittuwaa immay' yaageedda.

¹³ “Shin qaraxiyaa bitani haakuwan eqqiide, bare ayfiyan pude saluwaa dhoqqu giide xeellanawukka koyyibeenna. Shin bare tiraa baqqiidde, ‘Xoossaw, taani nagaranchchaa; taana maara’ yaageedda. ¹⁴ Taani hinttenttoo odiyaaawe ayee gooppe, kase bitaniyaappe aadhdhiide ha bitani xillo gidiide bare golle simmeedda; barena dhoqqu oothiyaa ubbay kawushana; barena qay kawushissiyaa uray dhoqqu gaana” yaageedda.

Yesuusi Guutha Naanaa Anjjeedda
(*Mat 19:13-15; Mar 10:13-16*)

¹⁵ Yesuusi bare kushiya wothiide anjjana mala asay guutha naanaa akkiide aakko yeeddino. A kaalliyaawanttukka be7iide, asaa ahenna mala geeddino. ¹⁶ Yesuusi qassi guutha naanaa barekko xeeksiide, “Guutha naanay taakko yaana mala ag-gite, diggoppite; Xoossaa kawutethay hawanttu malaassa. ¹⁷ Taani hinttenttoo tumuwaa oday; Xoossaa kawutethaa guutha na7aadan akken-nawanttu ubbay he kawutethaa mulekka gelenna” yaageedda.

¹⁸ Yihudaa biittaa Mooddiyaawanttuppe ittu, “Lo77o tamarissiyaawoo, taani medhinaa de7uwaa laattanaw ayaa oothanaw bessii?” yaagiide Yesuusa oochcheedda. ¹⁹ Yesuusikka aw, “Ayaw taana lo77oo, yaagay? Itti Xoossaappe attin, lo77uu ooninne baawa; ²⁰ Xoossaa azazatuwaa, ‘Woshummoppa, wodhoppa, wuu77oppa, wordduwaa markkattoppa, ne aabbanne ne daayo bonchcha yaagiyaawaa eraa’

” yaagiide zaareedda. ²¹ Bitani zaariide, “Hawaa ubbaa, na7atethaappe doommaade naagaaddi” yaageedda.

²² Yesuusikka hawaa sisiide, “Ittibay neeni biroon oothennaani attowe de7ee; hewenneekka, new de7iyaawaa ubbaa zali77aade manqqatoo imma; hawaa oothooppe saluwankka neeni durettana; hewaappe guyye ta geeduwaa kaalla” yaageedda. ²³ He bitani qassi hewaa sisiide daro dure gido diraw daro kayyotteedda.

²⁴ Yesuusikka ha bitani daro kayyottowaa be7iide, “Dure asay Xoossaa kawutethaa gelanaw wooti metanddeeshsha! ²⁵ Dure asay Xoossaa kawutethaa gelanawaappe gaaluu marppiyaa xoo7iyaanna aadhdhanawe matattee” yaageedda. ²⁶ Hewaa siseedda asay, “Simmi ooni attanaw danddayii?” yaageeddino.

²⁷ Ikka qay zaariide, “Asaw danddayettennawe Xoossaw danddayettee” yaageedda. ²⁸ Phexiroosi zaariide, “Simmi nuuni nuussi de7iyaa ubbaa aggiide neena kaalleeddo” yaageedda. ²⁹ Ikka, “Tumuwaa gay, Xoossaa kawutethaa diraw bare golliyaa, woy barena yelawantta, woy bare machchiyaa, woy bare naanaa, woy ishatuwaa aggeeddawe, ³⁰ hawodiyen daro dakuwaa, sintha yiyaa kawutethaanikka medhinaa de7uwaa akkennawe ooninne baawa” yaageedda.

Yesuusi Bare Hayquwaabaa Hezzenthuwaa Odeedda

(Mat 20:17-19; Mar 10:32-34)

³¹ Yesuusikka tammanne laa77u barena kaalliyaa wantta barekko xeesiide, “Simmi

Yeerusalaame baana; Asaa Na7aabaykka nabatuu maxaafan xaafetteeddabay ubbay yaani polettana. ³² Ayihude gidennawanttoo A aathi immana, qilliiccana, daro metothana, A bollan cuchchana; ³³ shocowaappe guyyiyan wodhana, heezzenhiyaa gallassi I denddana” yaageedda.

³⁴ Unttunttukka ha yewuwaappe ayaanne akeekibeykkino; hayiquukka unttunttoo akeekettibeenna diraw I haasayobaakka eribeykkino. ³⁵ Yesuusi Iyarkkokko mateedda wodiyaan, itti qooga bitani woossiide ogiyaa gaxaan utteedda. ³⁶ Cora asay aadhdhiyaawaa sisiide, “Hawe ayeeshsha?” yaagi oochcheedda. ³⁷ Asaykka aw, “Naazireetiyaa Yesuusi hawaanna aadhdhiide de7ee” yaagi zaareeddino.

³⁸ Ikka, “Daawite na7aa Yesuusaa, taana maaraarikki” giide waasseedda. ³⁹ Aappe sinthanna biide de7iyaawanttukka, co77u gaanaadan hanqqetteeddino. I qay, “Daawite na7aw, taana maaraarikki” giide darii waasseedda.

⁴⁰ Yesuusikka eqqiide, barekko ahanaadan asaw odeedda. ⁴¹ Yesuusakko I mato wodiyaan, Yesuusi, “Taani new ayaa oothanaadan koyyay?” yaagiide A oochcheedda.

Ikka zaariide, “Godaw, xeellanaw koyyay” geedda.

⁴² Yesuusikka, “Xeella, ne ammanuu neena patheedda” yaageedda. ⁴³ He wodiyankka xeellii aggeedda; Xoossaakka bonchchiidde A geeduwaa kaalleedda.

Asay ubbay bitaniyaa xeelliide, Xoossaa gala-teeddino.

19

Yesuusanne Zakkiyoosa

¹ Yesuusi hini Iyyarkko katamaa geliide, hewaanna aadhdhi de7ee. ² Sunthay Zakkiyoosa geetettiyaa itti dure bitani hewaan de7ee. Ikka qaraxiyaawanttussi kaappuwaa. ³ Zakkiyoosi Yesuusa geetettiyaawe haqawentto be7anaw koyyishshin qantha gideeddawaa diraw, asaa coratethaappe denddowaan be7anaw danddayibeenna. ⁴ Yesuusi he ogiyanna aadhdhiyaa diraw, sinthaw aadhdhiide itti boo7iyaa bolla keseedda.

⁵ Yesuusi he sa7aa gakkiide, dhoqqu gi pude xeelliide, “Zakkiyoosa, hachche ne gollen peeshanaw bessiyaa diraw elle wodhdha” yaageedda. ⁶ Ikka elleelli boo7iyaappe wodhdhiide, nashechchaan Yesuusa mokkeedda. ⁷ Hewaan de7iyaa asaa ubbay hawaa be7iide, “Hawe nagaranchchaa gollen geliide imatha gidiide shoobettana hanee” giide ubbatuukka zuuzunthaa doommeeddino.

⁸ Zakkiyoosikka qassi eqqiide Godaa, “Godaw, simmi taw de7iyaawaa ubbaappe baggaa hiyyesatoo immana; ooppenneekka wordduwan akkeeddawaa gidoope, ooyddu dakkuwaa udaade zaarana” yaageedda.

⁹ Yesuusikka Zakkiyoosaw odiidde, “Neenikka Abraahaamo sheeshshaa gidiyaa diraw, hachche atatethay ha golle asaw yeedda. ¹⁰ Ayaw gooppe, Asaa Na7ay bayeeddawaa koyyanawunne ashshanaw yeedda” yaageedda.

Tammu Qoomatuwaa Leemisuwaa
(Mat 25:14-30)

¹¹ Asay hawaa sisiidde de7ishshin Yesuusi, hini Yeerusalaame mato dirawunne untunttoo Xoossaa kawutethay ha77ikka qoncciyaawaa malato diraw leemisuwaa odeedda. ¹² Hawaadan yaagi doommedda; “Itti wolqqaama bitani barew kaawutethaa bonchchuwaa akkiide simmanaw, hini haako gadiyaa beedda.

¹³ Bare qoomatuwaa gidoppe tammuwaa xeeksiide, untunttoo tammu miinaa * geetettiyaa miishshaa immowaashshin, ‘Taani simmaade yaana gakkanaw, hamiishshaan zali77ishshite’ yaageedda.

¹⁴ “Shin A gadiyaa asay A ixxo diraw, ‘Ha bitani nu bolla kawutanaadan nuuni koyyokko’ yaagiide, guyyenna I de7iyaasaa asaa kiitteeddino.

¹⁵ Gidoppe attin, ha bitani kaate gidiide hini bare gade simmedda. He qoomatuu huuphiyan huuphiyan I immo miishshaan zali77iide ay keena wodhiseeddinontto eranaw xeesisseedda.

¹⁶ “Koyro qoomay shiiqiide, ‘Godaw, neeni taw immedda tammu miinaa wodhiyaa tammuwaa demmaaddi’ yaageedda. ¹⁷ A Goday A, ‘Hayyanaashsho! Neeni lo77o qoomaa; neeni guutha yewuwaan ammanetteeddawaa gidaade beetto diraw, tammu katamatuwaa bollan maatay new imetteedda’ yaageedda.

¹⁸ “Laa7ethiyaawekka shiiqiide, ‘Godaw, neeni taw immedda ichcheshu miinaa geetettiyaa

19:11 Mat 25:14-30 * **19:13** miinaa: Miinaa geetettiyaawe, Griike qaalaan ‘Minas’ giyaawaa. Hawaa bilethay, hewode de7iyaa oosanchcha asaw imettiyaa heezzu agenaa dirguwaa.

miishshay ichcheshuwaa wodhdheedda' yaageedda. ¹⁹ A Godaykka A, 'New ichcheshu katamatuwaa bollan maatay imetteedda' yaageedda. ²⁰ Hara heezzenthiiyaa qoomay shiiqiide, 'Godaw, curqqaan xaaxa wotheedda ne miishshaa hawaa be7a. ²¹ Ayaw gooppe, neeni wothabeennasaappe akkiyawaa; zerabeennawaa qoyciyaa meqethi bayinna asa gidiyaa diraw, new yayyaaddi' yaageedda.

²² "Godaykka, 'Ha iita qoomay; neeni haasayo qaalaan ne bolla taani pirddana. Wothabeennawaa akkiyawaa, zerabeennawaa qoyciyaa meqethi bayinna asa gidiyaawaa erooppe, ²³ taani yaade ta miishshaa wodhiyaanna akkana mala, ayissi wodhissiyaawanttoo immabeykkii?' yaageedda.

²⁴ "Godaykka, hewaan eqqowantta, 'Ha miishshaa aappe wothi akkiide tammu miinay de7iyaawoo immite' yaageedda. ²⁵ Unttunttukka, 'Godaw, aw tammu miinay de7ee' yaageeddino.

²⁶ "Ikka, 'Taani hinttenttoo odiyaaawe, de7iyaawoo ubbaw gujettanawaa; baynawaaappe qassi he de7iyaawekka akettanawaa.

²⁷ Yewuwaan qassi taani unttuntu bollan kawutennaadan koyyeedda ta morkkatuwaa taakko ahiide ta sinthaan shukkite' geedda" yaageedda.

Yesuusi Daro Bonchchuan Yeerusalaame Geleedda
(*Mat 21:1-11; Mar 11:1-11; Yoh 12:12-19*)

28 Yesuusi hawaa goowaappe kaalla hini Yeerusalaame kesanaw barena kaalliyaawanttuppe sinthatiide beedda. 29 Debre Zayte geetettiyaa deriyaa matan de7iyaa hini Beetefaagen Biitaaniyaa geetettiyaa heeraa katamatuwaakko shiiqeedda wode barena kaalliyaawanttuppe laa77atuwaa, 30 “Hinttenttuppe sinthan de7iyaa qeeri katamatuwaa biite; yaa hinttenttu geliyaa wode, ooninne biro uttibeenna hare maray qashetti utteeddawaa demmanita; A billiide haa akki yiite. 31 Ooninne hinttentta, ‘Hawaa ayaw billiitee?’ giide oochchooppe, ‘I bare godaw † koshshiyaa diraassa’ yaagite” yaageedda.

32 Kiitetteeddawanttukka biide, Yesuusi untunttoo odowaadan hanina demmeeddino. 33 Unttuntu hare maraa billiyaa wode be7iide hariyaa Goday, “Hare maraa ayaw billiitee?” yaageedda. 34 Unttunttukka, “Godaw hawe koshshee” yaagiide, 35 hare maraa Yesuusakko aheeddino; barenttu mayuwaa A bollan wothiide Yesuusa hariyaa togisseeddino. 36 Asaykka Yesuusi biya ogiyaa bolla barenttu mayuwaa hiixseeddino. ‡

37 I Debre Zayte geetettiyaa deriyaa dugethaa afiyaa ogiyaa mateedda wode, daro cora gideedda A kaalliyaawanttu be7eedda Xoossay ootheedda malaataw ubbaw nashettiide,

† 19:31 godaw: Haawaan godaw geetettowe, hare maraa go-daappeshshin, Xoossaa gidenna. ‡ 19:36 mayuwaa hiixseeddino: Hawaa guussay, Ayihuda asaa wogaan, eretteeddanne bonchchettiyaa asaw udettiyaa imathaa mokaa wogaa.

barenttu kooshshaa dhoqqu oothiide, ³⁸ “Godaa sunthaan yiyaa kaatii anjjetteddawaa;

saluwan sarotay gido.

Qassi killi dhoqqa saluwan de7iyaa Xoossay bonchchetto” yaageeddino.

³⁹ Asaa garssan de7iyaa itti itti Parisaawatuu Yesuusa, “Tamarssiyaawoo, neena kaalliyaawantta co77u oothaarikki” yaageeddino.

⁴⁰ Ikka zaariide, “Taani hinttentoo oday, untunttu co77u gooppe, shuchchaykka waassanawaa” yaageedda. ⁴¹ Yesuusi

Yeerusalaame mateedda wode, katamatto be7iide, yeekkiide, ⁴² “Ne sarotaw gidiyaawaa neeni hachche eraaddintto lo77a; shin ha77i hewe ne ayfiyaappe geemmeedda. ⁴³ Ayaw

gooppe, ne bolla yaana wodii de7ee; he wode neena ixxiyaawanttu ne yuushshuwaan dirssaa diriide, yaappenne haappenne dooddiide, neena un77ethiyaa wodii yaanawaa. ⁴⁴ Neenanne ne

dirssaa garssan de7iyaa ne asaa menthereethana. Xoossay neena be7anaw yeedda wodiya neeni erabeenna diraw, neena ixxiyaawanttu shuchchaa ubbaa ittuwaa ittuwaa bollappe denthiide laalanawaa” yaageedda.

Yesuusi Geeshsha Golliyan Zali77iyaawantta Yedersseedda

(Mat 21:12-17; Mar 11:15-19; Yoh 2:13-22)

⁴⁵ Hawaappe kaalla Yesuusi geeshsha golliyaa geliide, zali77iyaawantta hewaappe kesseedda.

⁴⁶ Yesuusi zaariide, “ ‘Ta golli Xoossaa woossiyaa golliya gidanawaa’ geetettiide Xoossaa qaalaan xaafettedda. Shin hinttenttu A paannuwaa gonggoluwaa ootheedita” yaageedda.

⁴⁷ Yesuusi ubba wode geeshsha golliyan tamarissi de7ishshin, qeesatuwaa kaappatuu, Muse higgiiyaa tamarissiyaawanttunne asaa ayissiyaawanttu A wodhanaw koyyiino. ⁴⁸ Shin asay ubbay A haasayaappe ittuunne attennaan sisi utto diraw, A wodhiyaa ogiyaa untunttu dhayeeddino.

20

Yesuusa Maataa Bolla Denddeeda Ooshaa (*Mat 21:23-27; Mar 11:27-33*)

¹ Itti gallassi Yesuusi asaa geeshsha golliyan tamarissiiddenne mishiraachchuwaa qaalaa odiide de7iyaa wode, qeesatuwaa kaappatunne Muse higgiiyaa tamarissiyaawanttu gadiyaa cimatuwanna ittippe Yesuusakko yeeddino. ² Untunttukka, “Ha yewuwaa neeni udiyaawe ay maataanentto oda; ha maataakka new immeeddawe I oonee?” yaagiide oochcheeddino.

³ Ikka, “Ta hinttena itti ooshaa oochchiyawee de7iyaawaa ane zaarite.

⁴ Yohaannisa xinqqatay Xoossaappee woy asaappee?” yaagi oochcheedda.

⁵ Untunttu bare giddon maqqettiide, “Xoossaappe gooppe, hewaa gidoope ‘Ayaw ammanibeykkitee’ nuuna yaaganawaa;

⁶ ‘Asaappe’ gooppe, asay ubbay Yohaannisi

nabiyaa gidiaawaa ammaniyaa diraw shuchchaan nuuna dechchanawantta” yaageeddino. ⁷ Hawaassi, “Haqappe yeeddentto erokko” giide aw zaareeddino. ⁸ Yesuusikka, “Hawaa gidoope taakka, taani O maataan ha yewuwaa oothaytantto hinttentto odikke” yaageeda.

⁹ Hawaappe simmiide Yesuusi asaw ha leemisuwaa yaagi oduwaa doommeeda: “Itti bitani daro woyiniyaa turatuwaa tokkeeda. Goshshanchchatuwassi kothaw immiide, I hini hara gadiyaa biide cora wodiyaa gami77eedda. ¹⁰ Woyini ayfiyaa ayfo wode, woyiniyaa goshshaa Goday barena gakkiiyawaa ahanaadan itti qoomaa kothaawatuwakko kiitteeda. Kiitetti beeddawaakka dhoobbiide, mela kushiyaa yeddeeddino. ¹¹ Hewaappe hara qoomaa kiitteeda. Unttuntu hewaakka qassi dhoobbiide, toochchiide, mela kushiyaa yeddeeddino. ¹² Ha77ikka haraa heezzenhiyaa qoomaa kiitteeda. Unttuntukka qassi A masunthiide, hini kare oleeddino.

¹³ “He woyiniyaa turaa Godaykka, ‘Simmi ayaa udoo? Ane ha77i ta dosiyaa na7aa kiittana; ooni eri A bonchchooppenne’ geeda. ¹⁴ Goshshanchchatuu qassi na7aa be7eedda wode, ‘Hawe A laattiyaawaa gido diraw, hayite wodhoytte; hewaappe guyye, biittay nuussa gidanawaa’ giide zoretteeddino. ¹⁵ Woyiniyaa turaa sa7aappe, hini karew kessiide A wodheeddino.

“Woyiniyaa turaa Godaykka untuntta ayaa oothanddeesha? ¹⁶ Yooppe he goshshanchchatuwaa, wodhanawaa; woyiniyaa turaa sa7aakka haranttoo immanawaa” yaageeddino.

Asatuukka hawaa siso wode, “Hawaa malabaa ahoppo” yaageeddino. ¹⁷ Yesuusikka hini untunttukko xeelliide,

“ ‘Simmi shuchchaa golliyaa keexxiyaawanttu kadheedda shuchchay,

I waanna golliyaa minissiyaa huuphe shuchchaa gideedda’

geetettiide xaafetteeddawaa bilethay ayee?

¹⁸ Ha shuchchaa bollan kunddiyaa ubbay me7erettee; shuchchaykka A bollan kunddiyaa ubbay bunchchettanawaa” yaageedda.

*Giiraa, Giiranee Agganee Giyaa Ooshaa
(Mat 22:15-22; Mar 12:13-17)*

¹⁹ Muse higgiiyaa xaafiyaawanttunne qeesatuwaa kaappatuu Yesuusi haasayeedda leemisuu, untunttu bollan geetettowaa ero diraw, he saatiyankka A oyqqanaw koyyeeddino. Shin asaw yayyeeddino. ²⁰ Yesuusa, he

gadiyaa mooddiyawaassinne A maataassi aathiide immanaw A doonaappe kesiyaa qaalaan oyqqanaw injjetiyaa wodiyaa naagiino. Hewaa diraw geeshshaa malatiidde oythanaw wochchiyaawantta kiitteeddino. ²¹ He

kiittettowanttukka Yesuusa, “Tamaarissiyaawoo, neeni tuma yewuwaa haasayiyaawaanne tamaarissiyaawaa, hewaadankka qay Xoosaa

ogiyaa tumatethaan tamarissiyaawaanne oossinne dummayennawaa nuuni ereetto. ²² Qassikka untunttu, Roomaa kaatiyaa Qeesaarew giiraa cigganaw koshshii woy koshshennee?” yaagi oochcheeddino.

²³ I qassi untunttu deshatethaa eriiide, ²⁴ “Ane taana itti diinaariyaa * bessite; hewaa bollan de7iyaa misiliinnee xaafettowe oona bessii?” geedda. ²⁵ Untunttukka, “Qeesaarewaa” giide zaareeddino. Inneekka, “Hewaa gidoope: Qeesaarewaa, Qeesaarew immite; Xoossaawaa, Xoossaw immite” yaageedda. ²⁶ Untunttukka, I haasayeedda qaalaan asaa sinthan oyqqanaw danddayi beykkino. A zaaruwan maalalettiide co77u geeddino.

Hayquwaappe Dendduwaabaa Ooshaa
(*Mat 22:23-33; Mar 12:18-27*)

²⁷ Saduqaawanatuppe ittu ittuu Yesuusakko yiide, ooshaa aw shiishsheeddino.

²⁸ Untunttukka Yesuusa, “Tamarissiyaawoo, itti bitani machchatto akkiide na7aa yelennaan hayyiyaawaa gidoope, mishiratto hewaa ishay laataa akki na7aa yeliide bare ishaw zerethaa wothana mala Muse nuussi xaafeedda. ²⁹ Itti wodiyaan laappu ishatuu de7iyaawanttuppe, bayray machchatto akkiide yelennaan hayqqii aggeedda. ³⁰ Laa7ethiyaawekka izo laattedda.

³¹ Heezzenithiyaawekka qassi izo akkeedda; laappunatuukka izo akkiide na7aa yelennaan hayqqeeddino. ³² Wursethaan mishirattakka

* **20:24** dinaariyaa: Hewode Roomaa biittaa asay go77ettiyyaa miishshaa. **20:27** Kit 23:8 **20:28** Zar 25:5

hayqqaa aggaaddu. ³³ Simmi laappunatuukka he mishiratto akkeedda diraw, hayquwaappe denddeedda wode, iza oossi machche gidanee?” yaagi oochcheeddino.

³⁴ Yesuusikka, “Ha alamiyaa naanay akkiinonne akettiino. ³⁵ Shin hayquwaappe denddiide, sinthappe yiyaa wodiyaan de7anaw bessiyaawanttu akkikkinonne akettikkino.

³⁶ Unttuntu Xoossaa kiitanchchaa malatiide de7iyaa diraw, hewaappe simmiide hayqqikkino. Hayquwaappe denddiyaawantta gidiyaa diraw unttuntu Xoossaa naanaa. ³⁷ Muse, Xoossay aw qoncceedda woraabaa xaafeedda taarikiyaa garssan, Godaa Xoossaa, “Abraahaamo Xoossaa, Yisaaqa Xoossaa, Yayiqooba Xoossaa” yaagiide xeesussay, hayqqawanttu denddiyaawaa bessee.

³⁸ Ubbaykka aw hayqqi beennawantta gidiyaa diraw, I hayqqibeennawanttu Xoossaappe attin, hayqqowanttuwaa gidenna” yaageedda.

³⁹ Itti itti Muse higgiiyaa xaafeddawanttukka, “Tamarissiyaawoo, lo77uwaa haasayaadda” yaageeddino. ⁴⁰ Hawaappe simmiide, ittuukka A oochchanaw xalowe baawa.

Yesuusi Oonee Giya Ooshaa
(*Mat 22:41-46; Mar 12:35-37*)

⁴¹ Hawaappe kaalla Yesuusi unttunta, “Asay Kiristtoosa wooti ‘Daawite na7aa’ yaagiinoo?
⁴²⁻⁴³ Gasotethaynneekka, Daawite bare huuphew Mazimure Maxaafaa garssan,
‘Goday ta Godaa, “Taani ne morkketuwaa

ne gediyaappe garssanna de7anaadan
 oothana gakkanaw,
 ta ushechchaan utta” geedda’
 yaageedda.

⁴⁴ “Simmi Daawite Kiristtoosa, ‘Godaa’, giide
 xeesiyaawaa gidoope, wooti aw na7aa gidana
 danddayii?” yaageedda.

*Muse Higgiyaa Tamaarissiyaawanttuppe
 Naagettana Mala, Yesuusi Seereedda Seeraa
 (Mat 23:1-36; Mar 12:38-40)*

⁴⁵ Asay ubbay sisishshin barena kaalliyaawant-
 too, ⁴⁶ “Muse higgiyaa tamaarissiyaawanttuppe
 naagettite; untuntukka, adussa qamishiyaa
 mayyiide yuuyyanaw, geyay de7iyaasaan
 bonchcho sarotaa akkanaw, woossiyaa gollen
 bonchcho oydiyan uttanaw, shoobetteeddan
 bonchchosaa koyyiyaawantta. ⁴⁷ Hewanttukka
 am77atuwaa golliyaa kalloyiyaawantta; barentta
 bessanaw woosaa adussiyaawantta; untuntta
 iita pirdday naage” yaageedda.

21

*Am77atti Imotaa
 (Mar 12:41-44)*

¹ Yesuusi dhoqqu giide xeelliyaa wode, dure
 asay geeshsha golliyan imotaa shiishshiyaa mi-
 ishshaa gidдон barenttoo de7iyaawaappe unt-
 tunttu yeggiyaa wode be7eedda. ² Qassikka itti
 hiyyeesaa am77e mishiratta laa77u sembberiyaa

hewaan yeggiyaa wode be7iide, ³ “Ta hinttew tu-muwaa gay, ha hiyyeesaa am77e mishiratta, oop-penne daruwaa immaaddu. ⁴ Ha asay ubbay bar-enttoo palahowaappe immeeddino; shin iza bare hiyyeesatethaa wolqqaan barew de7iyaawaa ub-baa immaaddu” yaageedda.

Geeshsha Golli Kolettanawaa Yesuusi Kasetiide Odeedda

(Mat 24:1-2; Mar 13:1-2)

⁵ A kaalliyaawanttuppe ittu ittuu, “Geeshsha golli lo77o shuchchaaninnee baalaa shiiquwaa imotaan lo77eeddawaa” yaagi haasayiyaa wode Yesuusi, ⁶ “Hawe hinttenttu be7iyaawe ubbay kolettennaan, shuchchay shuchchaa bollan keelettiiide attenna wodii yaanawaa” yaageedda. ⁷ Unttuntukka, “Tamaarissiyaawoo, simmi hawe hananawe awudee? Qassikka hawe hananaw mallay ayee?” yaagiidi oochcheeddino.

Yesuusi Metuwaa Wodiinne Nashechchaa Wodii Yaanawaa Odeedda

(Mat 24:3-13; Mar 13:3-13)

⁸ Ikka, “Ooninne balethennaadan naagettite; cora asay, ‘Taani Kiristtoosa’ yaagiidde qassikka, ‘Wodii mateedda’ yaagiidde ta sunthaan yaanawantta; hinttenttu qassi unttunta kaaloppite. ⁹ Olaa yewuwaanne asaa makkalaabaa sisiyaa wode dagammoppite; hawe koyro hananaw bessiyaawaa gido diraappe attin wursethay bira” yaageedda.

¹⁰ Hewaappe kaalliide asaw, “Asay asaa bolla, kawutethaykka kawutethaa bolla, denddanawaa; ¹¹ wolqqaama biittaa qaathay hananawaa; koshayne harggii, dumma dummaan

medhettanawaa; yashshiyaa yewuunne ubbaakka wolqqaama malaatay saluwaappe hananawaa.

¹² “Hawe ubbay hananaappe kasiyan qassi asay hinttentta oyqqanawantta, metoothanawantta; hini Ayihudatuwaa woosa golle asaw aathi immanawantta; qasho gollekka gelissanawantta; kaatatuwaa sinthaninne mooddiyaawanttu sinthan shiishshanawantta; hawe ubbay ta sunthaa gaasuwan hinttentta gakkanawaa.

¹³ Hawekka markkattanaw hinttew lo77o qaada gidanawaa. ¹⁴ Hawaa gidiyaa diraw, ay zaaruwaa immanee giidde koyrottiide hinttenttu un77ettenna mala hawaa wozanaa aathite.

¹⁵ Egettiyaawanttu ubbay, egettanawunne lakanaw danddayenna qaalaanne aadho cinctatethaa taani hinttenttoo immana.

¹⁶ Hinttentta yeleddawanttunne hinttenttu ishathuu, hinttenttu dabbatuunne hinttenttu laggethatuukka attennaan hinttentta aathi immanawantta; hinttenttuppekka ittuwaa ittuwaa wodhanawantta. ¹⁷ Ta sunthaa diraw asaa ubbaa matan ixetteeddawantta gidanita.

¹⁸ Yewuwaan qassi hinttenttu huuphiyaa binnanaappekka ittinnanne bayukku. ¹⁹ Minni eqqiide hinttenttu shemppuwaa ashshiita.

*Yesuusi Yeerusalaame Bayethaabaa Odedda
(Mat 24:15-21; Mar 13:14-19)*

²⁰ “Yeerusalaame olaa asaan doodettedda wode, izi bayethay mateeddawaa erite.

²¹ He wode Yihudaan de7iyaawanttu deriyaakko baqatino; katamaan de7iyaawanttu

qay hewaappe kesino; baalaagariyan de7iyaa wanttukka yaa katamaakko geloppino; ²² Xoossaa qaalaan xaafetteeddawe ubbay polettanaadan hawe haluwaa kesiyaa wodiya. ²³ Biittaa bollan wolqqaama metuu hananawaa; ha77i de7iyaa asaa bollan hanqquu yaanawaa; hewaa diraw hewodiyin shahaarowanttoonnehanthiyawanttoo aayyee! ²⁴ Asay ubbay mashsaan hayqqanawantta; Xoossaa erenna gadiyaa ubbatuukka omodduwaan baanawantta; Yeerusalaamekka Ayihudaa gidennawanttu wodii polettana gakkanaw, untuntun yedhetteddawunno gidanawunnu.

Kiristoosa Laa7etho Yuussaa
(*Mat 24:29-31; Mar 13:24-27*)

²⁵ “Awaa, agenaaninne xoolinttiyaa bolla malaatay hananawaa; abbaappenne beetaa kooshshaappe denddo gaasuwan biittaa bollan de7iyaa asay ubbay un77ettanawantta; hirgganawantta. ²⁶ Saluwaa wolqqay ubbay qaaxxiyaa * diraw asay yashshaaninne alamiyaa bolla ayee yaanaweeshsha yaagiidde naaguwaan daaburanawantta. ²⁷ He wode Asaa Na7ay wolqqaaninne wolqqaama bonchchuwan shaariyaan yiyaa wode be7anawantta. ²⁸ Hinttenttukka, ha yewuu polettussaa doommiiyaa wode, wozuu mato diraw sitti giide eqqite; pude dhoqqu giide xeelite” geedda.

21:22 Hos 9:7 **21:25** Isa 13:10; Hiz 32:7; Iyu 2:31; Sax 6:12,13 * **21:26** Saluwaa wolqqay ubbay qaaxxee: Hawaa guussay, beni wode asay, saluwan de7iyaa xoolinttii ubbay ayyaanaa wolqqaanna de7ee giide qoppee. **21:27** Dan 7:13; Sax 1:7

*Balasiyaa Geetettiyaa Mithaa Leemisuwaa
(Mat 24:32-35; Mar 13:28-31)*

²⁹ Kaalliiddeikka, hawaa yaagi leemisuwaa odeedda, “Woddenthaappenne hara mithaa ubbaappe xeellite; ³⁰ Haythay aacina be7iyaa wode, he wode bonii mateeddawaa hinttenttu eriita. ³¹ Hewaadankka qassi yewatuu polettiaawaa be7iyaa wode, Xoossaa Kawutethatta mateeddawunno erite.

³² “Taani hinttew tumuwaa gay; hawe ubbay polettana gakkanaw ha yeletay aadhdhenna. ³³ Saluunne sa7ay aadhdhana; shin ta qaalay aadhdhenna. ³⁴ Simmi zaway baynna de7uwan, ushshaa daruwanne de7uwaaban un77ettishshin hinttenttu wozanay leppennaadaninne he gallassay phiriyaadan qoppennaan hinttena gakkennaadan naagettite; ³⁵ Hawe biittaa ubbaan de7iyaawanttu ubbatuwaa bollan gakkanawaa. ³⁶ Simmi yiyaa iitabaa ubbaappe hinttenttu attanaadaaninne asaa na7aa sinthankka eqqanaw danddayana mala, ubba wode minni woossite” yaageedda.

³⁷ Yesuusi gallassi gallassi geeshsha golliyan tamarissiide, qamma qamma Debre Zayte yaagettiyaa deriyaakko kesiide aqee. ³⁸ Asay ubbay A sisanaw guuran yaa geeshsha golliyaa aakko yiino.

22

*Kiristtoosa Wodhanaw Maqqetteeddino
(Mat 26:1-5; Mar 14:1-2; Yoh 11:45-53)*

¹ Paasigaa geetettiyaa magaage Ukithaa Miyaa Baalay mateedda. ² Qeesatuwaa kaappatuunne Muse higgiiyaa xaafiyaawanttu Yesuusa wooti wodhanentto, wodhiyaa ogiyaa geeman koyyiino; shin asaw yayyiino. ³ Xalahiikka tammanne laa77u kaalliyaaawanttuppe ittuwaa gideedda Asqqorootu Yihudaan geleedda. ⁴ Ikka biide, Yesuusa wooti aathi immanentto qeesatuwaa kaappatuwaannanne geeshsha golliyaa naagiyaawanttu kaappattuwaanna ittippe haasayeedda. ⁵ Unttuntukka nashettiide, miishshaakka Yihudaw immanaw wuletteeddino. ⁶ Ikka eeno geedda; asay bayinna saan Yesuusa aathi immanaw injjetiyaa wodiyaa koyyee.

Yesuusi Ayihudatuwaa Paasigaa Maanaw Gi-igetteedda

(Mat 26:17-25; Mar 14:12-21; Yoh 13:21-30)

⁷ Magaage Ukithaa Miyaa Baalaa bonchchiya wodii gakkeedda; he wodiikka Paasigaw dorssaa shukkanaw bessiyaa wodiyaa. ⁸ Yesuusi Phexiroosanne Yohaannisa, “Paasigaa qumaa nuuni maanaadan biide giigissite” giide kiitteedda.

⁹ Unttuntukka zaariide, “Haqan giigisanaadan koyyay?” yaagi oochcheeddino. ¹⁰ Ikka, “Hinttenttu, katamaa geliyaa wode otuwaanna haathaa tookkeedda bitani * hinttenttunna gaketanawaa; I geliyaa golliyaa A kaalliide

22:1 Kes 12:1-27 * **22:10** haathaa tookkeedda bitani: He wode he gaden asaa gollen kiitettiyaa attuma qoomay haathaa tookkooppe, he golli dure gidiyawaa bessee.

gelite; ¹¹ He golliyaawaakka, “Tamaarissiyaawe neena, “Taani, taana kaalliyaawanttunna ittippe Paasigaa qumaa miyaa imathaa kifili haqa bagganna de7ii?” yaagee’ giite. ¹² He bitaniikka pooqiyaa bollan de7iyaa hiixetti utteedda aako kifiliyaa hinttentta bessanawaa; hewaanikka sa7aa giigissite” yaageedda.

¹³ Unttuntu biide, Yesuusi goowaadankka bitaniyaa demmiide Paasigaa qumaa giigisseed-dino. ¹⁴ Paasigaa qumay meetettiyaa saati gakko wode, tammanne laa77u kiitettowanttunna ittippe qumaa maanaw utteedda. ¹⁵ Ikka, “Taana metuu gakkanaappe kasiyan hinttenttunna ha Paasigaa qumaa maanaw daro amottaadde de7ay. ¹⁶ Ayissi gooppe, ta hinttew odiyaaawe, hawe Xoossaa kaawutethan polettana gakkanaw, taani laa7ethuwaa hawaappe miikke” yaageedda.

¹⁷ Xuu7aa akkiide, Xoossaa galatiide, “Hawaa heyte, hinttenttu gidduwan gishetti ushite. ¹⁸ Ayissi gooppe, ta hinttenttoo yaagay, Xoossaa Kawutethay yaana gakkanaw, hachcheppe doommaade woyiniyaa eessaa ushikke” yaageedda.

¹⁹ Qassi magaage ukithaa akkiide, Xoossaa galateedda; he ukithaa menthi unttunttoo immiide, “Hawe hinttenttoo imettiyawe ta ashuwaa; hawaan taana qoppaana mala hawaa miite” yaageedda. ²⁰ Kawuwaa moowaappe guyyiyan, kasewaadan xuu7aa denthi unttunttoo immiide, hawaadan yaageedda: “Ha xuu7ay, ta hinttenttu diraw gussiyaa ta suuthaa qopethiyaa

ooratha caaquwaa. ²¹ Shin be7ite, taana aathi immanaw de7iyaa bitani gayitaan taananna ittippe mee. ²² Ayaw gooppe, taani Asaa Na7ay Xoossay goowaadan bay; shin taana aathiide immiyaa uraw aw aayyee” yaageedda. ²³ Unttuntu giddoppe hewaa oothanaw de7iyaawe oona gidanentto, barenttu gidдон ooshaa doommeeddino.

Ubbaappe Aadhdhiyaawe Oonee? Yaagiyaa Ooshaa

²⁴ Qassi barenttu giddoppe ooni aadhentto yaagettiyya palumay unttuntu gidдон keseedda.

²⁵ Yesuusi unttunta yaageedda: “Ha alamiyaa mooddiyaawanttu barenttu asaa bolla godattiino; unttunta mooddiyaawanttu keekatuwaa geetettiino. ²⁶ Shin hinttenttu hawaadan hanoppite; yewuwaan qassi hinttentuppe dhogqa gideeddawe hintte ubbaappe guxxiyawaa; hinttentta moddiyaawekka, hinttenttoo qoomaadan hano.

²⁷ “Qumaa maanaw utteeddawaappenne qumaa asaw aathiyaawaappenne ooni bonchchettii? Qumaa maanaw utteeddawaa gidennee? Taani qassi hinttenttu gidдон qumaa aathiyaa qoomaa mala. ²⁸ Qassi taani paacettiyya wodiyaan hinttenttu taananna ittippe minni eqqeeddawantta. ²⁹⁻³⁰ A kawutethaa oydiyaan

uttana mala Ta aabbu taana sunthowaadan, Taani qassi Ta kawutethaan ta gaytaappe maanaadaaninne ushanaadan, tammanne laa77u Israa7eeliyaa yaratuwaa bolla pirddiidde,

kawutethaa oydiyaan uttana mala hinttentta sunthaaddi” yaageedda.

Phexiroosi Kaadanawaa Yesuusi Kasetiide Odeedda

(Mat 26:31-35; Mar 14:27-31; Yoh 13:36-38)

³¹ Goday, “Simoonaa, Simoonaa, taani odiyaawaa sisa; xalahii hinttentta asay zarggaa hal77iyaawaadan, hal77anaw Xoossaa woosseedda. ³² Shin taani ne ammanuu bayennaadan ne diraw gaannataaddi. Neeni taakko simmiyaa wode ne ishatuwaa minissa” yaageedda. ³³ Simooni zaariide, “Godaw, taani neenanna qashettanawunne neenanna ittippe hayqqanaw giiga uttaaddi” yaageedda.

³⁴ Yesuusi qassi, “Phexiroosa, taani new yaa-gay; hachche bilahiyan, kuttuu waassanaassi heezzu gede taana neeni, ‘A taani erikke’ gaade kaadanaassa” yaageedda. ³⁵ Yesuusi barena kaalliyaawanttoo, “Korojuu, qarcciitinne caammay banttaan taani hinttentta kiitto wode, hinttenttoo ittibay paccowe de7ii?” yaageedda.

Unttunttukka, “Itti baynne nuussi pacci beenna” yaageeddino.

³⁶ Ikka zaariide, “Ha77i qassi korojuu de7iyaawe akki bo; qarcciiti de7iyaawekka hewaadan udo; baynawe qay bare mayuwaa zali77iide mashshaa shammo. ³⁷ Ayaw gooppe ta hinttew yaagay, ‘Hawe makkalanchchatunna ittippe paydetteedda’ yaagetti Xoossaa Maxaafan xaafetteeddawe, taanan polettennaan antenna.

E, taw geetetteeddawe ha77i polettanawaa” yaageedda.

³⁸ A kaalliyaawanttu, “Godaw, hawaan laa77u mashshay de7ee” yaagina ikka, “Hewe gidanawaa” yaageedda.

Yesuusi Debre Zayte Deriyaan Woosseedda
(*Mat 26:36-40; Mar 14:32-42*)

³⁹ Yesuusi katamaappe kesiide, hara gallassi biyaawaadanka Debre Zayte beedda. Qassi A kaalliyaawanttukka A geeduwaa beeddino. ⁴⁰ He sa7aa gakkiiide, “Paaciyaan hinttenttu gelennaan attana mala, woosite” yaageedda. ⁴¹ Shuchchaa olina gakkiiyaasaa keena untuntuppe haakki beedda. Gulbbatiide, ⁴² “Ta Aabboo, neeni koyyiyaawaa gidooppe, ha metuwaa xuu7aa taappe digga; shin ta shene gidoppo; ne shene gidoppe attin” yaagiide woosseedda. ⁴³ Saluwaappe yiide minissiyaa kiitanchchay aw beetteedda. ⁴⁴ Bare wozanaa giddon seelettiidde, darii woosseedda. I cawottiyaa cawuukka sa7aa bollan xokiyaa suuthaa malateedda.

⁴⁵ Woosaappe denddiide, barena kaalliyaawanttukko guyye biide, untunttu daroppe qarettedda diraw, daaburiide gemi77ishowantta xeelliide, ⁴⁶ “Ayaw gemi77ishiitee? Paaciyaan gelennaadan denddi woosite” yaageedda.

Yesuusi Bare Morkketuwaa Kushiyan Oyqettedda
(*Mat 26:47-56; Mar 14:43-50; Yoh 18:3-11*)

⁴⁷ Yesuusi hewaa haasay de7ishshin, cora asay yeeddino. Tammanne laa77u A kaalliyaawantuppe ittuwaa gideedda Yihudaa geetettiyaawe he asaa kaaletiide yeranaw Yesuusakko shi-igeedda. ⁴⁸ Yesuusi qay, “Yihudaw, neeni taana Asaa Na7aa yeraade aatha immay?” yaageedda.

⁴⁹ A yuushshuwaan de7iyaa A kaalliyaawanttu hanettiyaa yewuwaa be7o wode A, “Godaw, ha asaa nuuni mashshaan qanxxanee?” yaageeddino. ⁵⁰ Unttuntuppe ittu, Qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa qoomaa shociide, A ushechcha haythaa qanxxi oleedda.

⁵¹ Yesuusi qay zaariide, “Aggite, bashite” yaageedda. Bitaniyaa haythaakka bochchiide patheedda. ⁵² Yesuusikka barekko yeedda qeesatuwaa kaappatoo, geeshsha golliyaa naagiyaawanttoo, sunthatuwaassinne gadiyaa cimatioo, “Paanuwaa oyqqiyaawaadan mashshaanne xam77aa oyqqiide yiitee?” ⁵³ Geeshsha golliyan taani gallasaan, gallasaan hinttentunna de7iyaa wode, taana oyqqibeykkita; shin ha77i hawe hinttenttu wodenne dhumaa wolqqaa wode” yaageedda.

Phexiroosi Yesuusa Kaddeedda

(*Mat 26:57-58,69-72; Mar 14:53-54,66-72; Yoh 18:12-18,25-27*)

⁵⁴ Yesuusa oyqqi qachchiide, Qeesatuwaa ubbaa kaappuwaa golle afiide gelisseeddino. Phexiroosikka untuntuppe guyye haakuwan untunttu geeduwaa kaallee. ⁵⁵ Dirssaa gidдон tamaa eethiide, ittippe utti de7ishshin, Phexiroosi untunttu gidдон yiide utti aggeedda. ⁵⁶ Tamay

poo7iyaa bagganna Phexiroosi uttiide de7ishshin, itti ashikkaratta loytha xeellaade, “Hawekka aananna ittippe de7ee” yaagaaddu.

⁵⁷ Phexiroosi qay, “Hanne mishiratee, taani A erikke” yaagi kaddeedda. ⁵⁸ Guutha wodiyaappe guyyiyan, hara bitani Phexiroosa be7iide, “Neeni untuntunna gatho de7aa” yaagina;

Phexiroosi qassi, “Hawo bitanew, taani aananna gatho de7ikke” yaageedda.

⁵⁹ Itti saate gidiaawaa gammi77iide hara bitani qonccissiide, “I Galiilaa gade asa gidiyaa diraw, ha bitani aananna ittippe de7iyaawe tuma” yaageedda. ⁶⁰ Phexiroosi qassi, “Ha bitanew, neeni giyawwe ayentto taani erikke” yaageedda. He wodiyan I birookka haasay de7ishshin, ellekka kuttuu waassi aggeedda. ⁶¹ Goday guyye simmiide, Phexiroosa xeelleedda. Phexiroosi Goday barena, “Hachche kuttuu waassana gakkanaw, heezzu gede taana kaddanaassa” geedda Godaa qaalay aw qofetti aggeedda. ⁶² Phexiroosi dirssaappe kare kesiide, seelettiide yeekkeedda.

⁶³ Yesuusa oyqqeedda asay qilliicciinonne shociino. ⁶⁴ A ayfiya goozzi baqqiide, “Neena baqqeeddawe oonee? Nabiyaa gidoope neena dechchawaa ane oda” yaagiide A oochcheeddino. ⁶⁵ Qassi A hara cora boriya boreeddino.

Yesuusa Pirddaw Afeeddino

(Mat 26:59-66; Mar 14:55-64; Yoh 18:19-24)

⁶⁶ Sa7ay wonttina gadiyaa cima asatuu, qeesatuwaa kaappatuunne Muse higgiiyaa tamaris-siyaawanttu, Yesuusa barenttu shiiqeeddasaa afi-

ide, ⁶⁷ “Kirsttoosi neenee? Ane nu oda” yaageeddino.

Shin I, “Taani hinttentoo odooppe taana ammanikkita; ⁶⁸ Qassi hinttentta taani oochchooppe odikkita; woy qashuwaappe taana billikkita. ⁶⁹ Shin ha saatiyaappe doommin taani Asaa Na7ay, ha77ippe doommaade, wolqqaama Xoossaa ushechcha bagganna uttana” yaageedda.

⁷⁰ Unttuntu ubbay Yesuusa, “Yaatina neeni Xoossaa Na7ee?” yaageeddino.

Ikka zaariide, “Taani Xoossaa Na7aa gidowaa hinttenttu haasayeedita” yaageedda.

⁷¹ Unttuntukka, “Nuuni nu huuphew A doonaappe siseeddo; hawaappe sinthaw ay markkaa koshshii?” yaageeddino.

23

Philaaxoosi Yesuusa oochcheedda

(Mat 27:1,2,11-14; Mar 15:1-5; Yoh 18:28-38)

¹ Hewaan shiiqeedda ubbatuukka ittippe denddiide, Yesuusa Philaaxoosakko afeeddino.

² Unttuntukka, “Habitani nu asaa balethiide, asay Roome biittaa kawuwaa Qeesaraw giiraa immenna mala diggiide, qassi, “Taani Kaatiyaa’ yaagishshin demmeeddo” yaagiide mootuwaa doommeeddino.

³ Philaaxoosikka Yesuusa, “Hawo, Ayihu-datuwaa kaatii neenee?” yaagiide oochcheedda.

Yesuusi zaariide A, “Neeni ga de7aasa” yaageedda.

⁴ Philaaxoosi qeesatuwaa kaappatuwaassinne asaassi odiidde, “Taani ha bitaniyaa bollan aynne iita oosuwaa demma beykke” yaageedda.

5 Gidoppe attin unttuntu, “Ha bitani Galiilaappe doommiide, haray atto hawaa gakkanawukka, Yihudaa gadiyaa ubbaa bare timirttiyaan qaathiidde de7ee” yaagiide minissi odeeddino.

Yesuusi Heroodisa Sintha Shiiquedda

6 Philaaxoosikka hawaa sisiide, “I Galiilaa asee?” yaagiide eranaw oochcheedda.
7 Philaaxoosi Heroodise mooddiyaa gadiyaappe Yesuusi yeeddawaa ereedda wode, Heroodisekka qay hewodiyani Yeerusalaamen de7iyaa diraw, aakko Yesuusa yeddeedda.

8 Heroodise daro wodiyaappe doommiide Yesuusa be7anaw amotti de7iyaa diraw, A be7eedda wode daroppe nashetteedda. Yesuusa waariyaa siseeddawaa diraw, I oorathabaa oothishshin be7anaw hidootaan gami77eedda.

9 Heroodise Yesuusa darobaa oochcheedda; shin Yesuusi aw ayaanne zaaribeenna.

10 Qeesatuwaa kaappatuunne Muse higgiiyaa tamarissiyaawanttu hewaan eqqiide, Yesuusa loythi mootiidde de7iino.

11 Heroodisenne A wottaaddaratuu Yesuusa kadhiide, A bolla qilliicceeddino. Bonchchetteedda mayuwaa A mayizziide, Philaaxoosakko zaariide yeddeeddino.

12 Heroodisenne Philaaxoosi hawaappe kasenna morkkiyan de7iino; shin he gallassi sigetteeddino.

Yesuusa Hayqqana Mala Mooteeddino

(Mat 27:15-26; Mar 15:6-15; Yoh 18:39–19:16)

13 Philaaxoosi qeesatuwaa kaappatuwaa, ayissiyaawantanne hara cora asaa ittippe

xeesiide, ¹⁴ Hawaadan yaageedda, “ ‘Ha bitani asaa makkalatethaw denthethee’, yaagiide taakko aheeddita; taakka hinttenttu sinthaan bidda xeellaade, hinttenttu shiishsheedda mootuwan itti balaanne A bollan demma beykke. ¹⁵ Qassi Heroodisekka A bollan aynne demmibeenna diraw, haa nuukko zaari yeddeedda; hinttenttu be7iyaawaadankka, habitani A hayqoo gathiyaabaa aynne udibeenna. ¹⁶ Hawaa diraw taani A muraade billana” yaageedda. ¹⁷*

¹⁸ Asay ubbay ittippe gidiide, “Ha bitaniyaa yaa digga! Barbbaana giya Yesuusa nuussi billa!” yaagiide cabbotteeddino. ¹⁹ Barbbaan katamaan walassaa dentiide, asaa wodheedda diraw, qashetteeddawaa.

²⁰ Philaaxoosi Yesuusa billanaw koyyiide, asaw laa7ethuwaa gujjiide haasayeedda. ²¹ Shin untunttu, “Masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishaade kaqqa! Kaqqa!” yaagi waasseeddino.

²² Philaaxoosikka heezzenhuwaa untuntta, “Ayaw? Habitani ootheedda iita oosuu ayee? Taani A hayqoo gathiyaa naaquwaa aynne aappe demmabeykke; hawaa diraw, A muraade billa yeddana” yaageedda. ²³ Shin untunttu barenttu kooshshaa dhoggu oothiide, kaqettanaadaan darii waasseeddino. Untunttu waasuukka Philaaxoosa qofaa laammeedda. ²⁴ Hawaa diraw,

* **23:17** Ha payduu, “Philaaxoosaw Paasigaa Baalaa bonchuwaa gallasaan itti uraa qashuwaappe billiyaa dooyay de7ee” yaagee. Shin, Dawroothuwaa Geeshsha Maxaafaa Ooratha Caaquwaa gidduwaan ha payduu xaafetti beenna gaasuu, hara Geeshsha Maxaafatuwaa bilethatuwaan ubbatuwankka xaafetti beenna diraassa.

Philaaxoosikka untunttu ooshay simmanaadan Yesuusa bollan pirddedda. ²⁵ Asaa makkalaw denthethiidenne shemppuwaa wodhiide, qashettedda bitaniyaa biletanaadan untunttu woosso diraw, he bitaniyaa billedda. Shin Yesuusa barenttu sheniyaadan koyyowaa oothana mala, aathi immeedda.

Yesuusi Masqqaliyan Kaqetteedda

(Mat 27:31-44; Mar 15:21-32; Yoh 19:17-27)

²⁶ Yesuusa oyqqi afidde de7ishshin, Simoona geetettiya Qereena bitani heeraappe yiidde de7ishshin demmiide, masqqaliyaa toossiide Yesuusanna baana mala udeeddino. ²⁷ Daro cora asaynne yeekkiyaa maccawanttu guyyenna kaalliino. ²⁸ Yesuusi guyye simmiide untunttoo, “Hintteno, Yeerusalaame maccawanttoo, hinttentu huuphewunne hinttentu naanaw yeekkiteppe attin, taw yeekkoppite; ²⁹ ‘Mantha gideeddawanttunne yelibeenna uluu, dhanthibeenna dhanthay, anjetteeddawantta’ geetettiya wodii yaanawaa. ³⁰ He wodiyan, ‘Zoozato, nu bolla woddite; zukkullatuwaakka, nuuna qosite’ yaaganita. ³¹ Simmi qayye mithaan hawaadan hanoope, mela mithaan waanannawee?” yaageedda.

³² Yesuusanna ittippe kaqettana mala, iita oosuwaa oothedda hara laa77u asatuwaakka afeeddino. ³³ Qeeraanew geetettiyaasaa gakeedda wodiyaan, Yesuusa kaqqeeddino. Iitaa oothowanttakka, ittuwaa ushechchanna, yokkuwaa haddirssanna kaqqeeddino.

³⁴ Yesuusi, “Ta Aabboo, untuntu barenttu oothiyaawaa erenna diraw, untuntu nagaraa atto ga” yaageedda.

Untuntukka A mayuwaa saamaa yegettiide gishetti akkeeddino. ³⁵ Asay eqqii xeellishshin, gadiyaa mooddiyaawanttu, “Harantta ashsee; Xoossaan dooretteedda Kiristtoosi A gidoope, ane bare huuphiyaa ashshennee?” yaagiide qilliiceddino.

³⁶ Qassi wottaaddaratuukka shiiqiide qilliiceddino; cammeedda woyiniyaa eessaa aw ahi immiide, ³⁷ “Hawo, neeni Ayihudaa kaatiyaa gidoope, ne huuphiyaa ashsha!” yaageeddino.

³⁸ Huuphissannakka, “Hawe Ayihudaa kaatiyaa” yaagiyaa xaafuwaa xaafeeddino. ³⁹ Iitaa oothiide kaqetteeddawanttuppe ittuu, boriiddinne toochchiidde, “Hawo neeni Kiristtoosa gidikkii? Ane A gidoope, ne huuphiyanne nuuna ashsha” yaageedda.

⁴⁰ Yokkuu qay A, “Neeni hawaa malatiyaa pirddaa bolla de7aaddekka Xoossaw yayyikkii?

⁴¹ Nuuni kiitetteedda balaan muraa akkiidde de7eetto; nuussi bessiyaa muraa bollan de7eetto; shin ha bitani itti iitabanne oothibeenna” yaagi zaareedda.

⁴² I Yesuusa, “Neeni ne kawutethaa wolqqaan yiyaa wode, taana qoppa” yaageedda.

⁴³ Yesuusikka, “Taani new tumuwaa oday, hachche taananna ittippe gannatiyaan de7anaassa” yaageedda.

Yesuusa Hayquwaa

(Mat 27:45-56; Mar 15:33-41; Yoh 19:28-30)

⁴⁴ He wode usuppun saate gidiyaa keena; hewaappe udduppu saatiyaa gakkanaw, biittaa ubbaa bollan dhuma gideedda. ⁴⁵ Awaykka bare poo7uwaa diggeedda; geeshsha golliyaa gaariduukka peedhettiide laa77uwaa keseedda. ⁴⁶ Yesuusikka daro dhoqqu geedda qaalaan waassiide, “Ta Aabboo, taani ta shemppuwaa ne kushiyaan aatha immay!” yaagi simmowaappe guyyiyan I hayqqeedda.

⁴⁷ Xeeuwaa kaappuu haneedda yewuwaa be7eedda wode, “Ha bitani tumakka xillo asa” yaagiide Xoossaa galateedda. ⁴⁸ Hawaa be7anaw ittisaa shiiqeedda asay ubbay haneedda yewuwaa be7iide, barenttu tiraa baqqiidde simmeeddino. ⁴⁹ Yesuusa eriyaa asay ubbayne Galiilaappe doommiide A kaalleedda maccawantu hawaa xeelliide, haakuwan eqqeeddino.

Yesuusi Moogetteedda

(Mat 27:57-61; Mar 15:42-47; Yoh 19:38-42)

⁵⁰ Ayihudaa shanggatuwaa gideeddawantuppe ittuu, Yooseefa geetettiyyaa lo77anne xillo bitani de7ee. ⁵¹ Ha bitani shanggatuwaa maqquwaanne untunttu oosuwan ittippetethaa oothiibenna. Xoossaa kawutethaa yuussaa hidootaan naagiidde de7ee. ⁵² Yooseefokka Philaaxoosakko biide, Yesuusa anhaa akkanaw woosseedda. ⁵³ Akkanaadan geettowaappe guyye, anhaa bollappe wothiide, lo77o mooguwaa mayuwaan xaaxiide, shuchchaappe woocettiide medhetteedda, ooninne kase moogetti beenna ollaa gidдон wotheedda.

54 Gallassaykka sambbataa mokkanaw giigiyaa gallassaa; sambbataykka gelana hanee.

55 Galiilaappe doommiide Yesuusanna ittippe yeedda maccawanttu kaalliidde, duufuwan A anhaa wootiide wotheeddinontto be7eeddino. 56 Unttuntu hawaappe soy simmiide, shittuwanne okkiyaawaa anhaw giigisseeddino.

Higgiyaa maaraadan sambbata gallassi shemppeeddino.

24

Yesuusi Hayquwaappe Denddedda (*Mat 28:1-10; Mar 16:1-8; Yoh 20:1-10*)

1 Saaminttaappe koyro gallassa, maccawanttu giigissedda shittuwaa oyqqiide darii guuriide duufuwakko beeddino. 2 Shuchchaykka duufuwaa doonaappe gonddorettina be7eeddino.

3 Unttuntu duufuwaa garssa ollaa gelo wode, Godaa Yesuusa anhaa demmibeykkino.

4 Maccawanttu sidhiidde de7ishshin, waciwaciyaa mayuwaa mayyeedda laa77u asatuu, qoppennaan untuntu miyyiyaan eqqeeddino.

5 Maccawanttukka yashshaappe denddowaan sa7aa xeelliidde de7ishshin, laa77u asatuu, “De7uwan de7iyaawaa, A ayaw hayqqowanttu gidoppe koyyiitee? 6-7 I denddedda; hawaan baawa. Qaykka Galiilaan de7iyaa wodiyaan, ‘Asaa na7ay nagaranchchatuwaa kushiyan aadhdhi imettanawaa; masqqaliyaa bollan kaqettanawaa, heezzenho gallassi

hayquwaappe denddanawaa’ yaagettowaa qoppite” yaageeddino.

⁸ Maccawanttukka he wode qaalaa akeekeddino. ⁹ Unttuntukka duufuwappe simmiide ha ubba yewuwaa tammanne itti kiittowanttoonni untuntta kaalliyaawanttoo ubbattoo odeeddino. ¹⁰ Hawaa Yesuusi kiittowanttoo odeeddawanttu: Magdalappe yeedda Mayraamo, Yohaanno, Yayiqooba daayo Mayraamonni untuntunna ittippe de7iyaa hara Maccawantta. ¹¹ Unttunttoo maccawanttu odiyaa qaalay qaajjiyaawaa malatina ammanibeykkino.

¹² Shin he wode Phexiroosi dendiide duufuwakko woxxeedda. Yaa gakkiiide hokki xeelliyaa wode, garssan mooguwaa mayo xalalay de7iyaawaa be7eedda. Hano yewuwankka maalalettiide, golle simmeedda.

*Emaahuusa Ogiyaan Yesuusi Laa77u
Asatuwassi Qoncceddada
(Mar 16:12,13)*

¹³ He gallassi Yesuusa kaalliyaawanttuppe laa77u asatuu Yeerusalaameppe laa77u saatiyaa haakkiyaa Emaahuusa geetettiyaa heeraa biidde; ¹⁴ ittu ittuwanna haneedda yewuwaa ubbaa haasay de7iino. ¹⁵ Unttuntu haasayiiddinne zorettiide de7ishshin, Yesuusi bare huuphew yiide unttuntu miyyiyaa shiiqiide unttuntunna biidde de7ee. ¹⁶ Shin unttuntu bare ayfiyan xeelliidde A gidiyawaa shaakki eranaw danddaybeykkino.

¹⁷ Yesuusi, “Hinttenttu ogiyaa bollan ittu ittuwanna haasayiyaawe ayee?” yaagi

oochcheedda. Unttunttukka dagaman lechchummiide eqqeeddino. ¹⁸ Unttuntuppe ittuu Qeliyoophaa geetettiyaawe, “Ha gidduwan Yeerusalaamen hano yewuwaa erennawe ne xalalay hagadew imathee?” yaagi zaareedda.

¹⁹ Yesuusi, “I ayee?” yaagina, untunttukka, “Xoossaa sinthaninne asaa ubbaa sinthan qaalaaninne kiitaan mino nabiya gideedda Naazireetiya Yesuusabaa haasayetto.

²⁰ Aakka qeesatuwaa kaappatuunne nuuna mooddiyaawanttu hayquwaa pirddaw aathi immeeddino; masqqaliyaa bollan wodheeddino.

²¹ Nuuni kasenna, ‘Israa7eeliyaa asaa wozanawaa’ yaagi hidootowe A; shin ha yewuu hanettiide aadhdhoodeppe heezzu qamma gideedda. ²² Nu giddoppe itti itti maccawanttu nuuna maalalisseeddino. Unttuntu guuraan hini duufuwaa beeddino, ²³ shin Yesuusa anhaa untunttu dhayo wode shiretti simmiide, “I denddeedda; yaagiyaawaa kiitanchchatuu odishshin be7eeddo” yaagi odeeddino. ²⁴ Nu giddoppekka itti itti asay duufuwaa biide untunttu goowaadan hanina be7eeddino; shin Yesuusa anhaa demmibeykkino” yaageeddino.

²⁵ Yesuusi untunttoo, “Hintteno, akeekenna asatoo, hinttenttu wozanaan nabatuu odowaa ubbaa elle ammanennawanttoo; ²⁶ Kiristoosi ha metuwaa akkanawunne bare bonchchuwaakko gelanaw bessennee?” yaageedda. ²⁷ Hewaappe simmiide Yesuusi Muse maxaafatuwaappenne Nabatuu xaafeedda maxaafatuwaappe doommiide, Xoossaa Maxaafatuwaa ubbaan xaafetteedda barebaa untunttoo billiide odeedda.

28 Unttuntu bide7iyaa heeraa mateedda wode, Yesuusi harasaa biyaawaa malateedda. 29 He wode unttuntu A, “Gallassay qammiidde de7iyaa diraw, omarsay mateedda; nuunanna ittippe aqa!” yaagi minissi woosseeddino. Hawaa diraw, ikka untuntunna ittippe aqanaw geleedda. 30 Unttuntu ittippe gayitaan utteedda wode, daabbuwaa dentiide anjeeedda; menthiide unttunttoo immeedda. 31 Unttuntu ayfiikka A akeekaanna mala dooyettina, Yesuusa gidiaawaa ereeddino. Ikka unttuntu sinthaappe geemmeedda. 32 Unttuntukka ittu ittuwaa, “Qadhdhaan ittippe nu de7ishshin, nuuna I haasayissiyaa wodiyaaninne Xoossaa maxaafatuwakka nuussi qonccissiide I odiyaa wodiyaan, nu wozanaa gidдон tamaadan seellee gidennee?” geetetteeddino.

33-34 He woddiyanka denddiide Yeerusalaame simmeeddino. Yesuusi kiitto tammanne ittatoonne untuntunna ittippe de7iyaawanttoo, “Goday tumuwaakka denddeedda, Simoon-awukka beettedda” yaagiide hewaan ittippe shiiqi utteeddawantta demmeeddino.

35 He laa77atuu, qadhdhaan haneeddawaanne Yesuusi daabbuwaa menthiyaa wode wooti A ereeddinontto untunttoo odeeddino.

Yesuusi Barena Kaalliyaawanttoo Beettedda
(*Mat 28:16-20; Mar 16:14-18; Yoh 20:19-23; Kit 1:6-8*)

36 Hawaa unttuntu haasay de7ishshin, Yesuusi unttuntu gidдон eqqiide, “Sarotethay hintew gido” yaageedda. 37 Unttunttoo moytiliyaa be7owaa malatina dagammiide, yashshaan

kumeeddino. ³⁸ Ikka untuntunna, “Ayaw dagamiitee? Ayaa diraw hinttenttu wozanay sidhii? ³⁹ Taani Yesuusa gidiyaawaa eranaw, ane ta kushiyaanne ta gediya be7ite; taanan hinttenttu be7iyaawaadan, moytillew ashunne meqethay baawa. Ane taana hinttenttu kushiyaan oyqqi be7ite” yaageedda.

⁴⁰ Hawaa yaagi simmiide, bare kushiyaanne bare gediya besseedda. ⁴¹ Untunttukka nashechchaappe denddowaan, ammanennaan maalaletti de7ishshin I, “Hawaan meetettiyaawe hinttenttoo de7ii?” yaagi untuntunna oochcheedda. ⁴² Untunttukka, xiixetteedda moliyaappe laafa puruwaa aw immeeddino. ⁴³ Ikka akkiide untunttu sinthaan meedda.

⁴⁴ Ikka, “Taani hinttenttunna ittippe de7aadde, ‘Muse maxaafaan, nabatuwaa maxaafaaninne qaalaan xaafetto mazimuratun ta diraw xaafetteedda ubbay polettanaw bessee’ yaagaade hinttenttoo odeedda yewuu hawaa” yaageedda.

⁴⁵ He wodiyankka Xoossaa Maxaafatuwan geetettowaa akeekaanna mala, untunttu wozanaa dooyeedda. ⁴⁶ Untunttoo, “‘Kirsttoosa metuu gakkanawaa; heezzenhiyaa gallasi hayquwaappe denddanawaa. ⁴⁷ A asunthan nagaraa paaxethayne maarotaa demussay Yeerusalaameppe doommiide asaw ubbaw odettanawaa’ yaagettiide xaafetteedda.

⁴⁸ “Hinttenttukka hawoo markkatuwaa. ⁴⁹ Ta hinttenttoo, Ta aabbu qaala geleedda hidootaa yeddana; hewe gakkanawunne hinttenttoo wolqqay saluwaappe imettana gakkanaw,

Yeerusalaame katamaan naagishshite”
yaageedda.

Yesuusi Saluwaa Simmiide Beedda
(*Mar 16:19,20; Kit 1:9-11*)

⁵⁰ Hawaappe guyyiyan, Biitaaniyaa geetettiyaa katamaa gakkanaw, untunta afeedda; bare kushiya micciide untunta anjeedda.

⁵¹ Untuntuppe shaakettiide, saluwaa beedda.

⁵² Untuntu aw goyinniide, daro nashechchaan Yeerusalaame simmeeddino. ⁵³ Qassi paccennaan Xoossaa galatiidde, Geeshsha Golliyan de7eeddino.

Ooratha Caaquwaa
New Testament in Dawro (ET:dwr:Dawro)

copyright © 2011 The Word for the World

Language: Dawro

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Contributor: The Word for the World Ethiopia

Dawro New Testament

The Word for the World International

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-12-29

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

5b570ff5-a6e8-534a-b573-14968b5f3d71